

GETIN NOBLE

BANK • SPÓŁKA AKCYJNA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
GRUPY KAPITAŁOWEJ GETIN NOBLE BANK S.A.
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
wraz ze sprawozdaniem niezależnego
biegłego rewidenta z badania

WYBRANE DANE FINANSOWE

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
Wynik z tytułu odsetek	1 205 820	1 290 058	282 599	303 922
Wynik z tytułu prowizji i opłat	126 025	148 552	29 535	34 997
Zysk/ (strata) brutto	(350 112)	(658 507)	(82 053)	(155 136)
Zysk/ (strata) netto	(453 391)	(571 282)	(106 258)	(134 587)
Zysk/ (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(453 391)	(572 901)	(106 258)	(134 969)
Całkowite dochody/ (straty) za okres	(636 137)	(481 129)	(149 086)	(113 348)
Przepływy pieniężne netto	(1 391 638)	341 174	(326 147)	80 376

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 343 210	42 711 803	9 382 142	10 240 428
Suma aktywów	49 910 260	59 818 839	11 607 037	14 341 950
Zobowiązania wobec klientów	37 074 895	48 613 567	8 622 069	11 655 414
Kapitał własny ogółem	3 023 405	4 298 806	703 117	1 030 666
Kapitał Tier 1	3 861 028	4 183 368	897 913	1 002 989
Kapitał Tier 2	1 016 266	1 329 687	236 341	318 801
Łączny współczynnik kapitałowy	11,4%	12,6%	11,4%	12,6%
Liczba akcji	1 044 553 267	901 696 125	1 044 553 267	901 696 125

Wybrane dane finansowe zawierające podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeliczono na euro według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów, zobowiązań i kapitału własnego przeliczono według średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski obowiązujących na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 1 EUR = 4,3000 zł oraz na 31 grudnia 2017 roku w wysokości 1 EUR = 4,1709 zł,
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz pozycje dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku (odpowiednio: 1 EUR = 4,2669 zł i 1 EUR = 4,2447 zł).

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

SPIS TREŚCI:

I.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	4
1.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
2.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
3.	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
4.	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
5.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
II.	NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1.	Podstawowe informacje o Banku	10
2.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	11
3.	Informacje o Grupie Kapitałowej	12
4.	Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
5.	Istotne zasady (polityki) rachunkowości	14
6.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	61
7.	Korekty błędów poprzednich okresów	66
8.	Wynik z tytułu odsetek	66
9.	Wynik z tytułu prowizji i opłat	67
10.	Przychody z tytułu dywidend	67
11.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	68
12.	Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	68
13.	Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	68
14.	Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	69
15.	Koszty działania	70
16.	Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	71
17.	Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych	73
18.	Podatek dochodowy	73
19.	Zysk przypadający na jedną akcję	78
20.	Kasa, środki w Banku Centralnym	78
21.	Należności od banków i instytucji finansowych	79
22.	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	79
23.	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	79
24.	Pochodne instrumenty finansowe	81
25.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84
26.	Pozostałe instrumenty finansowe	87
27.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	91
28.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	91
29.	Wartości niematerialne	94
30.	Rzeczowe aktywa trwałe	96
31.	Nieruchomości inwestycyjne	99

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

32. Aktywa przejęte za długi.....	99
33. Leasing finansowy i operacyjny.....	100
34. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	101
35. Inne aktywa.....	102
36. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	102
37. Zobowiązania wobec klientów.....	103
38. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	104
39. Pozostałe zobowiązania.....	107
40. Rezerwy	107
41. Kapitał podstawowy	110
42. Pozostałe kapitały	110
43. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	110
44. Zobowiązania warunkowe.....	110
45. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	111
46. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	117
47. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	117
48. Informacje dotyczące segmentów działalności.....	119
49. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	121
50. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania	123
51. Zatrudnienie.....	124
52. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	124
III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W GRUPIE.....	125
1. Ryzyko kredytowe	125
2. Ryzyko operacyjne.....	138
3. Ryzyko utraty płynności.....	140
4. Ryzyko rynkowe	144
5. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi	153
6. Rachunkowość zabezpieczeń	153
7. Zarządzanie kapitałem.....	155
8. Współczynnik kapitałowy	156
9. Ryzyko braku zgodności.....	158

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
		tys. zł	tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	II.8	2 267 051	2 551 697
od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 864 632	2 095 748
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		115 298	162 692
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		221 623	222 910
od zobowiązań		65 498	70 347
Koszty z tytułu odsetek	II.8	(1 061 231)	(1 261 639)
Wynik z tytułu odsetek		1 205 820	1 290 058
Przychody z tytułu prowizji i opłat	II.9	251 842	317 679
Koszty z tytułu prowizji i opłat	II.9	(125 817)	(169 127)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		126 025	148 552
Przychody z tytułu dywidend	II.10	3 963	4 349
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	II.11	32 603	50 990
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.12	51 082	8 850
Wynik na inwestycjach w jednostki zależnych, stowarzyszonych	II.13	-	152 964
Pozostałe przychody operacyjne	II.14	97 040	61 828
Pozostałe koszty operacyjne	II.14	(144 267)	(235 114)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych		(47 227)	(173 286)
Koszty działania	II.15	(941 578)	(894 875)
Wynik z tytułu modyfikacji, w tym skutkującej zaprzestaniem ujmowania		(3 408)	-
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	II.16	(741 721)	(1 260 723)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostki stowarzyszone	II.17	(22 485)	-
Wynik z działalności operacyjnej		(336 926)	(673 121)
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych		(13 186)	14 614
Zysk/ (strata) brutto		(350 112)	(658 507)
Podatek dochodowy	II.18	(103 279)	87 225
Zysk/ (strata) netto		(453 391)	(571 282)
Przypadający:			
akcjonariuszom jednostki dominującej		(453 391)	(572 901)
akcjonariuszom niekontrolującym		-	1 619
<i>Średnia ważona liczba akcji</i>		<i>970 299 666</i>	<i>894 721 364</i>
Zysk/ (strata) na jedną akcję w złotych:	II.19		
podstawowy z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		(0,47)	(0,64)
rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		(0,47)	(0,64)

W 2018 i 2017 roku w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Zysk/ (strata) netto za okres		(453 391)	(571 282)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:		(194 921)	(34)
Zyski/ (straty) aktuarialne	II.40	170	(42)
Wycena kapitałowych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		(206 972)*	-
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	II.18	11 881**	8
Pozycje, które zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:		12 175	90 187
Udział w innych całkowitych dochodach/(stratach) jednostek stowarzyszonych		(1 031)	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	74 563
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		(8 449)	-
Efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	III.6	24 753	36 780
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	II.18	(3 098)	(21 156)
Inne całkowite dochody/ (straty) netto		(182 746)	90 153
Całkowite dochody/ (straty) za okres		(636 137)	(481 129)
Przypadające:			
akcjonariuszom jednostki dominującej		(636 137)	(482 748)
akcjonariuszom niekontrolującym		-	1 619

* Niezrealizowane straty z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej dotyczą głównie dwóch portfeli akcji spółek powiązanych posiadanych przez Grupę.

** W związku z planowanym połączeniem z Idea Bankiem S.A. Bank nie rozpoznaje składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego w odniesieniu do wyceny posiadanego pakietu akcji Idea Banku S.A., z uwagi na brak przesłanek do realizacji tych różnic podatkowych do czasu połączenia.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)**3. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej**

	Nota	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	II.20	1 512 503	3 341 593
Należności od banków i instytucji finansowych	II.21	1 648 942	656 216
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	II.22	4 869	8 000
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.23	148 580	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	II.24	250 015	584 178
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	II.25	40 343 210	42 711 803
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		40 205 666	42 711 803
obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy		137 544	-
Pozostałe instrumenty finansowe, w tym:	II.26	3 592 629	9 855 529
dostępne do sprzedaży		-	8 181 036
wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		2 569 436	-
utrzymywane do terminu wymagalności		-	1 674 493
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		1 023 193	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	II.28	173 994	224 046
Wartości niematerialne	II.29	266 794	236 900
Rzeczowe aktywa trwałe	II.30	254 110	276 807
Nieruchomości inwestycyjne	II.31	167 287	185 091
Aktywa przejęte za długi	II.32	396 322	422 413
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	II.34	21 497	247 713
Aktywa z tytułu podatku dochodowego, w tym:		530 623	430 638
należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		6 494	4 625
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	II.18	524 129	426 013
Inne aktywa	II.35	598 885	479 421
SUMA AKTYWÓW		49 910 260	59 818 839
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	II.36	5 491 930	1 848 166
Pochodne instrumenty finansowe	II.24	477 737	248 080
Zobowiązania wobec klientów	II.37	37 074 895	48 613 567
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w tym:	II.38	3 374 908	4 443 174
zobowiązania podporządkowane		1 890 470	2 664 538
Pozostałe zobowiązania	II.39	428 325	345 455
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	II.18	2	1 307
Rezerwy	II.40	39 058	20 284
Suma zobowiązań		46 886 855	55 520 033
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy	II.41	2 751 630	2 461 630
Kapitał niezarejestrowany		100 000	-
Niepodzielony wynik		(1 355 832)	(356 518)
Zysk/ (strata) netto		(453 391)	(572 901)
Pozostałe kapitały	II.42	1 980 993	2 766 590
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących		5	5
Kapitał własny ogółem		3 023 405	4 298 806
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		49 910 260	59 818 839

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

4. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

01.01.2018- 31.12.2018	Nota	Przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej							Razem	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
		Kapitał podstawowy	Kapitał niezarejestrowany	Niepodzielony wynik	Zysk/(strata) netto	Pozostałe kapitały					
						Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe			
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Na dzień 01.01.2018		2 461 630	-	(929 419)	-	2 581 962	(94 766)	279 394	4 298 801	5	4 298 806
Wpływ wdrożenia MSSF 9	II.5.5	-	-	(1 022 782)	-	-	40 256	-	(982 526)	-	(982 526)
Inne zmiany	II.5.5	-	-	(43 361)	-	-	-	-	(43 361)	-	(43 361)
Na dzień 01.01.2018 po korektach		2 461 630	-	(1 995 562)	-	2 581 962	(54 510)	279 394	3 272 914	5	3 272 919
Całkowite dochody/ (straty) za okres		-	-	-	(453 391)	-	(182 746)	-	(636 137)	-	(636 137)
Sprzedaż instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-	-	(1 427)	-	-	-	-	(1 427)	-	(1 427)
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok		-	-	688 073	-	(688 073)	-	-	-	-	-
Rozliczenie połączenia jednostek		-	-	(46 916)	-	46 916	-	-	-	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego jednostki dominującej	II.41	290 000	100 000*	-	-	(1 950)	-	-	388 050	-	388 050
Na dzień 31.12.2018		2 751 630	100 000	(1 355 832)	(453 391)	1 938 855	(237 256)	279 394	3 023 400	5	3 023 405

* W dniu 10 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku o łączną kwotę 100 000 001,01 zł w drodze emisji 36 630 037 akcji zwykłych na okaziciela serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda akcja.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

(dane w tys. zł)

01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)	Nota	Przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej							Razem	Kapitał akcjonariuszy niekontrolu- jących	Kapitał własny ogółem
		Kapitał podstawowy	Kapitał niezarejestro- wany	Niepodzielony wynik	Zysk/ (strata) netto	Pozostałe kapitały					
						Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe			
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Na dzień 01.01.2017		2 411 630	-	128 580	-	2 472 942	(184 919)	279 394	5 107 627	6 809	5 114 436
Korekty błędów poprzednich okresów	II.5.5	-	-	(357 338)	-	-	-	-	(357 338)	-	(357 338)
Zmiana zasad rachunkowości	II.5.5	-	-	(18 740)	-	-	-	-	(18 740)	-	(18 740)
Na dzień 01.01.2017 po korektach		2 411 630	-	(247 498)	-	2 472 942	(184 919)	279 394	4 731 549	6 809	4 738 358
Całkowite dochody/ (straty) za okres		-	-	-	(572 901)	-	90 153	-	(482 748)	1 619	(481 129)
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok		-	-	(109 020)	-	109 020	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy dla akcjonariuszy niekontrolujących		-	-	-	-	-	-	-	-	(2 309)	(2 309)
Nabycie kontroli w jednostce zależnej		-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Utrata kontroli w Noble Funds TFI S.A.		-	-	-	-	-	-	-	-	(6 119)	(6 119)
Podwyższenie kapitału zakładowego jednostki dominującej		50 000	-	-	-	-	-	-	50 000	-	50 000
Na dzień 31.12.2017		2 461 630	-	(356 518)	(572 901)	2 581 962	(94 766)	279 394	4 298 801	5	4 298 806

5. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Nota	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/ (strata) netto	(453 391)	(571 282)
Korekty razem:	(3 812 281)	1 577 115
Amortyzacja	II.15 88 836	84 470
Udział w (zyskach)/ stratach jednostek stowarzyszonych	13 186	(14 614)
(Zysk)/ strata z działalności inwestycyjnej	35 714	(51 977)
Odsetki i dywidendy	186 468	224 074
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	II.47 (556 494)	671 226
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	3 131	4 966
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	9 911	13 481
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	II.47 341 872	(498 021)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	II.47 1 259 779	3 921 955
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	II.47 nd.	4 220 352
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	II.47 5 026 764	nd.
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	II.47 nd.	(1 457 903)
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	II.47 1 054 902	nd.
Zmiana stanu innych aktywów	II.47 (150 413)	158 974
Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	226 216	161 917
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	II.47 (148 460)	117 013
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	II.47 237 734	(1 370 591)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	(11 592 462)	(4 427 561)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	II.47 (9 625)	(38 283)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	82 870	(2 814)
Zmiana stanu rezerw	II.47 (10 099)	(737)
Pozostałe korekty	5 058	(52 183)
Zapłacony podatek dochodowy	(11 032)	(15 618)
Podatek dochodowy	93 863	(71 011)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(4 265 672)	1 005 833
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Zbycie udziałów w jednostce zależnej/ stowarzyszonej/wspólnym przedsięwzięciu	-	13
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	60 864	72 242
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	4 038	8 450
Dywidendy otrzymane	II.10 3 963	4 349
Otrzymane odsetki	7 577	6 280
Nabycie udziałów w jednostce zależnej	-	(103 936)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(114 280)	(85 709)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	(7 698)	(22 399)
Inne wpływy/ (wydatki) inwestycyjne	-	(6 119)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	(45 536)	(126 829)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji akcji	390 000	50 000
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	II.38 -	834 000
Wykup wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	II.38 (1 058 641)	(263 225)
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	4 790 000	-
Splata zaciągniętych kredytów	(997 776)	(914 320)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom niekontrolującym	-	(2 309)
Zapłacone odsetki	(198 008)	(234 703)
Inne wpływy/ (wydatki) finansowe	(6 005)	(7 273)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej	2 919 570	(537 830)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(1 391 638)	341 174
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	3 708 814	3 367 640
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	II.47 2 317 176	3 708 814

II. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podstawowe informacje o Banku

Jednostką dominującą Grupy jest Getin Noble Bank S.A. („Bank”, „jednostka dominująca”, „Emitent”, „GNB”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Przyokopowej 33, zarejestrowany na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 25 kwietnia 2008 roku pod numerem KRS 0000304735. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 141334039. Podstawą prawną działalności Banku jest Statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 5 marca 2008 roku (z późniejszymi zmianami).

Kapitał podstawowy Banku wynosi 2 751 630 417,90 zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A, 18 315 019 akcji serii B, 69 597 068 akcji serii C oraz 36 630 037 akcji serii D o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela, każdej akcji przysługuje prawo 1 głosu podczas Walnego Zgromadzenia Banku. Akcje serii A, B, C i D są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i są notowane pod nazwą skróconą GETINOBLE, oznaczone kodem PLGETBK00012.

W dniu 15 października 2018 roku zakończona została subskrypcja akcji zwykłych na okaziciela serii E, emitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 25 lipca 2018 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji zwykłych na okaziciela serii E w trybie subskrypcji prywatnej, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy w całości prawa poboru, dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie akcji serii E do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Oferta prywatna Akcji serii E obejmowała 36 630 037 akcji o wartości nominalnej 2,73 zł każda tj. o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 100 000 001,01 zł. Akcje zostały opłacone środkami pieniężnymi. W dniu 10 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku z tytułu emisji akcji serii E.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 1 sierpnia 2018 roku dokonał wpisu połączenia Banku ze spółką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 w zw. z art. 516 § 6 KSH poprzez przeniesienie całego majątku Banku BPI na Getin Noble Bank S.A. (połączenie przez przejęcie) bez podwyższania kapitału zakładowego. Z dniem wpisu połączenia do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego GNB wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki BPI, który został wykreślony z rejestru przedsiębiorców.

Połączenie Getin Noble Banku S.A. z jednostką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą, dla której Bank przyjął metodę łączenia udziałów jako politykę rachunkowości (opisaną w notcie II.3.1).

Struktura własności znacznych pakietów akcji jednostki dominującej na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z informacjami posiadanymi przez Bank przedstawiała się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	499 731 696	499 731 696	47,84%	47,84%
dr Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	8,44%	8,44%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	6,39%	6,39%
Pozostali akcjonariusze	389 841 109	389 841 109	37,32%	37,32%
Razem	1 044 553 267	1 044 553 267	100,00%	100,00%

Podmiotem dominującym Banku i Grupy Kapitałowej jest dr Leszek Czarnecki, który bezpośrednio oraz za pośrednictwem podmiotów zależnych posiada w sumie 62,77% akcji Getin Noble Banku S.A. Dane dotyczące akcji posiadanych przez dr. Leszka Czarneckiego i jego podmioty zależne przedstawiono w poniższej tabeli:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	499 731 696	499 731 696	47,84%	47,84%
dr Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	8,44%	8,44%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	6,39%	6,39%
Pozostałe	1 016 091	1 016 091	0,10%	0,10%
Razem	655 728 249	655 728 249	62,77%	62,77%

2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

Na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Getin Noble Bank S.A. był następujący:

Zarząd Getin Noble Banku S.A.

Prezes Zarządu	Artur Klimczak
Członkowie Zarządu	Karol Karolkiewicz
	Maciej Kleczkiewicz
	Tomasz Misiak
	Marcin Romanowski
	Maja Stankowska
	Wojciech Tomasik

Rada Nadzorcza Getin Noble Banku S.A.

Przewodniczący Rady Nadzorczej	dr Leszek Czarnecki
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Krzysztof Bielecki
Członkowie Rady Nadzorczej	Barbara Bakalarska
	Mariusz Grendowicz
	Tadeusz Hołyński
	Jacek Lisik

W dniu 18 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pana Tomasza Misiaka do składu Zarządu Banku ze skutkiem na dzień 1 lipca 2018 roku.

W dniu 7 listopada 2018 roku Pan Jerzy Pruski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 7 listopada 2018 roku.

W dniu 30 listopada 2018 roku Pan Marcin Kuksinowicz złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu ze skutkiem na dzień 30 listopada 2018 roku.

W tym samym dniu Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o powołaniu do składu Zarządu Pana Wojciecha Tomasika ze skutkiem na dzień 30 listopada 2018 roku, oraz powołała do składu Zarządu Panią Maję Stankowską, ze skutkiem na dzień 10 grudnia 2018 roku.

W dniu 25 lipca 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę o powołaniu do składu Rady

Nadzorczej Pana Tadeusza Hołyńskiego jako Członka Rady Nadzorczej. Pan Tadeusz Hołyński został powołany do pełnienia wskazanej funkcji na trzyletnią wspólną kadencję rozpoczynającą się z dniem podjęcia uchwał przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta, tj. od 25 lipca 2018 roku.

W dniu 9 stycznia 2019 r. Pana Remigiusz Baliński złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2019 r.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

3. Informacje o Grupie Kapitałowej

Grupa Kapitałowa Getin Noble Bank S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) składa się z Getin Noble Banku S.A. jako podmiotu dominującego oraz jego spółek zależnych. Bank posiada także udziały w jednostkach stowarzyszonych.

Czas trwania poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Getin Noble Bank S.A. jest bankiem uniwersalnym, który dysponuje ofertą produktową w zakresie finansowania oraz oszczędzania i inwestowania, a także zapewnia szeroki wachlarz usług dodatkowych, dostępnych przy wykorzystaniu różnych kanałów kontaktu z klientem – poczynając od tradycyjnych placówek bankowych, aż po najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne wykorzystane w ramach bankowości internetowej i placówkach bankowych nowej generacji.

Bankowość detaliczną Bank prowadzi pod marką Getin Bank, który specjalizuje się w obsłudze depozytowej klientów oraz sprzedaży kredytów detalicznych. Getin Bank oferuje również produkty inwestycyjne oraz jest aktywnym podmiotem w segmencie usług finansowych skierowanych do klienta firmowego oraz jednostek samorządowych. Pion bankowości prywatnej (private banking) dedykowany dla zamożnych klientów prowadzony jest pod marką Noble Bank.

Ofertę własną Banku uzupełniają produkty spółek zależnych, m. in. usługi concierge, usługi maklerskie związane z rynkiem papierów wartościowych i giełd towarowych. W ramach współpracy ze spółkami powiązаныmi Grupa oferuje także usługi z zakresu lokowania środków pieniężnych poprzez oferowanie jednostek uczestnictwa, doradztwo w zakresie inwestycji, zarządzanie portfelami inwestycyjnymi, tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz usługi w zakresie pośrednictwa finansowo-kredytowego, oszczędnościowego, inwestycyjnego, a także finansów osobistych.

Informacje dotyczące jednostek zależnych objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. przedstawiają się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Grupę	
	31.12.2018	31.12.2017
Noble Securities S.A.	100%	100%
Noble Concierge sp. z o.o.	100%	100%
BPI Bank Polskich Inwestycji S.A. ¹⁾	-	100%
Sax Development sp. z o.o.	100%	100%
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych ²⁾	100%	100%
ProEkspert sp. z o.o.	100%	100%
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	100%
Open Finance Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	86,57%	81,26%
GNB Leasing Plan DAC ³⁾	0%	0%
GNB Auto Plan 2017 sp. z o.o. ³⁾	0%	0%

¹⁾ Z dniem 1 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu połączenia Banku z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. poprzez przeniesienie całego majątku BPI Banku Polskich Inwestycji S.A. na Getin Noble Bank S.A.

²⁾ Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych posiada 100% udziałów w 9 spółkach celowych.

³⁾ Spółka specjalnego przeznaczenia, z którą Bank przeprowadził transakcję sekurytyzacji wierzytelności; Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego w tej jednostce.

Wszystkie jednostki zależne są objęte konsolidacją metodą pełną.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała 42,91% udziału w kapitale własnym jednostki stowarzyszonej Open Finance S.A., wycenianej metodą praw własności (42,91% na dzień 31 grudnia 2017 roku) oraz 36,39% udziałów Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (37,62% na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Ze względu na istotę powiązań między Getin Noble Bankiem S.A. a spółkami specjalnego przeznaczenia – GNB Leasing Plan DAC oraz GNB Auto Plan 2017 sp. z o.o., z którymi Bank przeprowadził transakcje sekurytyzacji wierzytelności, spółki zostały objęte konsolidacją metodą pełną, pomimo iż Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego w tych jednostkach.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Bank w podmiotach podporządkowanych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

3.1. Zmiany w Grupie Kapitałowej w 2018 roku

Połączenie Getin Noble Banku S.A. z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A.

W dniu 22 marca 2018 roku Zarząd Getin Noble Banku S.A. podjął uchwałę o rozpoczęciu działań zmierzających do przygotowania i przeprowadzenia procesu połączenia BPI Banku Polskich Inwestycji S.A. („BPI”) z GNB w drodze przeniesienia całego majątku spółki przejmowanej (BPI) na spółkę przejmującą (GNB). W dniu 12 czerwca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zezwolenie na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe na połączenie Banku jako banku przejmującego z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. jako bankiem przejmowanym. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 1 sierpnia 2018 roku dokonał wpisu połączenia Banku ze spółką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 w zw. z art. 516 § 6 KSH poprzez przeniesienie całego majątku Banku BPI na Getin Noble Bank S.A. (połączenie przez przejęcie) bez podwyższania kapitału zakładowego. Z dniem wpisu połączenia do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego GNB wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki BPI, który został wykreślony z rejestru przedsiębiorców.

Połączenie Getin Noble Banku S.A. z jednostką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą, dla której Bank przyjął metodę łączenia udziałów jako politykę rachunkowości. Połączenie banków nie ma wpływu na skonsolidowany rachunek zysków i strat ani skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

Nabycie certyfikatów inwestycyjnych Open Finance Wierzytelności Detalicznych NSFIZ

W 2018 roku Bank nabył 102 850 certyfikatów inwestycyjnych Funduszu i zwiększył swój udział do 86,57% na dzień 31 grudnia 2018 roku.

3.2. Zmiany dotyczące udziałów w jednostkach stowarzyszonych

Podwyższenie kapitału Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

W dniu 24 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki z kwoty 931 085 zł do kwoty 962 735 zł, tj. o kwotę 31 650 zł poprzez utworzenie nowych 6 330 akcji zwykłych imiennych serii F o wartości nominalnej 5 zł każda i cenie emisyjnej równej wartości nominalnej tj. 5 zł. Nowe akcje zostały objęte w ramach subskrypcji prywatnej skierowanej do wybranych Pracowników i Zarządu Spółki. Getin Noble Bank S.A. nie objął nowych akcji, tym samym udział Banku w kapitale własnym Noble Funds TFI S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku obniżył się do 36,39%.

4. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 24 kwietnia 2019 roku.

5. Istotne zasady (polityki) rachunkowości

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez UE, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych. MSSF obejmują standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

5.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumentów pochodnych, instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz nieruchomości inwestycyjnych. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wyceniane metodą praw własności. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań finansowych wykazywane są według zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego. Dokonując tej oceny uwzględnione zostały poniższe znaczące niepewności mogące mieć wpływ na zdolność Grupy do kontynuacji działalności.

Na podstawie analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej Zarząd Banku uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest

zasadne. Pomimo tego identyfikuje kilka obszarów znaczących niepewności oraz potencjalnego ryzyka, które pomimo podjętych przez Bank działań, mogą mieć wpływ na dalsze działanie Banku, a w konsekwencji budzić poważne wątpliwości co do zdolności Banku do kontynuacji działalności. Znaczące niepewności związane są z bieżącą sytuacją finansową i kapitałową oraz statusem realizacji planów uzgodnionych z Komisją Nadzoru Finansowego (szerzej opisane w punkcie 4.2.1), a także ryzykiem płynności (szerzej opisane w punkcie 4.2.2). Bank posiada również istotny portfel kredytów hipotecznych denominowany w CHF (szerzej opisane w punkcie 4.2.4).

1) Bieżąca sytuacja finansowa i kapitałowa oraz status realizacji planów uzgodnionych z regulatorem

Getin Noble Bank S.A. jest w trakcie realizacji Planu trwałej poprawy rentowności („Plan”, „PPN”), będącego programem postępowania naprawczego w rozumieniu art. 142 Prawa bankowego i zaakceptowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 23 września 2016 roku.

W sierpniu 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała opracowany przez Bank – w związku z odnotowanym w I kwartale 2017 roku wyższym poziomem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów – dokument pt. „Plan trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. na lata 2017-2021. Aktualizacja Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016-2019” („Zaktualizowany PPN”), będący aktualizacją realizowanego przez Bank programu postępowania naprawczego. Celem Zaktualizowanego PPN były poprawa rentowności działania Banku oraz sukcesywny wzrost adekwatności kapitałowej, mające na celu osiągnięcie w ostatnim okresie objętym PPN wskaźników kapitałowych spełniających wymogi połączonego bufora (Zaktualizowany PPN zakłada przejściowe niespełnianie minimalnych wymogów kapitałowych).

Wprowadzone w IV kwartale 2017 roku zmiany regulacyjne związane z:

- wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku dot. wyższych 150% wag ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
- rekomendacją KNF z dnia 24 października 2017 roku w zakresie emitowanych obligacji podporządkowanych, aby minimalna wartość nominalna jednej obligacji podporządkowanej wynosiła co najmniej 400 tys. zł,

wpłynęły negatywnie na poziom adekwatności kapitałowej Banku, w efekcie czego zmianie uległa część założeń uwzględnionych przez Bank w PPN.

Komisja akceptując APPN wskazała parametry, które określono jako kluczowe w ocenie realizacji APPN, tj. wynik finansowy w ujęciu jednostkowym bez uwzględniania zdarzeń o charakterze jednorazowym oraz udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości. Wynik finansowy Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku wyniósł -444,7 mln zł i był poniżej założeń APPN. Poziom wskaźnika udziału kredytów z utratą wartości w kredytach ogółem był niższy od maksymalnego poziomu wskazanego przez KNF jako wartość nieprzekraczalna w 2018 roku.

Ponieważ zdaniem Komisji Nadzoru Finansowego proces restrukturyzacji Banku realizowany w oparciu o dotychczasowy APPN nie gwarantuje prawidłowego przebiegu procesu sanacji Banku, Komisja Nadzoru Finansowego w kwietniu 2019 roku zobowiązała Getin Noble Bank do opracowania i przekazania do akceptacji Komisji Planu Naprawy, o którym mowa w artykuł 141n ustawy Prawo Bankowe z uwzględnieniem elementów określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2016 roku w sprawie planu naprawy oraz grupowego planu naprawy. Do czasu przygotowania i wdrożenia Planu Naprawy Bank zobowiązany jest do realizacji działań naprawczych realizowanych w ramach Programu Postępowania Naprawczego.

Poczynając od 1 stycznia 2018 roku Bank nie spełniał minimalnego wymaganego poziomu połączonego bufora kapitałowego, w związku z czym, zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, Bank przygotował Plan Ochrony Kapitału („POK”), który został zatwierdzony decyzją Komisji Nadzoru Finansowego w kwietniu 2018 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

W POK określono dodatkowe działania w stosunku do wskazanych w PPN, jakie Bank zamierzał podjąć w celu zwiększenia funduszy własnych do poziomu zapewniającego pokrycie wymogów połączonego bufora kapitałowego. Opierają się one na dwóch kluczowych założeniach zgodnych z koncepcją przyjętą w PPN, tj.: optymalizacji bieżących wyników, przy jednoczesnej minimalizacji okresu niespełniania wymogów kapitałowych oraz koncentracji na budowie bazy kapitałowej w oparciu o fundusze najwyższej jakości (Tier 1). Założenia Planu zakładały istotne podniesienie kapitału w postaci m.in. emisji akcji oraz instrumentów AT1 gwarantowanych przez Głównego Akcjonariusza – Pana dr. Leszka Czarneckiego w łącznej kwocie ok. 1 mld zł. Bank otrzymał od Głównego Akcjonariusza list wsparcia potwierdzający powyższe plany wyrażone w Planie Ochrony Kapitału.

Dotychczas zrealizowane zostały następujące zakładane w POK działania, mające na celu poprawę współczynników kapitałowych:

- podwyższenie kapitału akcyjnego o łączną kwotę 390 mln zł (z czego 290 mln zł z emisji akcji serii C i D zostało zarejestrowane w 2018 roku, natomiast 100 mln zł z emisji serii E zostało opłacone w październiku 2018 roku i zarejestrowane w styczniu 2019 roku),
- połączenie Getin Noble Banku S.A. z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A., którego 100% akcji posiadał GNB (połączenie zostało zarejestrowane w dniu 1 sierpnia 2018 roku).

Jednocześnie z uwagi na sytuację rynkową w 2018 roku, w tym kryzys na rynku obligacji korporacyjnych, który wpłynął na wyniki finansowe domu maklerskiego Noble Securities S.A., jak również spowodował istotne przeceny wartości rynkowych spółek sektora finansowego notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, przeprowadzenie ujętej w Planie Ochrony Kapitału transakcji sprzedaży akcji Noble Securities S.A. przy obecnych parametrach finansowych stało się w ocenie Banku nieuzasadnione z punktu widzenia osiągnięcia oczekiwanego efektu ekonomicznego zakładanego w POK tj. wzmocnienia kapitałów własnych Banku.

W kwietniu 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego wraz z wystąpieniem do Banku o sporządzenie Planu Naprawy opisanego powyżej, zobowiązała Bank do aktualizacji POK.

Dodatkowym elementem ukierunkowanym na osiągnięcie założonego celu kapitałowego jest planowana transakcja połączenia Getin Noble Banku S.A. z Idea Bankiem S.A. na podstawie uzgodnionego i podpisanego w dniu 17 stycznia 2019 roku Planu Połączenia Getin Noble Bank S.A. z siedzibą w Warszawie z Idea Bank S.A. z siedzibą w Warszawie sporządzonego zgodnie z art. 498 i 499 KSH („Plan Połączenia”).

Ponieważ obydwa Banki nie spełniają obecnie regulacyjnych wymogów kapitałowych i są zobowiązane do realizacji programów ochrony kapitału oraz, ze względu na ujemną rentowność, planem postępowania naprawczego (GNB) i planem naprawy (Idea Bank) elementem koniecznym scenariusza połączenia jest jednoczesne z połączeniem dokapitalizowanie powstającego banku przez inwestora w celu zapewnienia wypełnienia wymogów kapitałowych oraz stworzenia podstaw do odbudowy rentowności, która w konsekwencji pozwoli na akumulację i wzrost kapitału z zysku zatrzymanego.

Dla ograniczenia ryzyka, które wynika z ewentualnego braku możliwości pozyskania inwestora i dodatkowego kapitału dla połączonych instytucji Bank dysponuje scenariuszami alternatywnymi, które oparte są na kontynuacji samodzielnej działalności Getin Noble Bank S.A. Wariantowy scenariusz podstawowy zakłada pozyskanie dodatkowego zasilenia kapitałowego dla Getin Noble Bank S.A. jeszcze w trakcie 2019 roku bądź nie później niż w drugim kwartale 2020 roku. Jego realizacja zapewniłaby zgodność z normami kapitałowymi oraz zdolność do akumulacji kapitału dzięki odbudowaniu rentowności instytucji.

Aktualny poziom współczynników adekwatności kapitałowej Banku znajduje się powyżej progów wskazanych w art. 92 CRR, ale poniżej wymogu połączonego bufora tzn. uwzględniającego dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka systemowego oraz bufora ostrożnościowego. W sytuacji braku pozyskania inwestora finansowego istnieje znaczące ryzyko opóźnienia

tempa wzrostu bazy kapitałowej Banku, a tym samym braku spełnienia nadzorczych wymogów kapitałowych.

2) Płynność finansowa Banku

Jak opisano w nocie III.3 niniejszego sprawozdania finansowego w okresie sprawozdawczym nastąpiło zdarzenie płynnościowe o charakterze nadzwyczajnym. W związku z natężeniem spekulacji medialnych po publikacji prasowej z dnia 13 listopada 2018 roku oraz niepewności Klientów dotyczącej sytuacji finansowej Banku, Bank odnotował w II połowie listopada 2018 roku wzmożone wypływy środków ulokowanych w Banku, głównie w ramach segmentu klientów detalicznych.

Przełożyło się to na sytuację Banku w obszarze płynności i konieczność podjęcia ze strony Banku szeregu działań mających na celu odbudowę pozycji płynnościowej. W konsekwencji powyższych zdarzeń wskaźniki płynności Banku spadły poniżej wskazanych w regulacjach nadzorczych poziomów minimalnych (w tym wskaźnik LCR). W dniu 15 listopada 2018 roku wskaźnik LCR spadł poniżej minimalnego poziomu nadzorczego i ukształtował się on na poziomie 82,7%. Najniższy poziom wskaźnik LCR osiągnął w dniu 3 grudnia 2018 roku i było to 21,3%. Niewypełniona została również miara nadzorcza M4, co nastąpiło w dniu 20 listopada 2018 roku, a jej poziom wyniósł w tym dniu 0,99. Najniższy poziom dla tej miary miał miejsce na przełomie grudnia 2018 roku i stycznia 2019 roku i było to 0,94.

Bank w celu zapewnienia operacyjnej gotowości do realizacji zleceń Klientów, a także w celu zabezpieczenia pozycji płynnościowej uruchomił działania wynikające z Planu Awaryjnego utrzymania płynności w sytuacjach kryzysowych, w tym dokonał między innymi sprzedaży papierów dłużnych z portfela płynnościowego Banku, a także pozyskał w dwóch transzach kredyt refinansowy z Narodowego Banku Polskiego na łączną kwotę 4,79 mld zł. Oprócz tego ograniczono działalność kredytową w wybranych obszarach oraz istotnie uatrakcyjniono ofertę depozytową poprzez podniesienie oprocentowania oferowanego Klientom.

W grudniu 2018 roku Bank podjął również szereg działań proceduralno-procesowych mających na celu poprawę sytuacji płynnościowej Banku, w tym odbudowanie wskaźników nadzorczych. Działania te zostały ujęte w postaci sformalizowanej jako Plan Odbudowy Płynności. Głównym elementem Planu była atrakcyjna oferta depozytowa skutkująca dynamicznym wzrostem salda depozytowego, głównie od klientów detalicznych.

W wyniku realizacji Planu Odbudowy Płynności w dniu 24 stycznia 2019 roku wskaźnik LCR osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100%, natomiast w dniu 31 stycznia 2019 roku miara nadzorcza M4 osiągnęła wymagany poziom 1,00.

W dniu 11 lutego 2019 roku Bank dokonał całkowitej przedterminowej spłaty kredytu o wartości 1,2 mld zł, kolejno Bank dokonał terminowej spłaty kredytu o wartości 3,59 mld zł w dniu jego zapadalności tj. 19 lutego 2019 roku. Na skutek spłaty kredytu refinansowego w dniu 19 lutego 2019 roku wskaźnik LCR uległ przejściowemu obniżeniu do wartości 62,49%. W wyniku kontynuowania działań określonych w Planie Odbudowy Płynności wskaźnik LCR ponownie osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100% w dniu 1 marca 2019 roku, a w kolejnych dniach wskaźnik wzrósł i wg danych na dzień 31 marca 2019 roku przekracza poziom 150% (czyli był o ponad 50 p.p. wyższy niż minimalny poziom wymagany przepisami prawa).

W dniu 18 marca 2019 roku Zarząd Banku przyjął Uchwałę, w której uznał, iż cele wdrożenia Planu Odbudowy Płynności zostały osiągnięte, a Bank spełnia zarówno wewnętrzne, jak również zewnętrzne wymogi w zakresie utrzymania płynności. Dalsze zarządzanie ryzykiem płynności, monitorowanie i raportowanie płynności, w szczególności dotyczące kształtowania się nadzorczych norm płynności takich jak LCR czy M4, Bank realizuje zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami określonymi w procedurach wewnętrznych, jak również wymogami regulacji sprawozdawczych i nadzorczych.

Do momentu wystąpienia zdarzenia opisanego powyżej miary nadzorcze były utrzymywane na adekwatnych poziomach. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się miar nadzorczych Getin Noble Banku S.A. w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 marca 2019 roku:

Nadzorcze miary płynności		Wartość minimalna	Wartość na dzień		
			31.03.2019 (niebadane)	31.12.2018	31.12.2017
LCR	Miara płynności krótkoterminowej	100%	152,9%	52,3%	141,3%
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami	1,00	1,88	1,97	2,10
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,15	0,94	1,21

Osiągnięty w marcu 2019 roku poziom wskaźnika LCR ma charakter stabilny i Bank nie odnotowuje na chwilę obecną zagrożeń wskazujących na możliwość trwałego odwrócenia się trendów i ponowny spadek wskaźnika LCR, w szczególności skutkujący obniżeniem wartości LCR (oraz M4) poniżej minimum nadzorczych. Analizując przebieg kryzysu płynności należy dostrzec, że jego głębokość była silnie i wprost związana z natężeniem aktywności mediów. Wystąpienie podobnych okoliczności w przyszłości mogłoby stanowić istotne zagrożenie dla stabilności pozycji płynnościowej Banku.

3) Połączenie z Idea Bank S.A.

W dniu 17 lipca 2018 roku Bank powziął informację od Pana dr. Leszka Czarneckiego, podmiotu sprawującego kontrolę nad Bankiem, że postępująca konsolidacja polskiego sektora bankowego oraz rosnące wymagania regulacyjne skłoniły Głównego Akcjonariusza Banku do rozważenia opcji konsolidacyjnych obejmujących Bank oraz Idea Bank S.A., jak i inne podmioty wchodzące w skład ich grup kapitałowych. W dniu 1 sierpnia 2018 roku Getin Noble Bank S.A. zawarł z Idea Bank S.A. Umowę w sprawie współpracy przy analizie i przygotowaniu połączenia banków („Umowa”), będącą wyrazem wspólnej woli pracy banków nad analizą zasadności potencjalnego połączenia. W wyniku zakończonych analiz obejmujących aspekty biznesowe, finansowe oraz prawne nad rozważaną opcją konsolidacyjną obejmującą Getin Noble Bank S.A. oraz Idea Bank S.A. w dniu 17 stycznia 2019 roku Zarządy obu Banków uzgodniły i podpisały Plan Połączenia Getin Noble Bank S.A. z Idea Bank S.A. sporządzony zgodnie z art. 498 i 499 KSH.

W celu dokonania Połączenia na warunkach określonych w Planie Połączenia konieczne będzie podjęcie przez Walne Zgromadzenia Banku oraz Idea Banku uchwał o wyrażeniu zgody na Plan Połączenia oraz zgody na zmiany Statutu Idea Banku przewidziane w Planie Połączenia. W przypadku spełnienia powyższych warunków, połączenie Banku z Idea Bankiem nastąpi w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 1 KSH, tzn. poprzez przeniesienie całego majątku Banku (jako spółki przejmowanej) na Idea Bank (jako spółkę przejmującą) (połączenie przez przejęcie) z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Idea Banku w drodze emisji nowych akcji, które Idea Bank przyzna akcjonariuszom Banku. Warunkiem niezbędnym do połączenia jest uzyskanie wszystkich zgód i zezwoleń wymaganych przez prawo w związku z Połączeniem, w tym w szczególności zgody Komisji Nadzoru Finansowego na Połączenie.

Z Dniem Połączenia akcjonariusze Banku staną się akcjonariuszami Idea Banku. Połączony bank będzie działał pod firmą „Getin Noble Bank S.A.” Strategia dla połączonego banku zakłada kontynuację działalności dotychczas prowadzonej przez Bank.

Przewiduje się, iż Połączenie zostanie rozliczone z zastosowaniem metody łączenia udziałów. Z punktu widzenia rachunkowości, odmiennie niż ma to miejsce w przypadku prawnego aspektu planowanej transakcji, połączenie Banków nie będzie skutkowało zakończeniem działalności gospodarczej przez Bank jako spółki przejmowanej. Ponadto strategia dla połączonego Banku zakłada kontynuację działalności prowadzonej dotychczas przez banki w niezmiennym istotnie zakresie.

Pozyskanie inwestora finansowego

Równocześnie z procesem połączenia Bank w porozumieniu z Idea Bankiem podjął decyzję o rozpoczęciu działań, mających na celu pozyskanie inwestora finansowego, który dokapitalizowałby Bank lub alternatywnie bank powstały w wyniku połączenia Banku z Idea Bankiem. W wyniku skierowania przez doradcę zaproszeń do rozpoczęcia rokowań do wstępnie

wyselekcjonowanej grupy funduszy typu private equity mających doświadczenie w inwestowaniu w instytucje finansowe aktualnie dopuszczono wybrane fundusze private equity do procesu due diligence od dnia 4 lutego 2019 roku. Po opublikowaniu sprawozdania finansowego za 2018 rok Bank oczekuje rozpoczęcia negocjacji term-sheetu transakcji z funduszami.

4) Kredyty walutowe

Bank, posiadając nadal istotny portfel kredytów w walutach obcych, jest narażony na potencjalne wprowadzenie ustawowych regulacji związanych z restrukturyzacją walutowych kredytów hipotecznych, co może negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Banku.

Aktualnie w Sejmie złożone są cztery projekty ustaw związane z restrukturyzacją walutowych kredytów hipotecznych:

- a) poselski projekt ustawy o restrukturyzacji kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska oraz o wprowadzeniu zakazu udzielania takich kredytów,
- b) prezydencki projekt ustawy o zasadach zwrotu niektórych należności wynikających z umów kredytu i pożyczki,
- c) poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach restrukturyzacji walutowych kredytów mieszkaniowych w związku ze zmianą kursu walut obcych do waluty polskiej,
- d) prezydencki projekt ustawy o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W styczniu 2019 roku sejmowa Podkomisja przegłosowała projekt prezydencki, przewidujący zmiany w Funduszu Wsparcia Kredytobiorców i powołanie Funduszu Restrukturyzacyjnego, tzw. konwersji. Według obecnej propozycji ustawa ma zacząć obowiązywać od 1 lipca 2019 roku.

Projekt ustawy został skierowany do Komisji Finansów. Zgodnie z aktualnym brzmieniem projektu ustawy banki znajdujące się w postępowaniu naprawczym wyłączono z udziału w Funduszu Restrukturyzacji/ Konwersji.

Na dzień sporządzenia niniejszej informacji nie ma możliwości określenia względnego prawdopodobieństwa uchwalenia nowych przepisów ani realnie ich ostatecznego kształtu. Istnieje wiele przesłanek obniżających prawdopodobieństwa ostatecznego uchwalenia nowej legislacji. W związku z powyższym Bank nie jest w stanie dokonać wiarygodnego oszacowania potencjalnego wpływu zmiany przepisów na współczynniki kapitałowe, sytuację finansową i wyniki Banku.

5.3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest Ernst & Young Audyty Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie.

5.4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (zł), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł). Polski złoty jest walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5.5. Zmiany w stosowanych standardach i interpretacjach

Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za 2018 rok

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, za wyjątkiem zastosowania następujących nowych standardów, zmian do istniejących standardów i interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku:

- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* oraz zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* – zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe* – Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* wraz z MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe* – zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Wyjaśnienia do MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* – zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016* – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 *Płatności na bazie akcji* – Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji – zatwierdzony w UE w dniu 26 lutego 2018 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne* – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej i płatności zaliczkowe* – zatwierdzona w UE w dniu 28 marca 2018 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Nowy standard został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 roku, zatwierdzony w Unii Europejskiej w dniu 22 września 2016 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

MSSF 15 zastąpił wszystkie dotychczas funkcjonujące regulacje i interpretacje w zakresie rozpoznawania przychodów. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami z wyłączeniem: umów leasingowych objętych MSR 17 *Leasing*, umów ubezpieczeniowych objętych MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe*, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*, MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*.

Podstawową zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klientów w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), którego Grupa spodziewa się w zamian za te towary lub usługi.

Głównym kryterium ujęcia przychodów nie jest już moment przeniesienia „ryzyka i korzyści” zgodnie z MSR 18, lecz moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, co następuje z chwilą przeniesienia kontroli. Decyduje on o ujęciu przychodu zgodnie z MSSF 15. Oczekuje się jednak, że moment ten, w większości przypadków pokrywa się z momentem przeniesienia ryzyka i korzyści w rozumieniu MSR 18.

Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, należy ujmować oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Nowe zasady będą stosowane przy wykorzystaniu modelu pięciu kroków:

1. Identyfikacja umowy z klientem,
2. Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia wynikającego z umowy,
3. Ustalenie ceny transakcyjnej,
4. Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania do wykonania świadczenia.

Grupa przeprowadziła analizę wpływu wdrożenia MSSF 15 na sposób ujmowania przychodów z umów z klientami. Pierwsza faza prac dotyczyła analizy różnic pomiędzy MSSF 15 a dotychczas obowiązującymi zasadami w obszarze ujmowania przychodów. Rozważono następujące obszary pod kątem wystąpienia potencjalnych różnic w związku z wdrożeniem przepisów nowego standardu:

- identyfikacja odrębnych dóbr oraz usług w ramach umowy z klientem, tj. poziom agregacji elementów przyrzeczonych w umowie,
- sposób alokacji wynagrodzenia z tytułu umowy do różnych dóbr oraz usług zidentyfikowanych w ramach umowy,
- decyzja: ujmowanie przychodu w czasie albo ujmowanie przychodu w określonym momencie (punkcie czasu),
- sposób pomiaru stopnia wykonania prac w przypadku przychodu ujmowanego w czasie,
- ocena wpływu wartości pieniądza w czasie na podstawie zapisów umownych,
- wpływ na sposób ujmowania przychodu w przypadku modyfikacji umowy,
- sposób uwzględnienia tzw. wynagrodzenia zmiennego, np. kar umownych w ujęciu przychodu z tytułu umowy,
- kapitalizacja kosztów związanych z umową.

W następnym kroku Grupa zidentyfikowała rodzaje uzyskiwanych przychodów, które co do zasady powinny być rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- wynagrodzenie z tytułu umów, w których Grupa jest pośrednikiem (sprzedaż produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych),
- dodatkowe wynagrodzenie wypłacane przez organizacje rozliczeniowe/ kartowe dotyczące działań marketingowych i promocyjnych,
- przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, w tym nieruchomości przejętych za długi,
- prowizje z tyt. kredytów i pożyczek, za karty kredytowe i prowadzenie rachunków bankowych w odniesieniu do opłat i prowizji, które nie są częścią efektywnej stopy procentowej,
- przychody z działalności maklerskiej.

Grupa nie zidentyfikowała żadnych istotnych kategorii przychodów i kosztów, których sposób rozpoznawania lub ujęcia musiałby ulec zmianie w wyniku implementacji MSSF 15.

Z uwagi na fakt, iż Grupa oferuje przede wszystkim instrumenty finansowe w postaci kredytów i pożyczek, od których przychód jest rozpoznawany na podstawie efektywnej stopy procentowej – wpływ wdrożenia MSSF 15 nie jest istotny z punktu widzenia zapewnienia jasnego i rzetelnego obrazu sytuacji majątkowo-finansowej oraz wyniku finansowego Grupy.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 roku zatwierdziła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 *Instrumenty Finansowe* (MSSF 9) w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 24 lipca 2014 roku, który zastąpi istniejący standard MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. MSSF 9 będzie obowiązywał dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku.

Nowy standard wprowadza zmiany zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, model utraty wartości instrumentów finansowych oparty na koncepcji "straty oczekiwanej" oraz nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Według wymogów MSSF 9, klasyfikacja dłużnych aktywów finansowych odbywa się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów w bilansie i zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. *solely payments of principal and interest*).

W zależności od modelu biznesowego Grupy, dłużne aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (wyceniane w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełniają warunki SPPI),
- utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży (wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełniają warunki SPPI),
- zarządzane w celu realizowania przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów oraz inne (wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy).

Do aktywów finansowych utrzymywanych w celu uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Grupa klasyfikuje:

- portfel kredytów, za wyjątkiem kredytów, które nie spełniły testu SPPI,
- dłużne papiery wartościowe – obligacje skarbowe i obligacje komunalne, według MSR 39 klasyfikowane jako utrzymywane do terminu zapadalności,
- listy zastawne i obligacje korporacyjne, dla których wprowadzono zmiany w klasyfikacji i wycenie opisane poniżej.

Do aktywów finansowych utrzymywanych w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży, wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody Grupa klasyfikuje:

- portfel dłużnych papierów wartościowych – obligacji skarbowych oraz obligacji wyemitowanych przez rządy innych krajów, bonów NBP,
- portfel instrumentów kapitałowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Według MSR 39 instrumenty te były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży.

Model biznesowy inny niż utrzymywanie w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych lub utrzymywanie i sprzedaż obejmuje następujące grupy aktywów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- portfel kredytów, dla których niespełniony został test SPPI,
- instrumenty pochodne,
- instrumenty kapitałowe.

Niezależnie od powyższego Grupa może w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowe”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku Grupa dokonuje przeklasyfikowania wszystkich aktywów finansowych, na które zmiana ta miała wpływ.

Grupa może w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Dywidendy wynikające z takiej inwestycji ujmuje się w wyniku finansowym.

Klasyfikacja instrumentów pochodnych nie uległa zmianie po wejściu w życie MSSF 9, wyceniane są nadal do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa przeprowadziła analizę aktywów finansowych pod kątem spełnienia warunków testu charakterystyk przepływów pieniężnych oraz przypisania ich do odpowiedniego modelu biznesowego w celu właściwej klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9. Wprowadzone zmiany w klasyfikacji i wycenie instrumentów finansowych dotyczą następujących składników aktywów:

- Kredyty i pożyczki udzielone klientom – portfel kredytów stokowych, których kontraktowe przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłat kapitału i odsetek od niespłaconego kapitału został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Pozostałe kredyty i pożyczki udzielone klientom są utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy i spełniają kryteria SPPI, dlatego nadal są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.
- Grupa dokonała oceny modelu biznesowego dla obligacji korporacyjnych, które zgodnie z MSR 39 były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody i stwierdził, że portfel ten spełnia kryteria modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy. W związku z tym oraz spełnieniem kryteriów SPPI zgodnie z MSSF 9 te obligacje korporacyjne zostały sklasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu.
- Instrumenty kapitałowe, które zgodnie z MSR 39 były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zostały nieodwołalnie wyznaczone zgodnie z MSSF 9 do wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zmiany wartości godziwej tych papierów wartościowych nie będą przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat w momencie ich zbycia.
- Portfel wierzytelności, który zgodnie z MSR 39 był klasyfikowany jako dostępny do sprzedaży i wyceniany według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, został zgodnie z MSSF 9 sklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zastosowanie nowego standardu nie miało wpływu na zasady klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa skorzystała z wyboru, jaki daje MSSF 9 i kontynuuje stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. W związku z tym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 nie miało wpływu na sytuację finansową Grupy.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Dane porównawcze

Zgodnie z zapisami MSSF 9 Grupa postanowiła nie przekształcać danych porównywalnych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian dotyczących klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości, a różnice w wartości bilansowej składników aktywów wynikające z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte jako element niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych w kapitale własnym na dzień 1 stycznia 2018 roku.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na klasyfikację i wartość aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na dzień 1 stycznia 2018 roku.

	Kategoria wyceny wg MSR 39	Kategoria wyceny wg MSSF 9	Wartość bilansowa wg MSR 39 na 31.12.2017 tys. zł	Zmiana z tytułu		Wartość bilansowa wg MSSF 9 na 01.01.2018 tys. zł
				rekasyfikacji tys. zł	aktualizacji wyceny/ odpis ECL tys. zł	
AKTYWA						
Kasa, środki w Banku Centralnym	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	3 341 593	-	-	3 341 593
Należności od banków i instytucji finansowych	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	656 216	-	(1 220)	654 996
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik	Wartość godziwa przez wynik	8 000	-	-	8 000
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik	Wartość godziwa przez wynik	158 491	-	-	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	Wartość godziwa przez wynik	Wartość godziwa przez wynik	584 178	-	-	584 178
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	42 586 864	66 229	(1 172 937)	41 480 156
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa przez wynik	124 939	(22 086)	19 980	122 833
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	7 793 155	(31)	-	7 793 124
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	Zamortyzowany koszt	381 869	53 397	(7 973)	427 293
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	Wartość godziwa przez wynik	6 012	-	-	6 012
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	1 674 493	-	(27 351)	1 647 142
Inne aktywa	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	479 421	-	(30 949)	448 472
Razem aktywa			57 795 231	97 509	(1 220 450)	56 672 290
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	1 848 166			1 848 166
Pochodne instrumenty finansowe	Wartość godziwa przez wynik	Wartość godziwa przez wynik	248 080	4 264	-	252 344
Zobowiązania wobec klientów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	48 613 567			48 613 567
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	4 443 174			4 443 174
Rezerwy	Zgodnie z MSR 37	Zgodnie z MSSF 9	20 284	-	29 013	49 297
Razem zobowiązania			55 173 271	4 264	29 013	55 206 548

Łączny wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitał własny Grupy wyniósł -982,5 mln zł, z czego najistotniejszą pozycję stanowił wzrost wartości odpisów na aktywa finansowe -1 249,5 mln zł netto.

Wzrost poziomu odpisów jest związany z wieloma czynnikami, w tym z:

- wprowadzeniem nowej definicji default,
- w Koszyku 1 – wydłużeniem obecnie stosowanych LIP do 12 miesięcy,
- w Koszyku 2 – rozpoznawaniem ekspozycji ze znaczącym wzrostem ryzyka i przejściem z okresu identyfikacji straty LIP na okres lifetime,
- w Koszyku 3 – modyfikacją obecnie stosowanych metodyk szacowania LGD.

Pozostałe zmiany są związane z przeklasyfikowaniem portfeli aktywów finansowych, ujęciem odsetek nieregularnych w wartości bilansowej oraz ujęciem korekty z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CVA, DVA). Grupa ujęła także aktywa z tytułu podatku dochodowego w kwocie 173,7 mln zł.

Grupa dokonała też bezpośredniego obniżenia wartości bilansowej brutto składników aktywów finansowych dla których w wyniku przeprowadzonej analizy odzyskiwalności stwierdzono brak uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub w części.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa dokonała analizy portfela należności kredytowych i stwierdziła brak uzasadnionych perspektyw na odzyskanie należności z tytułu debetów w rachunku bieżącym, dla których opóźnienie w spłacie przekracza 90 dni. Niska wartość pojedynczego kontraktu uzasadnia brak prowadzenia skutecznych działań windykacyjnych w stosunku do tej grupy klientów. Dane historyczne wskazują że poziom odzyskiwalności tych należności jest nieistotny. W związku z powyższymi przesłankami Grupa dokonała na dzień 1 stycznia 2018 roku odpisu wartości bilansowej netto należności z tytułu debetu w rachunku bieżącym w pełnej wysokości, tj. w kwocie 50.921 tys. zł. Odpisanie stanowiło zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wpływ MSSF 9 na adekwatność kapitałową

W dniu 27 grudnia 2017 roku zostało opublikowane Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2395 zmieniające rozporządzenie (UE) 575/2013 w odniesieniu do możliwych zastosowań rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego. Rozporządzenie daje możliwość uwzględnienia przez Bank w swoim kapitale podstawowym Tier 1 pewnej części zwiększonych rezerw na oczekiwane straty kredytowe w okresie przejściowym tj. od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2022 roku z tytułu pierwszego zastosowania MSSF 9, jeżeli bilans otwarcia na dzień zastosowania odzwierciedla spadek kapitału podstawowego Tier 1 w wyniku zwiększonych rezerw na oczekiwane straty łącznie z odpisem na oczekiwane straty w całym okresie z tytułu aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w porównaniu z bilansem zamknięcia na dzień poprzedni.

Zarząd Banku podjął decyzję o zastosowaniu ulg w okresie przejściowym i zgodnie z zapisami Rozporządzenia poinformował o tym Komisję Nadzoru Finansowego.

Standardy i interpretacje, które zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Na dzień 24 kwietnia 2019 roku następujące nowe standardy, interpretacje oraz zmiany do standardów zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 16 *Leasing* – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą – zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego*, zatwierdzona w UE w dniu 23 października 2018 roku (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – zatwierdzone w UE w dniu 8 lutego 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* – Zmiany Programu, Ograniczenia lub Rozliczenia - zatwierdzone w UE w dniu 13 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017* – zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie powyższych nowych standardów, interpretacji i zmian do standardów.

MSSF 16 Leasing

Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2017/1986 z dnia 31 października 2017 roku zatwierdziła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 16 *Leasing* (MSSF 16) w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 13 stycznia 2016 roku, który zastąpił istniejący standard MSR 17 *Leasing*. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku.

Nowy standard wprowadza zmienione zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą dla leasingobiorcy jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy jako leasingobiorcy.

Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. W skonsolidowanym rachunku zysków i strat Grupa ujmuje koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego (zgodnie z MSR 17 opłaty leasingowe związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w kosztach działania jako koszty najmu i dzierżawy). Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest okresowo rozliczana z płatnościami leasingowymi. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczane efektywną stopą procentową.

Grupa skorzystała z podejścia uproszczonego przewidzianego w standardzie dla leasingów krótkoterminowych (w tym dla umów, których pozostały okres leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku jest krótszy niż 12 miesięcy) oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W przypadku tych umów Grupa ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Zastosowanie MSSF 16 wymaga od Grupy analizy danych oraz dokonania szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań leasingowych oraz wycenę aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m. in. dokonanie oceny czy umowa zawiera leasing zgodnie z MSSF 16 oraz ustalenie okresu jej obowiązywania. Wartość

bieżąca zapłata leasingowej ustalana jest przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy, z uwzględnieniem walut w jakich denominowane są umowy leasingowe oraz okresów zapadalności umów.

Przy ustaleniu okresu leasingu Grupa uwzględnia opcję przedłużenia, jeżeli jest zawarta w umowie i w ocenie Grupy skorzystanie z tej opcji jest prawdopodobne. W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony Grupa ocenia, czy występują istotne koszty wyjścia z umowy. Jeżeli takie koszty nie występują, jako okres leasingu ustalany jest okres wypowiedzenia zawarty w umowie. W przypadku, gdy występują istotne koszty wyjścia z umowy, Grupa dokonuje szacunku okresu użytkowania składnika aktywów, który stanowi przedmiot leasingu.

Grupa dokonała wdrożenia MSSF 16 przy zastosowaniu podejścia retrospektywnego zmodyfikowanego ze skumulowanym wpływem na dzień 1 stycznia 2019 roku, bez przekształcania danych porównawczych. Na dzień pierwszego zastosowania Grupa rozpoznała zobowiązanie z tytułu leasingu w kwocie 115 604 tys. zł wycenione w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowych stóp procentowych leasingobiorcy oraz ujęła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniony w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych nowych standardów oraz zmian do standardów, które według stanu na dzień 24 kwietnia 2019 roku nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie; Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania jego ostatecznej wersji,
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany; prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo,
- Zmiany do *Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej*; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* i MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości*, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów – Definicja istotności; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Daty stosowania standardów w UE mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez UE.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Według szacunków Grupy, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Zmiana metody wyceny aktywów przejętych za długi

W 2018 roku Grupa dokonała zmiany metody wyceny aktywów przejętych za długi. W latach poprzednich dla tych aktywów Grupa stosowała model wartości godziwej dla nieruchomości inwestycyjnych, od tego roku obrotowego aktywa te wycenia się w koszcie lub wartości netto możliwej do uzyskania, zależnie od tego, która z kwot jest niższa. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacunkowa cena sprzedaży pomniejszona o koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Zmieniona została także prezentacja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w którym te aktywa zostały wyodrębnione jako osobna pozycja. Zasadniczo aktywa przejęte za długi są przeznaczone do sprzedaży, dlatego zdaniem Grupy, zmiana modelu wyceny uczyniła prezentację tych aktywów w sprawozdaniach finansowych Grupy bardziej wiarygodną i przydatną.

W związku z dokonaną zmianą przekształcono dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Zmiana dotyczy wydzielenia wartości bilansowej netto tych aktywów do osobnej linii w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odwrócenia zysku z wyceny do wartości godziwej nieruchomości w latach ubiegłych.

Pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017	Grupa Kapitałowa Getin Noble Bank S.A. tys. zł	Korekty tys. zł	Przekształcone dane skonsolidowane tys. zł
AKTYWA			
Nieruchomości inwestycyjne	628 118	(443 027)	185 091
Aktywa przejęte za długi	-	422 413	422 413
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	422 096	3 917	426 013
SUMA AKTYWÓW	59 835 536	(16 697)	59 818 839
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	(337 778)	(18 740)	(356 518)
Zysk/ (strata) netto	(574 944)	2 043	(572 901)
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO	59 835 536	(16 697)	59 818 839

Pozycja w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za okres 01.01.2017 – 31.12.2017	Grupa Kapitałowa Getin Noble Bank S.A. tys. zł	Korekty tys. zł	Przekształcone dane skonsolidowane tys. zł
Pozostałe koszty operacyjne	(250 044)	2 521	(247 523)
Zysk/ (strata) brutto	(661 028)	2 521	(658 507)
Podatek dochodowy	87 703	(478)	87 225
Zysk/ (strata) netto	(573 325)	2 043	(571 282)

Zmiany ujęcia aktywów na dzień 1 stycznia 2018 roku

Kapitalizowane koszty sprzedaży rachunków i depozytów

W 2018 roku Grupa dokonała zmiany sposobu ujęcia kosztów ponoszonych za sprzedaż rachunków bankowych i produktów oszczędnościowych. Dotychczas Grupa traktowała umowę rachunku bankowego i produktu oszczędnościowego jako umowę na świadczenie usług i odraczała w czasie ponoszone koszty sprzedaży prowadzące do zawarcia tego typu umów, rozliczając je przez przewidywany okres ekonomicznego życia rachunków bankowych lub produktów oszczędnościowych, mając na uwadze między innymi stosowanie zasady współmierności przychodów i kosztów. W większości przypadków, okres ten był ustalany w oparciu o zachowywanie się w przeszłości homogenicznych produktów. W związku z aktualnie

obserwowanymi praktykami rynkowymi w zakresie odraczania kosztów sprzedaży umów rachunków bankowych i produktów oszczędnościowych oraz interpretacjami do obowiązujących MSR/MSSF, Grupa dokonała korekty sposobu ujmowania kosztów sprzedaży rachunków bankowych i produktów oszczędnościowych rozliczając je jednorazowo. Na dzień 1 stycznia 2018 roku Bank w kapitale własnym ujął korektę w kwocie 43 361 tys. zł z tytułu zmiany sposobu rozpoznawania tych kosztów.

5.6. Zmiany prezentacji danych

Dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały przekształcone tak, by uwzględnić zmiany prezentacyjne wprowadzone w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Zmiana prezentacji odsetek, prowizji i opłat oraz pozostałych kosztów operacyjnych

Zmiany prezentacyjne dotyczą:

- przeniesienia kosztów z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów strukturyzowanych rozliczanych efektywną stopą procentową pomiędzy pozycjami „Koszty z tytułu prowizji i opłat” i „Koszty z tytułu odsetek”;
- przeniesienia kosztów promocji i nagród dla klientów pomiędzy pozycjami „Pozostałe koszty operacyjne” i „Koszty z tytułu prowizji i opłat”.

Pozycja w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za okres 01.01.2017 – 31.12.2017	Dane opublikowane tys. zł	Korekta prezentacyjna tys. zł	Dane przekształcone tys. zł
Przychody z tytułu odsetek	2 551 697	-	2 551 697
Koszty z tytułu odsetek	(1 254 781)	(6 858)	(1 261 639)
Wynik z tytułu odsetek	1 296 916	(6 858)	1 290 058
Przychody z tytułu prowizji i opłat	317 679	-	317 679
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(163 576)	(5 551)	(169 127)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	154 103	(5 551)	148 552
Pozostałe przychody operacyjne	61 828	-	61 828
Pozostałe koszty operacyjne	(247 523)	12 409	(235 114)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(185 695)	12 409	(173 286)

5.7. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Getin Noble Banku S.A., jako jednostki dominującej oraz sprawozdania jego jednostek zależnych. Sprawozdania finansowe Banku i jego jednostek zależnych wykorzystane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego dotyczą stanu na ten sam dzień bilansowy. W przypadku, gdy koniec okresu sprawozdawczego jednostki dominującej różni się od końca okresu sprawozdawczego jednostki zależnej, jednostka zależna przygotowuje, do celów konsolidacji, dodatkowe informacje finansowe według stanu na ten sam dzień, na jaki sporządzane jest sprawozdanie Banku, w celu umożliwienia jednostce dominującej dokonania konsolidacji informacji finansowych jednostki zależnej.

Jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, stosując jednolite zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach. Jeżeli członek grupy kapitałowej stosuje zasady rachunkowości odmienne od zasad (polityki) rachunkowości przyjętych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, sprawozdanie tego członka grupy jest odpowiednio korygowane

w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu uzyskania zgodności z zasadami (polityką) rachunkowości grupy kapitałowej.

Jednostki zależne

Bank, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce, określa swój status jednostki dominującej, oceniając, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub, gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.

Tak więc Bank sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy jednocześnie:

- a) sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- b) z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych oraz
- c) posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Konsolidacja jednostki, w której dokonano inwestycji, rozpoczyna się od dnia, w którym Bank uzyskuje kontrolę nad tą jednostką, a ustaje wtedy, gdy Bank traci nad nią kontrolę.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- a) łączy podobne pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów, kosztów i przepływów pieniężnych Banku oraz jego jednostek zależnych,
- b) kompensuje (wyłącza) wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej,
- c) wyłącza w całości aktywa i zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy pieniężne grupy kapitałowej odnoszące się do transakcji między jednostkami tej grupy kapitałowej (zyski i straty na transakcjach wewnątrz tej grupy, które są ujęte jako aktywa, wyłącza się w całości). Różnice przejściowe, wynikające z wyłączenia zysków i strat na transakcjach wewnątrz grupy kapitałowej, ujmuje się zgodnie z MSR 12.

Bank przypisuje zysk lub stratę i każdy składnik innych całkowitych dochodów do właścicieli jednostki dominującej oraz do udziałów niekontrolujących. Bank przedstawia udziały niekontrolujące w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kapitale własnym, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą przez jednostkę dominującą kontroli nad jednostką zależną, stanowią transakcje kapitałowe. W przypadku, gdy zmienia się część kapitału własnego posiadanego przez udziały niekontrolujące, Bank dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących i niekontrolujących, w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej Bank odnosi bezpośrednio na kapitał własny i przypisuje to do właścicieli jednostki dominującej.

Jeżeli Bank utraci kontrolę nad jednostką zależną, to:

- a) wyłącza aktywa (w tym wartość firmy) i zobowiązania byłej jednostki zależnej w ich wartości bilansowej na dzień utraty kontroli,
- b) wyłącza wartość bilansową udziałów niekontrolujących byłej jednostki zależnej na dzień utraty kontroli (w tym przypisane do nich wszelkie składniki innych całkowitych dochodów),
- c) ujmuje wartość godziwą otrzymanej zapłaty wynikającej z transakcji, zdarzenia lub okoliczności, które doprowadziły do utraty kontroli,

- d) ujmuje wydanie akcji, w przypadku, gdy transakcja, zdarzenie lub okoliczności, które doprowadziły do utraty kontroli wiąże się z wydaniem akcji byłej jednostki zależnej,
- e) kwotę ujętą w innych całkowitych dochodach związaną z byłą jednostką zależną poddaje przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat lub przenosi bezpośrednio do zysków zatrzymanych,
- f) ujmuje wszelkie inwestycje utrzymane w byłej jednostce zależnej w ich wartości godziwej na dzień utraty kontroli, a następnie ujmuje je i wszelkie kwoty wzajemnych zobowiązań byłej jednostki zależnej i jednostki dominującej zgodnie z odpowiednimi MSSF,
- g) ujmuje wszelkie powstałe różnice związane z utratą kontroli jako zysk lub stratę w rachunku zysków i strat możliwych do przypisania jednostce dominującej.

Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Jednostkami stowarzyszonymi są te jednostki, na które inwestor wywiera znaczący wpływ. Znaczący wpływ jest to władza pozwalająca na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji na temat polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji, niepolegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Jeżeli Bank posiada bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) 20% lub więcej praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, to zakłada się, że Bank wywiera znaczący wpływ na tę jednostkę, chyba że można w sposób oczywisty wykazać, że jest inaczej. Natomiast jeśli Bank posiada bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) mniej niż 20% praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, to można założyć, że nie wywiera on na tę jednostkę znaczącego wpływu, chyba że można w sposób oczywisty taki wpływ wykazać. Bank traci znaczący wpływ na jednostkę, w której dokonano inwestycji, w momencie, gdy traci władzę pozwalającą na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawie polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji.

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne, w ramach którego strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów netto tego ustalenia. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad ustaleniem umownym, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę.

W odniesieniu do ujmowania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach Grupa stosuje metodę praw własności, według której inwestycja jest początkowo ujmowana według kosztu, a następnie po dniu nabycia jej wartość jest korygowana odpowiednio o zmianę udziału inwestora w aktywach netto jednostki, w której dokonano inwestycji. Zysk lub strata inwestora obejmuje jego udział w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, a inne całkowite dochody inwestora obejmują jego udział w innych całkowitych dochodach jednostki, w której dokonano inwestycji. Jeżeli udział jednostki w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia jest równy lub wyższy od jego udziału w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, jednostka zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach.

Zyski i straty wynikające z „oddolnych” i „odgórných” transakcji pomiędzy Bankiem i jego jednostkami zależnymi a jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem ujmuje się w sprawozdaniu finansowym Grupy jedynie w stopniu odzwierciedlającym udziały niepowiązanych inwestorów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Udział inwestora w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia z tytułu tych transakcji podlega wyłączeniu.

Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy konieczne jest dokonanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do jej inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, w zależności od

tego, która z nich jest wyższa. W przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości.

5.8. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w odpowiednich pozycjach rachunku zysków i strat. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

5.9. Aktywa i zobowiązania finansowe

Początkowe ujęcie

Nabywanie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji (a nie w momencie wpływu lub wypływu środków pieniężnych) oraz wykazuje się je w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczą.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Klasyfikacja i wycena (aktywa finansowe)

Klasyfikacja aktywów finansowych odbywa się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów w bilansie i zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. *solely payments of principal and interest*).

W zależności od modelu biznesowego, a także charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Model biznesowy nie zależy od zamiarów kierownictwa odnośnie pojedynczego instrumentu. Grupa może mieć więcej niż jeden model biznesowy w zakresie zarządzania instrumentami finansowymi. Grupa ocenia swój model biznesowy biorąc pod uwagę wszystkie informacje, które są dostępne na dzień oceny. Takie informacje obejmują między innymi:

- przyjęte polityki i cele zarządzania portfelem oraz ich realizacja w praktyce;
- sposób, w jaki wyniki modelu biznesowego i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego są oceniane i przekazywane kluczowemu personelowi kierowniczemu Grupy,

- rodzaje ryzyka, które mają wpływ na wyniki modelu biznesowego (i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego), a w szczególności sposób, w jaki zarządza się tym ryzykiem,
- sposób, w jaki wynagradzane są osoby zarządzające aktywami finansowymi,
- częstotliwość, wartość sprzedaży aktywów z portfela we wcześniejszych okresach, powody tej sprzedaży oraz oczekiwania odnośnie przyszłych operacji sprzedaży.

Dłużne aktywa finansowe mogą zostać zakupione w ramach następujących modeli biznesowych:

- model biznesowy zakładający utrzymanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (model „utrzymywanie”),
- model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych (model „utrzymywanie i sprzedaż”),
- inne modele biznesowe.

Aktywa finansowe, które są klasyfikowane do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, są zarządzane z zamiarem realizowania przepływów pieniężnych poprzez otrzymywanie płatności wynikających z umowy w całym okresie życia instrumentu. Jednakże Grupa nie musi utrzymywać wszystkich instrumentów w ramach tego modelu biznesowego do terminu wymagalności. Ten model biznesowy zakłada utrzymywanie aktywów finansowych nawet w przypadku, gdy następuje sprzedaż składników aktywów finansowych lub sprzedaż taka jest przewidywana w przyszłości (np. w przypadku, gdy następuje wzrost ryzyka kredytowego związanego z tymi aktywami). Działania w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, które mają na celu ograniczenie potencjalnych strat wynikających z pogorszenia jakości kredytowej, są integralną częścią tego modelu biznesowego. Grupa może też dokonywać sprzedaży aktywów finansowych w celu zarządzania ryzykiem koncentracji.

W modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż składników aktywów finansowych, kluczowy personel kierowniczy Grupa podjęła decyzję o tym, że zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizowania celu tego modelu biznesowego. Model ten zakłada większą częstotliwość i wartość sprzedaży w porównaniu z modelem „utrzymywanie”. Wynika to z faktu, że sprzedaż aktywów finansowych jest niezbędna do realizacji celu modelu biznesowego, a nie jest tylko jego działaniem sporadycznym. Nie istnieje jednak żaden określony próg częstotliwości lub wartości sprzedaży, który musi zostać osiągnięty w tym modelu biznesowym. Grupa utrzymuje instrumenty finansowe w tym modelu biznesowym między innymi w celu zarządzania bieżącymi potrzebami w zakresie płynności, utrzymaniem określonego profilu przychodów z tytułu odsetek lub dostosowanie okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, które są finansowane z tych aktywów.

Jeśli składnik aktywów finansowych nie jest klasyfikowany do modelu biznesowego „utrzymywanie” lub „utrzymywanie i sprzedaż”, wówczas klasyfikuje go do modelu biznesowego „sprzedaż”, który zakłada realizowanie przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów. Grupa podejmuje decyzje w oparciu o wartości godziwe aktywów i zarządza nimi w celu realizowania tych wartości godziwych. W takim przypadku cel Grupy będzie realizowany poprzez aktywne kupno i sprzedaż aktywów finansowych, a uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest jedynie działaniem ubocznym realizacji celu tego modelu biznesowego.

W przypadku aktywów finansowych utrzymywanych w ramach modelu „utrzymywanie” lub modelu „utrzymywanie i sprzedaż” Grupa ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne ze składnika aktywów finansowych są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, czyli są zgodne z podstawową umową pożyczkową, przeprowadzając jakościowy test SPPI. W podstawowej umowie pożyczkowej odsetki obejmują:

- zapłatę za wartość pieniądza w czasie,
- zapłatę za ryzyko kredytowe,

- zapłatę za inne podstawowe rodzaje ryzyka związane z udzielaniem kredytów lub pożyczek (np. ryzyko płynności),
- zapłatę za koszty (np. koszty administracyjne) związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych przez określony czas,
- marżę zysku.

Jeśli na podstawie jakościowego testu SPPI nie można ustalić czy wynikające z umowy przepływy pieniężne ze składnika aktywów finansowych są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, Grupa przeprowadza ilościowy test SPPI (tzw. benchmark test). Polega on na ocenie jak różniłyby się wynikające z umowy (niezdyskontowane) przepływy pieniężne z ocenianego składnika aktywów finansowych od poziomu referencyjnego (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Grupa nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Aktywa finansowe są wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Grupa nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych wycenia się do wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Grupa może jednak w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru wyceny określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, późniejsze zmiany wartości godziwej ujmowane są w innych dochodach całkowitych.

Aktywa finansowe są także wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są utrzymywane w ramach innych modeli biznesowych niż:

- utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy lub
- utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaży aktywów finansowych.

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, zawierające instrumenty pochodne i papiery wartościowe nabyte w celu odsprzedaży w bliskim terminie oraz
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zakupione lub utworzone składniki aktywów finansowych, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)

POCI dotyczą instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Aby składnik aktywów finansowych mógł zostać zakwalifikowany jako POCI muszą być spełnione dwa warunki tj.: nastąpiło pojawienie się nowego aktywa finansowego (np. w wyniku modyfikacji istotnej lub zakupu) oraz wystąpienie utraty wartości nowego aktywa (kwalifikacja do Koszyka 3 na dzień początkowego ujęcia). POCI są wyceniane metodą efektywnej stopy procentowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe. W tym przypadku Grupa dopuszcza stosowanie efektywnej stopy procentowej, w przypadku nieistotnej wartości instrumentów finansowych zidentyfikowanych jako POCI.

Klasyfikacja i wycena (zobowiązania finansowe)

Zobowiązania finansowe to każde zobowiązanie będące:

- a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
 - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce,
 - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach,
- b) kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest:
 - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych,
 - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki. Z tego powodu własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, których nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu lub powstałych w wyniku zastosowania podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania,
- c) wystawionych gwarancji finansowych – po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:
 - kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
 - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- d) zobowiązań do udzielenia pożyczki oprocentowanej poniżej rynkowej stopy procentowej – po początkowym ujęciu wystawca takiego zobowiązania w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
 - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- e) warunkowej zapłaty ujętej przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego zastosowanie ma MSSF 3 – taka zapłata warunkowa jest wyceniana w późniejszych okresach do wartości godziwej, a zmiany są ujmowane w wyniku finansowym.

Modyfikacje składników aktywów finansowych

Modyfikacja instrumentu finansowego to wynikająca z renegotjacji (w tym ugód podpisywanych z klientami w ramach restrukturyzacji), skutkująca podpisaniem aneksu do umowy kredytowej z klientem, zmiana przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych, która nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów (modyfikacja nieistotna). Nie stanowi modyfikacji nieistotnej zmiana przepływów kontraktowych wynikająca z realizacji warunków umownych. W przypadku modyfikacji nieistotnej wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych zostaje przeliczona do wartości bieżącej renegotjowanych lub zmodyfikowanych umownych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych oryginalną lub ostatnią efektywną stopą procentową aktywa lub efektywną stopą procentową skorygowaną o straty kredytowe w przypadku aktywów zakwalifikowanych jako POCl. Zidentyfikowany w ramach przeliczenia wartości bilansowej brutto zysk / stratę z tytułu modyfikacji ujmuje się w wyniku finansowym. Korekta wartości bilansowej brutto aktywa finansowego z tytułu modyfikacji podlega rozliczeniu w wynik odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej. Koszty lub prowizje związane z modyfikacją (np. prowizja pobierana z tytułu podpisywanego aneksu) korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane przez pozostały okres życia tego aktywa.

Modyfikacja istotna to wynikająca z renegotjacji (w tym ugód podpisywanych z klientami w ramach restrukturyzacji), skutkująca podpisaniem aneksu do umowy kredytowej z klientem, zmiana przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych, która prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych. Zmodyfikowany instrument finansowy traktowany jest jako nowe aktywo, następuje jego początkowe ujęcie w bilansie. W przypadku, gdy istnieją przesłanki pozwalające stwierdzić, że wartość bilansowa składnika aktywów w momencie istotnej modyfikacji nie stanowi odzwierciedlenia jego wartości godziwej, konieczne jest dokonanie korekty ekspozycji do wartości godziwej.

Grupa przyjęła kryteria ilościowe i wartościowe identyfikacji modyfikacji istotnej. Do kryteriów jakościowych identyfikacji modyfikacji istotnej należą:

- przewalutowanie (z wyjątkiem tego wynikającego z obowiązujących przepisów prawa i umowy kredytowej),
- zmiana dłużnika (głównego kredytobiorcy, z wyjątkiem wynikającej ze śmierci dłużnika),
- zmiana produktu (np. z kredytu na obligację),
- wprowadzenie do umowy cechy umownej naruszającej kryteria Testu SPPI lub usunięcie takiej cechy.

Identyfikacja co najmniej jednego z wymienionych powyżej kryteriów jakościowych prowadzi do rozpoznania istotnej modyfikacji aktywa finansowego. W przypadku braku identyfikacji przesłanek jakościowych wymagana jest weryfikacja kryterium ilościowego.

Do kryteriów ilościowych identyfikacji modyfikacji istotnej należy zwiększenie kwoty zaangażowania ekspozycji o co najmniej 10%. Przez kwotę zaangażowania ekspozycji rozumiana jest wartość umowna instrumentu finansowego na dzień poprzedzający zdarzenie, które analizowane jest pod kątem istotnej modyfikacji.

Usunięcie z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych, korzyści i ryzyka przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W szczególności Grupa dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą wpływy z windykacji,
- nieskuteczność egzekucji należności Grupa stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego bądź Grupa uzyskała postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z brakiem majątku dłużnika,
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika,
- roszczenia uległy przedawnieniu bądź umorzeniu.

Grupa dokonuje odpisu (w całości lub części) wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, jeśli nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Odpisanie stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania. Grupa dokonuje okresowej analizy odzyskiwalności składnika aktywów finansowych, w szczególności odsetek karnych i ustawowych, w podziale na rodzaje portfeli na bazie analizy danych historycznych w tym zakresie, w okresie ostatnich 5 lat. W przypadku, gdy analiza odzyskiwalności składnika aktywów finansowych, w szczególności odsetek karnych i ustawowych wskazuje, że historycznie odzyskiwalność nie przekraczała 5% wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, Grupa dokonuje odpisu odsetek karnych i ustawowych w pełnej wysokości. Składnik aktywów finansowych, który został odpisany może być w dalszym ciągu przedmiotem procesu windykacyjnego prowadzonego przez Grupę mającego na celu odzyskanie należnych kwot.

Grupa przestaje ujmować zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony, wygasł lub gdy nastąpiła istotna modyfikacja warunków umowy.

Aktywa i zobowiązania finansowe zgodnie z MSR 39 – do 31 grudnia 2017 roku

Grupa klasyfikowała aktywa finansowe do następujących kategorii:

- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

O klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych decydował Zarząd w momencie ich początkowego ujęcia na podstawie charakterystyki instrumentów i kryteriów MSR 39.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności były to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierzała i miała możliwość utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych lub zobowiązaniem finansowym wycenianym do wartości godziwej przez wynik finansowy był składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe spełniające którykolwiek z poniższych warunków:

- a) był sklasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikował się jako przeznaczony do obrotu, jeśli był:
 - nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządzało się łącznie, i dla których istniało potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowych lub wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi;
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności były to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które jednostka zamierzała sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które sklasyfikowane były jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- c) aktywa finansowe, których posiadacz mógł nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które sklasyfikowane były jako dostępne do sprzedaży.

Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogły być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Skutki zmiany wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istniała cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa mogła być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnoszone były na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte były w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane były w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe to każde zobowiązanie, które było:

- a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
 - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce,
 - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach;
- b) kontraktem, który miał zostać rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i był:
 - instrumentem niepochodnym, z którego wynikał lub mógł wynikać obowiązek dostarczenia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych,

- instrumentem pochodnym, który miał być rozliczony lub mógł być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki. Z tego powodu, własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmowały instrumentów, które same były umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Ujmowanie, usunięcie z bilansu oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane były na dzień dokonania transakcji (a nie w momencie wpływu lub wypływu środków pieniężnych) oraz wykazywane były w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczą.

Składnik aktywów finansowych był usuwany z bilansu, gdy Grupa traciła kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj miało to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych, korzyści i ryzyka przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W szczególności Grupa dokonywała spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności były nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać miały wpływy z windykacji,
- nie było możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika,
- roszczenia uległy przedawnieniu bądź umorzeniu,
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego bądź Bank uzyskał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z brakiem majątku dłużnika.

Grupa przestawała ujmować zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony, wygasł lub gdy nastąpiła istotna modyfikacja warunków umowy.

Wartość aktywów i zobowiązań oraz wynik finansowy ustalano się i wykazywano w księgach rachunkowych rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową Grupy. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniano według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Na potrzeby wyceny składnika aktywów finansowych po początkowym ujęciu, kwalifikowano go w dniu nabycia lub powstania do następujących kategorii:

- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Po początkowym ujęciu, Grupa wyceniała aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, do wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogły być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów. Wyjątek stanowią następujące aktywa finansowe:

- a) pożyczki i należności, które wyceniano według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej,
- b) inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, które wyceniane były według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej,

- c) inwestycje w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, i których wartość godziwa nie mogła być wiarygodnie zmierzona, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które musiały być rozliczone przez dostawę niekwotowanych instrumentów kapitałowych wycenia się według kosztu.

Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w bilansie według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej, z wyjątkiem odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Po początkowym ujęciu, Grupa wyceniała wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, były wyceniane do wartości godziwej, z wyjątkiem zobowiązania będącego instrumentem pochodnym powiązany z i rozliczany przez dostawcę instrumentu kapitałowego niekwotowanego na aktywnym rynku, którego wartość godziwa nie mogła być wiarygodnie zmierzona, który był wyceniany się według kosztu,
- b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, których nie były kwalifikowane do wyłączenia z bilansu lub powstałych w wyniku zastosowania podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania,
- c) umów gwarancji finansowych – po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wyceniał ją według wartości wyższej z:
- kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji,
 - kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia, skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji zgodnie z zapisami MSR 18.

Grupa nie kompensowała aktywów i zobowiązań, chyba że było to wymagane lub dopuszczone przez standard bądź interpretację. Aktywa i zobowiązania finansowe Grupa kompensowała i wykazywała w bilansie w kwocie netto jedynie w przypadku, gdy istniał ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz gdy rozliczenie miało zostać dokonane w kwocie netto lub realizacja danego składnika aktywów i uregulowanie zobowiązania następowały jednocześnie.

5.10. Pochodne instrumenty finansowe

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający wszystkie trzy poniższe warunki:

- a) jego wartość zmienia się ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu (czasami zwana instrumentem bazowym),
- b) nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych,
- c) jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Pochodne instrumenty finansowe niebędące przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń ujmowane są w dniu zawarcia transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej Grupa ujmuje w rachunku wyników w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz

wynik z pozycji wymiany” w korespondencji odpowiednio z należnościami/ zobowiązaniami z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Efekt ostatecznego rozliczenia transakcji pochodnych wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”.

Kwoty bazowe transakcji pochodnych wykazywane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania. Pozycje pozabilansowe wyrażone w walutach obcych podlegają przeszacowaniu na koniec dnia według średniego kursu NBP (fixing z dnia wyceny).

Wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych znajdujących się na rynku stanowi cena rynkowa. W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku (w szczególności w przypadku instrumentów typu IRS i CIRS metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

5.11. Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe są traktowane jako odrębne instrumenty pochodne i wyceniane do wartości godziwej, jeśli spełniają definicję instrumentu pochodnego, właściwości ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle związane z właściwościami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla instrumentu bazowego oraz instrument bazowy nie jest wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty pochodne wyceniane są do wartości godziwej, a ich zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

5.12. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa przyjęła politykę rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych zabezpieczających ryzyko stopy procentowej zgodną z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej. ‘Carve out’ w MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej umożliwia Grupie wyznaczenie grupy instrumentów pochodnych jako instrumentu zabezpieczającego oraz znosi niektóre ograniczenia wynikające z MSR 39 w zakresie zabezpieczenia depozytów (z możliwością wypłaty na żądanie), a także w zakresie przyjęcia strategii zabezpieczającej mniej niż 100% przepływów. Zgodnie z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej rachunkowość zabezpieczeń może mieć zastosowanie do depozytów, a nieefektywność zabezpieczenia ma miejsce tylko wtedy, gdy ponownie oszacowana wartość przepływów pieniężnych w danym przedziale czasowym jest niższa niż zabezpieczana wartość dotycząca danego przedziału czasowego. W rachunkowości zabezpieczeń zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją lub
- zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się,

że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana z częstotliwością miesięczną w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nieujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na wynik finansowy.

Grupa stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym w tego rodzaju zabezpieczeniach portfelowych jest całość lub część portfela instrumentów pochodnych typu IRS. Grupa wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

W zabezpieczeniach portfelowych wartości godziwej koszty z tytułu odsetek od zabezpieczanej części portfela depozytów korygowane są o naliczone przychody lub koszty z tytułu odsetek od zabezpieczającej transakcji IRS, dotyczące danego okresu sprawozdawczego. Równocześnie zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w danym okresie wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” – w tej samej pozycji co zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej z zabezpieczanego rodzaju ryzyka. Zmiana wartości godziwej części portfela depozytów złotych wyznaczonych w danym okresie jako pozycja zabezpieczana koryguje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Zobowiązania wobec klientów”. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego portfela depozytów jest amortyzowana liniowo od miesiąca następującego po miesiącu dokonania korekty przez okres pozostały do upływu terminu wymagalności zabezpieczanych przepływów pieniężnych. Kwota amortyzacji koryguje „Koszty z tytułu odsetek” w rachunku zysków i strat.

Główne zidentyfikowane przez Grupę źródła nieefektywności dotyczące relacji zabezpieczających wartość godziwą:

- wpływ ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego Banku na wartość godziwą instrumentów zabezpieczających,
- różnice w oprocentowaniu instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających,
- różnice w terminach zapadalności instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych

Grupa dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Grupa dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości, w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny podlega stopniowej reklasyfikacji do rachunku

zysków i strat według opracowanego przez Grupę harmonogramu, w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela (amortyzacja liniowa).

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważni powiązanie zabezpieczające.

5.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Grupa ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości.

W MSSF 9 wprowadzony został nowy model utraty wartości oparty o koncepcję „oczekiwanych strat kredytowych” (ang. *expected credit loss*, dalej: ECL), który zastąpił model „strat poniesionych” (ang. *incurred loss*) obowiązujący w MSR 39. W związku z tą zmianą, Bank od 2018 roku kalkuluje odpisy z tytułu utraty wartości w oparciu o ECL, kładąc nacisk na podejście tzw. *forward-looking*, a więc zorientowane na szacowanie przyszłych strat w oparciu o prognozy i spodziewane przyszłe warunki ekonomiczne w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji.

Model utraty wartości oparty o koncepcję ECL ma zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zmiana obowiązującej koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej była związana z przebudową stosowanych przez Grupę modeli szacowania parametrów ryzyka kredytowego wykorzystywanych w procesie szacowania poziomu odpisów aktualizujących, co miało wpływ na poziom obserwowanych poziomów odpisów. W nowej koncepcji nie ma zastosowania parametr okresu identyfikacji straty LIP (ang. *Loss Identification Period*), jak również nie występuje kategoria odpisów IBNR (ang. *Incurred But Not Reported*). Zgodnie z MSSF 9, w miejsce odpisów IBNR oraz odpisów dla ekspozycji niepracujących, odpis z tytułu utraty wartości jest wyznaczany w następujących grupach:

1. Koszyk 1: 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – oczekiwana strata związana z prognozowanymi oczekiwanymi przypadkami wystąpienia utraty wartości w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej nie zidentyfikowano znacznego wzrostu ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości,
2. Koszyk 2: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego, ale nie rozpoznano utraty wartości,
3. Koszyk 3: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których do daty bilansowej stwierdzono utratę wartości.

Na każdą datę raportową Bank określa dla każdej wycenianej ekspozycji, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu początkowego ujęcia jak również czy zostały zareportowane przesłanki utraty wartości.

Bank wdrożył definicję „default” zgodnie z rekomendacjami EBA i zapisami standardu MSSF 9.

Bank stosuje przesłankę dotyczącą braku lub opóźnienia w spłacie powyżej 90 DPD, przy czym zastosowano definicję przeterminowania w spłacie zgodną z rekomendacjami EBA.

W zakresie pozostałych przesłanek świadczących o klasyfikacji ekspozycji do Koszyka 3 Bank stosuje przesłanki takie jak:

- znaczące trudności finansowe dłużnika objawiające się zaklasyfikowaniem do najgorszej klasy (dla klientów korporacyjnych),

- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,
- pożyczka/ kredyt jest kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- zgon klienta,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu – wielokrotna lub powodująca utratę przepływów na umowie lub dla ekspozycji ze znaczącymi przeterminowaniami w spłacie,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- indywidualne przesłanki świadczące o defaulcie dla ekspozycji indywidualnie znaczących,
- zarażenie utratą wartości przez inne ekspozycje klienta w przypadku klientów korporacyjnych oraz z uwzględnieniem progu istotności 20% dla klientów detalicznych.

Bank stosuje okresy kwarantanny w celu uprawdopodobnienia się ustania przesłanek klasyfikujących ekspozycję do defaultu i w okresie kwarantanny ekspozycja jest nadal zaliczana do defaultu.

Na potrzeby oszacowania czy istotnie wzrosło ryzyko kredytowe ekspozycji w stosunku do momentu początkowego ujęcia Bank zdefiniował katalog przesłanek klasyfikujących do Koszyka 2, m. in.:

- brak lub opóźnienie w płatnościach powyżej 30 DPD (zgodnie z obowiązującym w Grupie algorytmem szacowania przeterminowania),
- ujęcie klienta korporacyjnego na tzw. Watch-liście w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach lub znaczące pogorszenie DTI,
- skorzystanie przez klienta ze wsparcia BGK (dla kredytów mieszkaniowych),
- restrukturyzacja ekspozycji nieskutkująca klasyfikacją do Koszyka 3,
- istotny wzrost prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w całym okresie życia ekspozycji – szacowane w zależności od rodzaju ekspozycji poprzez porównanie krzywych prawdopodobieństwa defaultu w okresie życia ekspozycji według obecnej sytuacji ekspozycji oraz na moment początkowego ujęcia ekspozycji lub poprzez porównanie ocen jakościowych ekspozycji (dla klientów korporacyjnych, dla których nie są stosowane krzywe prawdopodobieństwa defaultu). Z tego kryterium zostały wyłączone ekspozycje zaklasyfikowane do tzw. low credit risk, m. in. ekspozycje wobec klientów JST/ SP, wobec wspólnot mieszkaniowych czy też wobec banków.

Dla ekspozycji indywidualnie znaczących Bank dokonuje co najmniej raz na kwartał przeglądu przesłanek świadczących o utracie wartości i dokonuje oszacowania poziomu odpisów dla ekspozycji zaklasyfikowanych do Koszyka 3 jako różnicy pomiędzy wartością bilansową tego kredytu a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o efektywną stopę procentową kredytu. Bank na potrzeby szacowania poziomu przepływu stosuje podejście oparte o scenariusze, w tym w przypadku kredytów, dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia przepływy pieniężne, które mogą zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia, jeżeli egzekucja jest prawdopodobna. Bank dopuszcza również możliwość szacowania poziomu oczekiwanych strat kredytowych dla wybranych grup ekspozycji w ramach wyceny indywidualnej niezależnie od koszyka, do którego jest zaklasyfikowana ekspozycja – takie podejście jest stosowane m. in. dla lokat zawartych na rynku międzybankowym, czy dla nostro – tutaj również stosowane jest podejście scenariuszowe w ramach wyceny przeprowadzanej przez analityka.

Pozostałe ekspozycje niewyceniane indywidualnie są włączane do portfeli o podobnej charakterystyce poziomu ryzyka kredytowego i wyceniane w cyklach miesięcznych w sposób grupowy – w pierwszej kolejności ekspozycje są klasyfikowane do odpowiedniego koszyka, a następnie szacowany jest poziom strat kredytowych w okresie 12 M (Koszyk 1) lub lifetime (dla pozostałych koszyków).

Bank dokonał przebudowy modeli parametrów portfelowych wykorzystywanych na potrzeby szacowania oczekiwanych strat kredytowych w sposób grupowy, m. in. poprzez uwzględnienie nowej definicji default, podejścia forward-looking oraz prognoz makroekonomicznych. Przebudowie uległ w szczególności model PD, który pozwala na oszacowanie krzywych prawdopodobieństwa defaultu w zależności od horyzontu szacowanej straty (12 M vs lifetime) z uwzględnieniem oczekiwań Banku w zakresie kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej oraz z uwzględnieniem danych behawioralnych ekspozycji. W zakresie szacowania parametrów LGD Bank utrzymał podejście do szacowania wskaźnika uzdrowień (CR) oraz poziomu stóp odzysków (RR), przy czym dokonała aktualizacji metodyk do koncepcji straty oczekiwanej, np. poprzez wprowadzenie elementu forward-looking na bazie szacunków charakterystyk ekspozycji mających wpływ na obserwowany poziom odzysków i uzdrowień z ekspozycji w okresie jej życia.

Na potrzeby modelowania oczekiwanej wartości ekspozycji na moment wejścia w default dla ekspozycji rewolwingowych bez zdefiniowanych harmonogramów, wdrożono modele wartości bilansowej i pozabilansowej w oparciu o historyczne wzorce behawioralne spłat i pociągnięć do momentu wejścia ekspozycji w default.

Nowy sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych ma również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego. W szczególności, przychód odsetkowy od składników aktywów znajdujących się w Koszykach 1 i 2 jest wyznaczany poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do ekspozycji brutto, natomiast w Koszyku 3 poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów, uwzględniającego odpisy z tytułu utraty wartości.

Model utraty wartości oparty na koncepcji ECL miał największy wpływ na wysokość odpisów w zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do Koszyka 2. Koszyk ten jest nową konstrukcją w MSSF 9, zakładającą oszacowanie strat w horyzoncie dożywnym bez konieczności zidentyfikowania przesłanek utraty wartości, a jedynie przy znacznym zwiększeniu ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu rozpoznania składnika aktywów w bilansie. Takie podejście powoduje wcześniejsze rozpoznanie całości straty w okresie życia składnika aktywów, a co za tym idzie, zwiększenie wysokości odpisów.

W ramach przebudowy metodyk wyceny aktywów wdrożono do stosowania m.in. nową definicję default zgodną z rekomendacjami EBA i zapisami MSSF 9, opracowano kryteria transferu ekspozycji pomiędzy koszykami, skonstruowano nowe modele pozwalające na szacowanie wieloletnich parametrów ryzyka dostosowanych do oczekiwań Grupy w zakresie kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W procesie modelowania oczekiwanej ekspozycji na moment wejścia w default dla ekspozycji rewolwingowych bez zdefiniowanych harmonogramów, wdrożono modele wartości bilansowej i pozabilansowej w oparciu o historyczne wzorce behawioralne spłat i pociągnięć do momentu wejścia ekspozycji w default. W zakresie modelowania transferu pomiędzy Koszykiem 1 i Koszykiem 2, opracowano model istotnego wzrostu ryzyka kredytowego w oparciu o porównanie prawdopodobieństwa defaultu lifetime z momentu pierwotnego ujęcia ekspozycji z prawdopodobieństwem defaultu lifetime z momentu oceny. Model uwzględnia podstawowe dostępne charakterystyki ekspozycji z momentu pierwotnego ujęcia oraz momentu obecnej oceny, tj. scoring/ rating, dane behawioralne itp. Dodatkowo w zakresie kryteriów klasyfikacji ekspozycji do Koszyka 2 zastosowano takie kryteria jak np. opóźnienie w spłacie 30 DPD, przesłanki związane z pogorszeniem sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców. W zakresie modeli LGD wprowadzono zmiany do metodyk uwzględniające m.in. zmiany w klasyfikacji default, czy też uwzględnienie horyzontu lifetime. Wzrost poziomu odpisów w związku z wprowadzeniem modeli oraz metodyki zgodnie z MSSF 9 jest związany z wieloma czynnikami, w tym z:

- wprowadzeniem nowej definicji default,
- w Koszyku 1 – wydłużeniem obecnie stosowanych LIP do 12 miesięcy,
- w Koszyku 2 – rozpoznawaniem ekspozycji ze znaczącym wzrostem ryzyka i przejściem z okresu identyfikacji straty LIP na okres lifetime,
- w Koszyku 3 – modyfikacją obecnie stosowanych metodyk szacowania LGD.

Utrata wartości aktywów finansowych zgodnie z MSR 39 – do 31 grudnia 2017 roku

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa oceniała, czy istniały obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istniały, Grupa ustalała kwoty odpisów z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości była ponoszona, gdy istniały obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę miało wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie było możliwe.

Kredyty, wykupione wierzytelności, pozostałe należności

Wartość udzielonych kredytów, pożyczek i wierzytelności, w tym skupionych wierzytelności była poddawana okresowej ocenie w celu stwierdzenia czy wystąpiła utrata ich wartości oraz wyznaczenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 39.

Jeżeli istniały obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to kwota odpisu aktualizującego równała się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione). Wartość bilansowa składnika aktywów obniżana była poprzez zastosowanie rachunku rezerw. Kwotę straty ujmowana była w rachunku zysków i strat. Grupa rozważała najpierw czy istniały obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie były znaczące, a także indywidualnie lub łącznie w przypadku aktywów finansowych, które nie były znaczące. Jeśli Grupa stwierdziła, że nie istniały obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych to włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia je pod względem utraty wartości.

Pożyczki, kredyty i wierzytelności, które były uznawane za indywidualnie istotne, były poddawane indywidualnej ocenie pod kątem utraty wartości (na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa przyjmowała próg dla ekspozycji indywidualnie znaczących na poziomie salda kapitałowego 2 mln zł). Utrata wartości danej pożyczki, kredytu lub wierzytelności była stwierdzana i w konsekwencji rozpoznawany jest odpis z tytułu utraty wartości w sytuacji gdy istniały obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości w wyniku wystąpienia jednego lub większej liczby zdarzeń, które miały mieć wpływ na przyszłe szacunkowe przepływy pieniężne z tytułu tych pożyczek, kredytów lub wierzytelności. Do zdarzeń takich zaliczały się:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/kredytu,
- ekspozycja znajdowała się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej,
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego,
- nieznanie miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powziął wiadomość o wyznaczeniu terminu licytacji nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Banku w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku innego wierzyciela,

- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wnioski o wszczęcie postępowania naprawczego,
- został ustanowiony zarząd komisyjny lub dłużnik zawiesił działalność (w przypadku instytucji bankowych),
- pożyczka/kredyt była kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji),
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,
- zarażenie pożyczki/ kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/ kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych,
- nie spełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach finansowych lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,
- zgon klienta.

Jeżeli dla aktywów indywidualnie znaczących została stwierdzona utrata wartości, ale w wyniku oszacowania przepływów pieniężnych nie stwierdzono konieczności utworzenia bądź dalszego utrzymywania odpisów aktualizujących, Grupa naliczyła grupowy odpis aktualizujący na zaistniałe lecz niezareportowane straty.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w przypadku kredytu (pożyczki) będącego przedmiotem indywidualnej oceny był ustalany jako różnica pomiędzy wartością bilansową tego kredytu a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową kredytu. W przypadku kredytów dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniała przepływy pieniężne, które mogły zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia jeżeli egzekucja była prawdopodobna. Wartość bilansowa kredytu była obniżana o kwotę odpowiadającego mu odpisu z tytułu utraty wartości.

Homogeniczne grupy kredytów, które były jednostkowo nieistotne oraz istotne indywidualnie kredyty, w odniesieniu do których podczas oceny indywidualnej nie stwierdzono utraty wartości, były poddawane grupowej ocenie utraty wartości kredytów, w tym z tytułu strat poniesionych, ale nieujawnionych (IBNR). W celu wyznaczenia grupowej utraty wartości Grupa dokonywał podziału kredytów na portfele o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego oraz badał wystąpienie obiektywnych przesłanek utraty wartości. Przesłanki, które identyfikowały obiektywny dowód wystąpienia utraty wartości to:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/ kredytu,
- ekspozycja znajdowała się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej,;
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego,
- nieznanne miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- pożyczka/kredyt była kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- restrukturyzacja pożyczki/kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji);
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,
- niespełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny,
- zarażenie pożyczki/ kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,

- zgon klienta.

Proces oceny grupowej składał się z dwóch elementów:

- ustalenia grupowych odpisów aktualizacyjnych dla ekspozycji indywidualnie nieznaczających, dla których zaraportowano utratę wartości,
- ustalenia wysokości odpisów na straty poniesione, ale jeszcze niezaraportowane (IBNR) – dla ekspozycji, dla których nie stwierdzono utraty wartości.

Wartość bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dla ekspozycji wycenianych w ujęciu grupowym szacowana była w oparciu o oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane efektywną stopą procentową właściwą dla danej grupy oraz historyczne dane dotyczące przeterminowania, czasu pozostawiania ekspozycji w utracie wartości oraz spłaty zadłużenia w poszczególnych grupach ekspozycji.

Na podstawie danych historycznych wyznaczane były parametry portfelowe niezbędne do określenia wysokości odpisów m.in. PD (prawdopodobieństwo niewypłacalności), RR (stopa odzysku) oraz CR (wskaźnik uzdrowień). Dodatkowo na potrzeby ujęcia w ocenie grupowej w kalkulacji odpisów scenariusza spłaty ekspozycji zgodnie z umową wyznaczane było dodatkowe PD dla ekspozycji, dla których nie została zaraportowana przesłanka utraty wartości dotycząca braku lub opóźnień w spłacie (prawdopodobieństwo niewypłacalności wyznaczone w zależności od typu zaraportowanej przesłanki utraty wartości). Na potrzeby estymacji stóp odzysków (RR) oraz wskaźników uzdrowień (CR) wykorzystywane były informacje o atrybutach ekspozycji na moment zaraportowania przesłanki utraty wartości dotyczącej braku lub opóźnień w spłacie takich jak: wartość ekspozycji, miesiąc trwania ekspozycji czy informacja o poziomie LTV (dla portfela kredytów hipotecznych). Wszystkie parametry portfelowe były wyznaczane niezależnie dla każdej grupy produktowej przy wykorzystaniu metod statystycznych. Estymacja parametrów jest dokonywana na historycznej bazie ekspozycji z częstotliwością miesięczną, przy jednoczesnym ograniczaniu wpływu danych nieadekwatnych do aktualnego poziomu ryzyka portfela kredytowego, np. nie uwzględniano w estymacji PD danych starszych niż 12 miesięcy, a na potrzeby CR danych starszych niż 24 miesiące. Na potrzeby estymacji RR Grupa wykorzystywała szeregi czasowe długości 60 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach możliwa była dodatkowa ekspercka korekta parametrów portfelowych w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków. Zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami, metodyka estymacji parametrów oraz przyjęte założenia (w tym podział na homogeniczne grupy kredytów) podlegały regularnemu przeglądowi, w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy ich rzeczywistymi a prognozowanymi wartościami.

Dla określenia wartości odpisu dla każdego zdefiniowanego portfela określano również maksymalny okres kwarantanny dla ekspozycji będących w stanie kwarantanny, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, warunki przejścia ekspozycji z utraty wartości w stan kwarantanny i inne.

Dla potrzeb określenia wartości odpisu IBNR dla zdefiniowanych portfeli Grupa przeprowadzała analizy długości okresu, w którym następuje ujawnienie strat poniesionych, czyli tzw. LIP (ang. *loss identification period*). Analizy te przeprowadzane były na podstawie obserwowanych wpływów na rachunki oraz przeterminowań i wejścia w utratę wartości dla danego klienta. Grupa przeprowadzała również back testy poziomu LIP na podstawie bezpośredniego telefonicznego ankietowania klientów. Natomiast na potrzeby estymowania prawdopodobieństwa niewypłacalności dla ekspozycji z zaraportowanymi przesłankami utraty wartości innymi niż brak spłat lub opóźnienia w spłacie Grupa przyjmowała okres LIPNONPERF równy 12 miesięcy.

Dla potrzeb naliczania odpisów dla ekspozycji pozabilansowych Grupa szacowała wartość współczynnika konwersji kredytowej (CCF) pozwalający na określenie wpływu środków udostępnionych Klientowi do momentu rozpoznania utraty wartości. Grupa szacowała CCF dla zdefiniowanych homogenicznych grup produktowych na danych historycznych.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Grupa przeprowadzała analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności. Jeżeli istniały obiektywne dowody na utratę wartości, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowiła różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z dnia wystąpienia przesłanki dla danego składnika aktywów finansowych.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszyła się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości był odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty salda odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w wyniku finansowym.

Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadzała analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych aktywów i/lub portfela aktywów finansowych. Dowody wskazujące, że aktywo finansowe lub grupa aktywów finansowych trwale utraciła wartość mogły wynikać z występowania jednej lub kilku przesłanek m.in. znaczących trudności finansowych emitenta, niespłacenia lub zalegania ze spłatą wymagalnych zobowiązań, przyznania emitentowi udogodnień w spłacie zobowiązań, których by nie otrzymał w innych okolicznościach, innych możliwych do zaobserwowania danych, które mogą wskazywać na możliwy do ustalenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze składnika aktywów finansowych, które pojawiły się po dacie ich początkowego ujęcia w księgach.

Jeżeli występowały obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w wyniku finansowym, została wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do wyniku finansowego. Nie można było ujmować w wyniku finansowym odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrosła, a wzrost ten mógł być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwota odwracanego odpisu ujmowana była w wyniku finansowym.

5.14. Transakcje kupna/ sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odsprzedaży/ odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmuje się w „Zobowiązaniach wobec banków i instytucji finansowych”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się jako „Należności od banków i instytucji finansowych”.

Transakcje repo i reverse repo są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie według zasad określonych

dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako przychody/ koszty odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

5.15. Udzielone zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Grupa zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy,
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSSF 9.

5.16. Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli Grupa posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza przeprowadzić rozliczenie w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

5.17. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia/ koszt wytworzenia oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdanego do użytkowania. W wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane są także wydatki związane z ulepszeniem/ podwyższeniem wartości środka trwałego. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się i w razie konieczności koryguje na koniec każdego roku obrotowego.

Typ środków trwałych	Szacowany okres użytkowania
Inwestycje w obiektach obcych	czas trwania umowy najmu – do 10 lat
Budynki	od 40 do 66,6 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 4 do 14 lat
Zespoły komputerowe	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat
Sprzęt biurowy, meble	od 2 do 10 lat

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej

po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

5.18. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna to nieruchomość (grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy), którą Grupa traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest wykorzystywana przy świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, ani też przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Nieruchomość inwestycyjną początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu. Wartość początkową nieruchomości przyjętej przez Bank w trybie art. 453 KC na podstawie umowy o świadczenie w miejscu wykonania, stanowi cena z aktu notarialnego lub prawomocnego postanowienia sądu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z tą transakcją. Wartość początkową nieruchomości przejętej w postępowaniu egzekucyjnym w zamian za częściową/ całkowitą redukcję wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu/ pożyczki stanowi cena wskazana w prawomocnym postanowieniu sądu o przysądzeniu własności nieruchomości na rzecz Banku, powiększona o koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego bezpośrednio związane z transakcją przejęcia.

Po początkowym ujęciu nieruchomość inwestycyjna wyceniana jest według modelu wartości godziwej, a zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w wyniku za okres, w którym nastąpiła zmiana, w pozycji „Pozostałe przychody/ koszty operacyjne”. Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej ustala się zgodnie z wytycznymi MSSF 13.

Nieruchomość inwestycyjna jest usuwana z bilansu w przypadku jej zbycia lub w przypadku stałego wycofania z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez Grupę lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady obowiązujące dla rzeczowych aktywów trwałych aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

5.19. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się w koszcie lub wartości netto możliwej do uzyskania, zależnie od tego, która z kwot jest niższa. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacunkowa cena sprzedaży pomniejszona o koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

5.20. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nieposiadający postaci fizycznej, nad którym Grupa sprawuje kontrolę i który wygeneruje przyszłe korzyści ekonomiczne dla Grupa.

Wartości niematerialne mogą zostać nabyte w oddzielnej transakcji, wytworzone we własnym zakresie lub przejęte w drodze połączenia jednostek gospodarczych.

Składnik wartości niematerialnych wycenia się przy początkowym ujęciu w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

W wartościach niematerialnych kapitalizowane są następujące nakłady na prace rozwojowe:

- wydatki na usługi wykorzystane przy wytwarzaniu wartości niematerialnej,
- wydatki na świadczenia pracownicze bezpośrednio związane z wytworzeniem danego składnika.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem nakładów na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Szacowany okres użytkowania oprogramowania komputerowego wynosi 2-10 lat. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w wyniku finansowym w momencie jego wyksięgowania.

Relacje z klientami

Zgodnie z wymogami MSSF 3 możliwe do zidentyfikowania wartości niematerialne jednostki przejmowanej podlegają ujęciu odrębnie od wartości firmy bez względu na to, czy przed transakcją nabycia kontroli były one ujmowane w bilansie tej jednostki, czy też nie. W wyniku transakcji nabycia przez Grupę zorganizowanych części przedsiębiorstwa zidentyfikowano wartości niematerialne spełniające kryteria odrębnego ujęcia w bilansie Grupy – relacje z klientami depozytowymi (tzw. „Core Deposit Intangible”). Z punktu widzenia Grupy odzwierciedlają one korzyść w postaci tańszego źródła finansowania działalności odpowiadającą różnicy pomiędzy kosztem uzyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących oraz strumienia przychodów pozaodsetkowych, pomniejszonych o odpowiednie koszty. Wycena do wartości godziwej polega na określeniu wartości bieżącej przyszłych korzyści, stanowiących różnicę pomiędzy kosztem finansowania Grupy ze źródeł zewnętrznych (np. rynku międzybankowego) a kosztem oprocentowania rachunków bieżących oszacowanych dla przewidywanego okresu utrzymania klienta depozytowego na podstawie historycznych zachowań klientów i wskaźnika ich odejść z Grupy.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana

jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy jest wartością powstałą w wyniku nabycia jednostek zależnych. Wartość firmy jest początkowo ujmowana według nadwyżki kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej do wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż jego wartość bilansowa powiększona o wartość firmy, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości firmy.

5.21. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Banku do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej na dzień klasyfikacji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaliczonych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania jako przeznaczone do sprzedaży i dokonuje reklasyfikacji do właściwej kategorii aktywów. W takim przypadku ten składnik aktywów jest wyceniany w kwocie niższej z dwóch wartości:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację tego składnika jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży,
- jego wartości odzyskiwanej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej.

5.22. Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą, to połączenie odrębnych jednostek w jedną jednostkę sprawozdawczą. Wynikiem połączenia jednostek gospodarczych jest objęcie kontroli przez jednostkę dominującą nad jednostkami przejmowanymi. Połączenia jednostek gospodarczych niepozostających pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia. Metoda nabycia postrzega połączenie jednostek gospodarczych z perspektywy tej jednostki, którą identyfikuje się jako jednostkę przejmującą. Jednostka przejmująca ujmuje przejęte aktywa, zobowiązania i wzięte na siebie zobowiązania warunkowe, w tym te z nich, które nie były wcześniej ujęte przez jednostkę przejmowaną.

Zastosowanie metody nabycia polega na wykonaniu następujących czynności:

- identyfikacji jednostki przejmującej,
- ustaleniu kosztu połączenia jednostek gospodarczych,
- przypisaniu na dzień przejścia kosztu połączenia jednostek gospodarczych przejmowanym aktywom oraz brany na siebie zobowiązaniom i zobowiązaniom warunkowym.

Jednostka przejmująca ustala koszt połączenia jednostek gospodarczych w kwocie równej wartości godziwej, na dzień wymiany, aktywów wydanych, zobowiązań zaciągniętych lub wziętych na siebie oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą w zamian za kontrolę nad jednostką przejmowaną.

5.23. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa poszczególnych składników aktywów podlega okresowej weryfikacji pod kątem utraty wartości. Jeśli Grupa identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to następnie ustala się, czy bieżąca wartość księgowa danego składnika aktywów jest wyższa od wartości, jaką można uzyskać w drodze jego dalszego użytkowania lub sprzedaży, czyli szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów rozpoznawana jest utrata wartości, której odpis jest ujmowany w wyniku finansowym.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest ustalana jako większa z dwóch wielkości: ceny możliwej do uzyskania ze sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej danego składnika aktywów. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową powiększoną o marżę na ryzyko specyficzne dla danej klasy aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości może być odwrócony, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania, tylko do wysokości wartości bilansowej aktywa, która, po uwzględnieniu skumulowanej amortyzacji, zostałaby wyznaczona, gdyby nie nastąpił odpis z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu.

5.24. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Jako środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych Grupa wykazuje: kasę i środki na rachunkach bieżących w banku centralnym oraz rachunki bieżące i depozyty jednodniowe w innych bankach.

5.25. Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Inne aktywa”. Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (zobowiązania) są rozliczenia międzyokresowe na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Salda te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Przychody rozliczane w czasie prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

5.26. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują koszty wynagrodzeń, premii oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Grupa ujmuje przewidywaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy

świadczyli związaną z nimi pracę.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Polityce Wynagradzania, Regulaminie Wynagradzania Pracowników oraz Regulaminie Premiowania, pracownikom Banku może zostać przyznana premia. Pracownik może być objęty systemem premiowym, jeżeli został on przewidziany dla danej jednostki organizacyjnej Banku lub dla danego stanowiska. Zakres podmiotowy każdej regulacji premiowej jest określany każdorazowo w samej regulacji. Zasady premiowania osób zajmujących kierownicze stanowiska są określone w Polityce zmiennych składników wynagradzania lub w Zasadach premiowania danej jednostki.

Zgodnie z regulacjami wynikającymi z Kodeksu Pracy, jak i zawartymi w Regulaminach Wynagradzania Pracowników, pracownicy Banku posiadają uprawnienia do odpraw emerytalnych. Odprawy z tego tytułu są wypłacane jednorazowo w sytuacji przejścia pracownika na emeryturę, a ich wysokość uzależniona jest od stażu pracy danego pracownika i jego indywidualnego poziomu wynagrodzenia. Rezerwy na odprawy emerytalne szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej jest ujmowana i aktualizowana w okresach rocznych. Rezerwy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Rezerwy” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

5.27. Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania.

Grupa tworzy następujące rezerwy ujmowane w zobowiązaniach w pozycji „Rezerwy”:

a) odprawy emerytalne

Poziom rezerw ustalany jest na podstawie wyceny przeprowadzanej przez niezależnego aktuarusza i aktualizowany na koniec każdego roku obrotowego. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów za wyjątkiem zysków lub strat aktuarialnych, które odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny.

b) zobowiązania pozabilansowe

Bank tworzy rezerwę na zobowiązania warunkowe dotyczące finansowania obarczone ryzykiem wystąpienia straty z tytułu utraty wartości aktywów. Jeśli na dzień bilansowy w odniesieniu do zobowiązań warunkowych istnieją obiektywne dowody utraty wartości aktywów, Bank tworzy rezerwę równą różnicy pomiędzy statystycznie oszacowaną częścią zaangażowania pozabilansowego (ekwiwalent bilansowy bieżących pozycji pozabilansowych) i wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

c) sprawy sądowe

Grupa prowadzi ewidencję spraw sądowych i rozpoznaje rezerwy na podstawie oceny prawdopodobieństwa przegrania sprawy sądowej w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

d) inne

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.

Grupa tworzy rezerwy na koszty restrukturyzacji tylko wtedy, gdy zostaną spełnione ogólne kryteria dotyczące ujmowania rezerw wynikające z MSR 37, w szczególności gdy Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji określający co najmniej działalność lub część działalności, której dotyczy, podstawowe lokalizacje, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników objętych odszkodowaniem, kwotę nakładów do poniesienia oraz termin przeprowadzenia. Warunkiem niezbędnym do utworzenia rezerwy jest również rozpoczęcie restrukturyzacji albo jej publiczne ogłoszenie. Utworzone rezerwy obejmują tylko bezpośrednie i nieodzowne nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji niezwiązane z bieżącą działalnością i nie obejmują przyszłych kosztów operacyjnych.

5.28. Leasing finansowy i operacyjny

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy pozostałe koszty operacyjne i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Pozostałe koszty operacyjne są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku finansowego. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingu, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do leasingu operacyjnego. Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „koszty działania” metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Grupa prezentuje aktywa oddane w leasing operacyjny w ramach odpowiedniej grupy środków trwałych – zgodnie z charakterem tych aktywów. Aktywa trwałe będące przedmiotami umów leasingu operacyjnego amortyzowane są metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Wartość rezydualna ustalana jest w kwocie, którą według przewidywań Grupa mogłaby uzyskać obecnie, uwzględniając wiek i stan aktywa jaki będzie na koniec umowy leasingu, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

5.29. Pozostałe należności

Pozostałe należności ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

5.30. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

5.31. Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem, na który składają się: kapitał podstawowy, skupione akcje własne, zyski zatrzymane oraz pozostałe kapitały.

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Zysk/ (straty) i zatrzymane (niepodzielony wynik)

Zyski zatrzymane tworzone są z wyniku finansowego roku bieżącego oraz wyników finansowych z lat ubiegłych, które nie zostały przeznaczone na pozostałe kapitały lub rozdyskrebowane do akcjonariuszy.

Pozostałe kapitały

a) Kapitał zapasowy

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) pomniejszony o bezpośrednie, poniesione koszty z nią związane oraz tworzony z odpisów z zysku. Kapitał zapasowy obejmuje również kapitał wynikający z rozliczenia połączenia jednostek.

b) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny dłużnych i kapitałowych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, kapitał z aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych, zyski/ straty aktuarialne, udział w innych całkowitych dochodach/(stratach) jednostek stowarzyszonych oraz wartości podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny.

c) Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy tworzony z odpisów z zysku oraz z innych źródeł na pokrycie szczególnych strat lub wydatków. W tej pozycji prezentowany jest również Fundusz ogólnego ryzyka.

Wszystkie opisane pozycje kapitałów, w przypadku nabycia/połączenia jednostek, dotyczą zdarzeń od dnia objęcia kontroli nad jednostką do dnia utraty nad nią kontroli.

5.32. Przychody

Grupa ujmuje przychody z umów z klientami w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klientów w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), którego Grupa spodziewa się w zamian za te towary lub usługi.

Głównym kryterium ujęcia przychodów jest moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, co następuje z chwilą przeniesienia kontroli. Decyduje on o ujęciu przychodu

Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, Grupa ujmuje oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej co do zasady alokowane są do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. W przypadku ujmowania przychodów z umów z klientami, zgodnie z MSSF 15, Grupa stosuje model pięciu kroków:

1. Identyfikacja umowy z klientem,
2. Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia wynikającego z umowy,
3. Ustalenie ceny transakcyjnej,
4. Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania do wykonania świadczenia.

Wynik z tytułu odsetek

W przychodach i kosztach z tytułu odsetek ujmuje się wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,

instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. W przychodach odsetkowych są prezentowane również rozliczane w czasie integralne koszty bezpośrednio związane z udzielonymi kredytami i pożyczkami, w tym integralne i bezpośrednio koszty wewnętrzne.

Metodą zamortyzowanego kosztu Grupa wycenia się następujące aktywa i zobowiązania finansowe:

- aktywa finansowe zaklasyfikowane do kategorii wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania finansowe, niezaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy i niebędące instrumentami pochodnymi.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny określonego składnika aktywów i zobowiązań finansowych, zaś jej ustalenie obejmuje wszelkie należne bądź kasowe opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Grupę w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Sposób rozliczania kuponów odsetkowych, prowizji/ opłat i niektórych kosztów zewnętrznych związanych z instrumentami finansowymi (metodą efektywnej stopy procentowej lub liniowo) zależy od charakteru danego instrumentu. W przypadku instrumentów finansowych z ustalonymi harmonogramami przepływów pieniężnych zastosowanie ma wycena metodą efektywnej stopy procentowej.

Natomiast sposób ujęcia rozliczanych w czasie poszczególnych typów prowizji/ opłat w wyniku finansowym jako przychody odsetkowe lub prowizyjne i w ogóle konieczność ich rozliczenia w czasie, a nie możliwość ujęcia jednorazowo w wyniku finansowym, zależy od charakteru ekonomicznego prowizji/ opłaty.

W skład opłat/ prowizji rozliczanych w czasie wchodzi np. opłaty za pozytywne rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje za uruchomienie kredytu itp. Elementem prowizji jest również wynagrodzenie z tytułu ubezpieczeń, gdy występuje bezpośrednio powiązanie produktu kredytowego z produktem ubezpieczeniowym. Wnoszenie tego typu opłat stanowi integralną część zwrotu generowanego przez określony instrument finansowy. Do tej kategorii zaliczają się również opłaty i koszty związane ze zmianą warunków umownych, co powoduje modyfikację pierwotnie wyliczonej efektywnej stopy procentowej.

Ponadto, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo zawarcia określonych umów pożyczkowych, opłaty z tytułu zobowiązania Banku do ich zawarcia są uznawane jako wynagrodzenie za stałe zaangażowanie w nabycie instrumentu finansowego, są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnego zwrotu w momencie zawarcia określonej umowy (metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową w zależności od charakteru produktu). W przypadku aktywów, w stosunku do których zidentyfikowano utratę wartości, przychody odsetkowe naliczane są do wyniku finansowego na bazie ekspozycji netto, określonej jako różnica między wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości i przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej użytej do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu odsetek zawiera również wynik na odsetkach naliczonych oraz zapłaconych związanych z instrumentami pochodnymi typu IRS i CIRS oraz punkty SWAP.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej Bank ujmuje w wyniku z tytułu odsetek. Opłaty i prowizje, które są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w wyniku z tytułu prowizji i opłat. Przychody z tytułu prowizji i opłat obejmują przychody z opłat i prowizji wynikających z usług transakcyjnych za wykonanie ważnej czynności. Do takich przychodów zaliczane są jednorazowo ujmowane wszelkie opłaty za czynności, gdzie Grupa występuje jako agent lub wykonuje usługi typu dystrybucja jednostek funduszy inwestycyjnych, produktów inwestycyjnych i strukturyzowanych, przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat bankowych niestanowiące

integralnej części efektywnej stopy procentowej należności kredytowych.

Grupa oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Zasady oceny treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Grupa uczestniczy przedstawiono w nocie 6.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym Grupa może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozliczane jest metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym z tym instrumentem.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Wynagrodzenie to ujmowane jest w przychodach z tytułu prowizji.

Grupa dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów. W części odnoszącej się do przychodów rozliczanych według kosztu zamortyzowanego przewidywane zwroty uwzględniane są w wynagrodzeniu ujmowanym w zamortyzowanym koszcie instrumentu finansowego. W sytuacji, gdy zostanie dokonany podział wynagrodzenia dla produktu złożonego, przewidywane zwroty dotyczące części rozliczanej metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujętej jako wynagrodzenie za czynność pośrednictwa ubezpieczeniowego przypisane są do tych elementów w sposób analogiczny jak zostało podzielone wynagrodzenie.

Grupa dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Grupa dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia).

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy i wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych, a także zyski i straty z transakcji kupna/sprzedaży walut oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy

Na wynik na pozostałych instrumentach finansowych składają się zrealizowane zyski i straty powstałe na skutek zbycia aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

5.33. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową Grupy. Są to w szczególności: wynik z tytułu sprzedaży środków trwałych, koszty i przychody z tytułu rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych, przychody i koszty z wynajmu, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny, a także koszty windykacji i opłat sądowych.

5.34. Dywidendy

Przychody z tytułu dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do jej otrzymania, jeżeli dywidenda ta jest wypłacana z zysków wypracowanych po dacie nabycia.

5.35. Podatek dochodowy

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe

nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych ustaleniach umownych, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń

Grupa stosuje poniższe zasady ujmowania w przychodach prowizyjnych prowizji uzyskanych z tytułu oferowania klientom przez Bank produktów ubezpieczeniowych.

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe

na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych, czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Ocena bazuje na treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Grupa uczestniczy. Celem osądu jest rozróżnienie na bazie treści ekonomicznej przychodów stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę agencyjną lub pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży.

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków:

- instrument finansowy jest oferowany przez Grupę zawsze z produktem ubezpieczeniowym, tj. obydwie transakcje zostały zawarte w tym samym czasie lub zostały zawarte w sekwencji, w której każda kolejna transakcja wynika z poprzedniej,
- produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Grupę wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez połączonego zakupu instrumentu finansowego.

Grupa dodatkowo przeprowadza analizę treści ekonomicznej produktu ubezpieczeniowego, w tym spełnienia kryteriów niezależności umów ubezpieczenia od oferowanych instrumentów finansowych poprzez ustalenie:

- stopnia sprzedaży produktów łączonych tj. procentowego udziału instrumentów finansowych z ochroną ubezpieczeniową do liczby umów dotyczących instrumentów finansowych w portfelu Banku, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- średniego rzeczywistego rocznego oprocentowania poszczególnych instrumentów finansowych w portfelu Banku w podziale na zawierające ochronę ubezpieczeniową i bez ochrony ubezpieczeniowej, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- możliwości przystąpienia do ochrony ubezpieczeniowej bez posiadania instrumentu finansowego,
- przy braku wymogu Banku zawarcia przez klienta umowy ubezpieczenia do nabywanego przez niego instrumentu finansowego, liczby zbliżonych w zakresie warunków i zasad umów ubezpieczenia zawartych w innych zakładach ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, którego produkty są oferowane przez Grupę łącznie z instrumentem finansowym (procentowy udział w całym portfelu kredytowym – w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Grupy),
- poziomu rezygnacji i wysokości zwracanego wynagrodzenia, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń, zgodnie z ofertą produktową Grupy,
- liczby umów ubezpieczenia kontynuowanych po wcześniejszej spłacie kredytu lub pożyczki, wraz z informacją o produktach kredytowych, z którymi były powiązane,
- zakresu czynności wykonywanych przez Grupę na rzecz zakładu ubezpieczeń w trakcie trwania umowy ubezpieczenia,
- efektów analizy raportów zarządczych dotyczących wyników poszczególnych linii biznesowych, instrumentów finansowych zgodnie z ofertą produktową Grupy, usług bankowych.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania Grupa może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu oraz rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej i ujmowania w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkujący ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji,

- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym instrumentem finansowym.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Bank uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo do 30% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego, odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów.

Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów.

Bank dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Bank dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia). Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Konsolidacja jednostki specjalnego przeznaczenia

W związku z przeprowadzoną w listopadzie 2015 roku transakcją sekurytyzacji wierzytelności wynikających z nabytych przez Getin Noble Bank S.A. portfeli umów leasingu dokonano analizy ryzyk, korzyści oraz istoty działalności spółki specjalnego przeznaczenia GNB Leasing Plan Ltd. (SPV) w świetle zapisów MSSF 10. Na bazie wyciągniętych wniosków uznano, iż z istoty powiązań między SPV a Bankiem wynika, że SPV jest kontrolowana przez Bank. W związku z tym SPV została objęta konsolidacją metodą pełną, pomimo iż Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego w tej jednostce.

W związku z przeprowadzoną w lipcu 2017 roku transakcją sekurytyzacji wierzytelności z portfela kredytów samochodowych Getin Noble Banku S.A. dokonano analizy ryzyk, korzyści oraz istoty działalności spółki specjalnego przeznaczenia GNB Auto Plan 2017 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (SPV) w świetle zapisów MSSF 10. Na bazie wyciągniętych wniosków uznano, iż z istoty powiązań między SPV a Bankiem wynika, że SPV jest kontrolowana przez Bank. W związku z tym SPV została objęta konsolidacją metodą pełną, pomimo iż Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego w tej jednostce.

Wartość godziwa nieruchomości / aktywów przejętych za długi/

Grupa dokonuje szacunków wartości godziwej nieruchomości zaklasyfikowanych jako nieruchomości inwestycyjne i aktywa przejęte za długi. Szacunek odzwierciedla warunki rynkowe na dzień wyceny i jest dokonywany na podstawie aktualnych wycen tych nieruchomości.

6.2. Niepewność szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę szacunków oraz przyjęcia założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Grupy, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Szacunki dokonywane na koniec każdego okresu sprawozdawczego odzwierciedlają warunki, które istniały na te daty (np. kurs walutowy, stopy procentowe, ceny rynkowe). obszary wskazane poniżej. Ujawnienia ilościowe dotyczące tych szacunków zostały przedstawione w odpowiednich notach dotyczących tych aktywów oraz zobowiązań.

Utrata wartości instrumentów finansowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia. Dokonując takiej oceny, Grupa posługuje się zmianą ryzyka niewykonania zobowiązania w oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego, a nie zmianą kwoty oczekiwanych strat kredytowych. W celu dokonania takiej oceny Grupa porównuje ryzyko niewykonania zobowiązania dla danego instrumentu finansowego na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla tego instrumentu finansowego na dzień początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia. Katalog przesłanek wskazujących na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia został opisany w notcie 5.13.

Instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwą instrumentów pochodnych, aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując powszechnie uznane techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed ich zastosowaniem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku, jednakże w pewnych okolicznościach stosowane jest oszacowanie niepewności przez Bank (takich jak ryzyko kontrahenta, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wyceny niektórych instrumentów finansowych.

Cena sprzedaży netto aktywów przejętych za długi

Grupa dokonuje szacunków ceny sprzedaży netto aktywów przejętych za długi. Szacunek odzwierciedla warunki rynkowe na dzień wyceny i jest dokonywany na podstawie aktualnych wycen nieruchomości.

Utraty wartości innych aktywów trwałych, w tym inwestycji w jednostki stowarzyszone

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi,

z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Wycena rezerw z tytułu odpraw emerytalnych

Rezerwa z tytułu odpraw emerytalnych została oszacowana za pomocą metod aktuarialnych przez niezależnego aktuarium, przyjęte w tym celu założenia są aktualizowane na koniec każdego roku obrotowego.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania itp.,
- utrata przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania pozostałych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania. Bank corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Test na utratę wartości Banku

W związku z tym, że na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa aktywów netto Banku była wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji, Bank przeprowadził test na utratę wartości w odniesieniu do wartości aktywów netto Banku.

Na podstawie trzyletnich prognoz wyników finansowych oszacowano wartość odzyskiwalną aktywów netto Banku. W wyniku jej porównania do wartości bilansowej aktywów netto nie stwierdzono utraty ich wartości. W przeprowadzonym teście przyjęto stopę dyskontową wyznaczoną na podstawie kosztu kapitału podmiotów porównywalnych z uwzględnieniem dodatkowego narzutu na ryzyko niespełnienia prognoz finansowych – stopa wyznaczona została na poziomie 10,25%. Zmiana przyjętego w teście prognozowanego wyniku w 2021 roku (i w okresie rezydualnym) o 1% spowodowałaby zmianę wartości odzyskiwalnej o 37 mln zł. Przy spadku prognozowanego wyniku finansowego w 2021 roku (i w okresie rezydualnym) o 16% wystąpiłby spadek wartości odzyskiwalnej poniżej bilansowej wartości aktywów netto.

Mimo, że zastosowane szacunki opierają się na najlepszej wiedzy, rzeczywiste rezultaty mogą różnić się od przyjętych szacunków. Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków jest weryfikowana w okresach sprawozdawczych.

7. Korekty błędów poprzednich okresów

Jak zostało opisane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. za 2017 rok, na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała korekty błędu oraz retrospektywnego przekształcenia sald otwarcia aktywów i kapitału własnego najwcześniejszego prezentowanego w sprawozdaniu finansowym okresu, tj. na dzień 31 grudnia 2016 roku i 1 stycznia 2016 roku.

8. Wynik z tytułu odsetek

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu:		
Aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 864 632	2 095 748
<i>kredytów i pożyczek</i>	1 800 025	2 010 497
<i>należności od banków i instytucji finansowych</i>	7 381	8 165
<i>instrumentów finansowych</i>	53 375	51 008
<i>rezerwy obowiązkowej</i>	3 851	26 078
Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	115 298	162 692
Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	221 623	222 910
<i>kredytów i pożyczek</i>	23 384	nd.
<i>instrumentów finansowych</i>	25	nd.
<i>pochodnych instrumentów finansowych</i>	198 214	222 910
Zobowiązań	65 498	70 347
w tym:		
<i>przychody związane z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości</i>	159 427	214 154
Razem przychody z tytułu odsetek	2 267 051	2 551 697
Koszty z tytułu:		
<i>zobowiązań wobec klientów</i>	851 821	1 005 091
<i>zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych</i>	11 314	37 663
<i>pochodnych instrumentów finansowych</i>	18 394	6 969
<i>wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych</i>	169 897	195 158
<i>aktywów finansowych</i>	9 805	16 758
w tym:		
<i>koszty obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, odnoszące się do zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	1 042 602	1 247 568
Razem koszty z tytułu odsetek	1 061 231	1 261 639
Wynik z tytułu odsetek	1 205 820	1 290 058

9. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu:		
kredytów i pożyczek	15 904	18 629
obsługi rachunków bankowych	27 310	33 586
kart płatniczych i kredytowych	32 765	39 696
produktów inwestycyjnych i zarządzania aktywami	60 265	110 555
ubezpieczeń	93 950	84 192
działalności maklerskiej	20 271	29 756
pozostałe przychody z tytułu prowizji i opłat	1 377	1 265
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	251 842	317 679
Koszty z tytułu:		
kredytów i pożyczek	7 958	12 453
kart płatniczych i kredytowych	47 067	45 877
produktów inwestycyjnych i bankowych oraz zarządzania aktywami	31 467	76 197
ubezpieczeń	6 999	4 633
działalności maklerskiej	9 479	8 100
koszty promocji i nagród dla klientów	10 930	12 409
pozostałe koszty z tytułu prowizji i opłat	11 917	9 458
Razem koszty z tytułu prowizji i opłat	125 817	169 127
Wynik z tytułu prowizji i opłat	126 025	148 552

W 2017 roku w prowizjach z tytułu produktów inwestycyjnych i zarządzania aktywami Grupa ujmowała przychody i koszty jednostki zależnej Noble Funds TFI S.A., konsolidowanej metodą pełną do dnia 1 czerwca 2017 roku. Łączny wpływ tych prowizji na przychody Grupy, po uwzględnieniu korekt konsolidacyjnych dotyczących eliminacji transakcji wzajemnych, wyniósł 15,5 mln zł, natomiast na koszty Grupy -3,9 mln zł.

10. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Dywidendy otrzymane:		
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	nd.	1 318
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	29	nd.
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	3 934	3 031
Razem przychody z tytułu dywidend	3 963	4 349

11. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	(10 393)	(24 409)
na aktywach finansowych przeznaczonych do obrotu	(394)	-
na instrumentach, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	(15 924)	(3 070)
na instrumentach obowiązkowo wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	2 625	nd.
na instrumentach pochodnych	3 300	(23 972)
na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	nd.	2 633
Wycena zobowiązania do wartości godziwej przez wynik finansowy	6 180	17 884
Różnice kursowe dotyczące kredytów walutowych i indeksowanych	16 771	30 846
Pozostałe różnice kursowe	20 045	26 669
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	32 603	50 990

Grupa posiada uprzywilejowane akcje VISA serii C, które od 1 stycznia 2018 roku zostały zaklasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zmiana wartości godziwej w roku 2018 wyniosła 1 501 tys. zł. Wyższa wycena spowodowana była wzrostem kursu USD/PLN oraz wzrostem notowań zwykłych akcji VISA notowanych na giełdzie, stanowiących podstawę wyceny posiadanych przez Bank akcji uprzywilejowanych.

12. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania w bilansie instrumentów finansowych, w tym:		
wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	41 519	8 850
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	9 563	-
Razem wynik na pozostałych instrumentach finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	51 082	8 850

W 2018 roku Bank zrealizował zysk na instrumentach wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z realizowanymi zmianami w strukturze portfela papierów wartościowych. W czwartym kwartale 2018 roku Bank dodatkowo upłynnił papiery wartościowe w celu zabezpieczenia pozycji płynnościowej i w wyniku tego zrealizował zysk na instrumentach wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz na instrumentach wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

13. Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

W dniu 1 czerwca 2017 roku nastąpiła rejestracja przez sąd rejestrowy połączenia Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (OF TFI, spółka przejmowana) z Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (NF TFI, spółka przejmująca). W wyniku transakcji połączenia oraz zmian korporacyjnych dokonanych w połączonym NF TFI nastąpiła utrata kontroli GNB nad NF TFI.

Poniżej zaprezentowano wynik Grupy z tytułu rozliczenia utraty kontroli w Noble Funds TFI S.A.:

	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Wartość godziwa udziałów rezydualnych na dzień utraty kontroli	165 161
Wartość bilansowa aktywów na dzień utraty kontroli	(18 316)
Wartość bilansowa udziałów niekontrolujących na dzień utraty kontroli	6 119
Zysk Grupy	152 964

14. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Pozostałe przychody operacyjne:		
przychody z czynszów	5 956	7 945
przychody ze sprzedaży produktów i usług, towarów i materiałów	10 705	11 045
odzyskane koszty sądowe i windykacji	11 941	9 051
rozwiązanie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	7 293	2 160
przychody z tytułu odzyskanych należności nieściągalnych	778	5 252
zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	4 518	964
zysk netto z korekt wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	16 404	-
przychody z działalności maklerskiej	4 854	4 806
przychody ze sprzedaży wierzytelności	-	1 705
otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	1 350	899
przychody od organizacji kartowych dot. działań promocyjnych	5 318	7 239
rozwiązanie niewykorzystanej części rezerwy na koszty	2 214	5 417
zwrot zapłaconego podatku bankowego ¹⁾	19 122	-
pozostałe przychody	6 587	5 345
Razem pozostałe przychody operacyjne	97 040	61 828
Pozostałe koszty operacyjne:		
koszty czynszów	1 608	3 859
koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	12 284	12 727
windykacja i monitoring należności, w tym koszty sądowe	62 434	73 796
utworzenie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	31 289	24 618
strata na sprzedaży i likwidacji niefinansowych aktywów trwałych	240	2 033
koszty związane z produktami inwestycyjnymi	588	550
straty netto z korekt wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ²⁾	-	73 471
utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów przejętych za długi	18 987	33 325
zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	3 154	1 693
przekazane darowizny	11	874
pozostałe koszty	13 672	8 168
Razem pozostałe koszty operacyjne	144 267	235 114
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(47 227)	(173 286)

¹⁾ W dniu 21 marca 2016 r. Bank zawiadomił Komisję Nadzoru Finansowego o wystąpieniu przesłanki obligującej Bank do wszczęcia postępowania naprawczego oraz przedstawił KNF program postępowania naprawczego. Równocześnie za miesiąc luty i marzec 2016 rok Bank odprowadził należność z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych, ujmując koszty z tego tytułu w rachunku zysków i strat Banku danego okresu. W maju 2016 roku Bank wniósł o wydanie interpretacji indywidualnej w celu potwierdzenia prawidłowości stanowiska, że z uwagi na objęcie Banku programem postępowania naprawczego w dniu 21 marca 2016 r., Bank może korzystać ze zwolnienia z podatku od niektórych instytucji finansowych począwszy od marca 2016 r.

W wydanej w dniu 10 sierpnia 2016 r. interpretacji indywidualnej, Minister Finansów uznał stanowisko Banku

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

w zakresie zastosowania zwolnienia za marzec 2016 za nieprawidłowe stwierdzając, że obowiązek podatkowy w podatku od niektórych instytucji finansowych powstaje w pierwszym dniu miesiąca, którego podatek dotyczy. Bank wniósł skargę na interpretację Ministra Finansów do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

WSA wyrokiem z dnia 24 listopada 2017 r. uznał skargę Banku za zasadną i uchylił Interpretację, potwierdzając, że Bankowi przysługiwało zwolnienie podatkowe w podatku od niektórych instytucji finansowych za miesiąc marzec 2016 r. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wniósł skargę kasacyjną od wyroku WSA.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2018 r. (sygn. akt II FSK 948/18) Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, potwierdzając tym samym stanowisko Banku o zwolnieniu z opodatkowania za cały miesiąc, w którym Bank został objęty programem postępowania naprawczego. Orzeczenie to jest ostateczne i nie podlega zaskarżeniu.

W dniu 28 grudnia 2018 roku Bank wystąpił o zwrot nadpłaty podatku od niektórych instytucji finansowych w wysokości 19 mln zł. Zwrot podatku nastąpił w dniu 4 marca 2019 roku.

²⁾ Strata z korekt wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych w 2017 roku jest przede wszystkim wynikiem przeszacowania wartości gruntów niezabudowanych, w tym działek rolnych, które stanowią istotną część nieruchomości inwestycyjnych Grupy. Po wejściu w życie w kwietniu 2016 roku nowych zapisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego zaobserwowano na rynku obrotu nieruchomościami rolnymi wyraźny spadek cen, a także znacząco mniejszą ilość zawieranych umów kupna-sprzedaży.

15. Koszty działania

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Świadczenia pracownicze	427 191	399 163
wynagrodzenia	362 008	337 415
narzuty na wynagrodzenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	65 183	61 748
Zużycie materiałów i energii	20 384	20 591
Usługi obce, w tym:	251 407	240 811
marketing i reklama	39 759	35 101
usługi IT	39 933	42 461
wynajem i dzierżawa	91 607	91 529
usługi ochrony i cash processingu	7 198	6 754
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	28 753	26 302
usługi prawne i doradcze	16 653	11 266
inne usługi obce	27 504	27 398
Podatki i opłaty	15 746	15 109
Amortyzacja	88 836	84 470
Pozostałe koszty	15 791	17 398
Razem koszty działania bez opłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	819 355	777 542
Opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w tym:	122 223	117 333
składka na fundusz gwarancyjny banków	82 262	70 553
składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji (poprzednio ostrożnościowa)	39 961	46 780
Razem koszty działania	941 578	894 875

16. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	631 566	1 018 217
korporacyjne	49 332	67 709
samochodowe	17 474	43 774
hipoteczne	279 886	563 991
detaliczne	284 874	342 743
Należności od banków	410	(463)
Pozostałe instrumenty finansowe	16 749	31 025
Portfel wierzytelności przeznaczony do sprzedaży	81 728	138 878
Zobowiązania pozabilansowe	(13 810)	(679)
Inne aktywa finansowe	25 078	73 745
Razem wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	741 721	1 260 723

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2018- 31.12.2018	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Należności od banków	Pozostałe instrumenty finansowe	Portfel wierzytelności przeznaczony do sprzedaży	Zobowiązania pozabilansowe	Inne aktywa finansowe	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących / rezerw na początek okresu	3 196 094	162	41 229	159 787	2 795	73 745	3 473 812
Wpływ wdrożenia MSSF 9	1 152 957	1 220	35 324	-	29 013	30 949	1 249 463
Wartość odpisów aktualizujących / rezerw na początek okresu po korektach	4 349 051	1 382	76 553	159 787	31 808	104 694	4 723 275
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	631 566	410	16 749	81 728	(13 810)	25 078	741 721
Wykorzystanie - spisane	(23 285)	-	-	-	-	-	(23 285)
Wykorzystanie - sprzedaż portfela	(106 565)	-	-	-	-	-	(106 565)
Inne zmniejszenia netto	(21 973)	5	-	-	-	-	(21 968)
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na koniec okresu	4 828 794	1 797	93 302	241 515	17 998	129 772	5 313 178

* Pozycja „inne zmniejszenia netto” wynika z przyjętej przez Bank metodologii kalkulacji, zgodnie z którą korekta przychodu odsetkowego naliczonego od kredytów z utratą wartości jest ujmowana jako korekta reklasifikacyjna pomiędzy przychodami odsetkowymi a wynikiem z tytułu odpisów aktualizujących. Pozycja ta odzwierciedla również zmiany z tytułu wyceny odpisów aktualizujących naliczonych w walucie.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Należności od banków	Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Portfel wierzytelności przeznaczony do sprzedaży	Zobowiązania pozabilansowe	Inne aktywa finansowe	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących / rezerw na początek okresu	2 695 237	625	10 204	20 909	3 474	-	2 730 449
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	1 018 217	(463)	31 025	138 878	(679)	73 745	1 260 723
Wykorzystanie - spisane	(129 006)	-	-	-	-	-	(129 006)
Wykorzystanie - sprzedaż portfela	(177 223)	-	-	-	-	-	(177 223)
Inne zmniejszenia netto*	(211 131)	-	-	-	-	-	(211 131)
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na koniec okresu	3 196 094	162	41 229	159 787	2 795	73 745	3 473 812

* Pozycja „inne zmniejszenia netto” wynika z przyjętej przez Grupę metodologii kalkulacji odpisów, zgodnie z którą korekta przychodu odsetkowego wg MSR 39 jest ujmowana jako korekta reklasifikacyjna pomiędzy przychodami odsetkowymi a wynikiem z tytułu odpisów aktualizujących należności kredytowe. Pozycja ta odzwierciedla również zmiany z tytułu wyceny odpisów aktualizujących naliczonych w walucie

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2018- 31.12.2018	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	66 595	145 243	2 984 256	3 196 094
Wpływ wdrożenia MSSF 9	109 709	648 783	394 465	1 152 957
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu po korektach	176 304	794 026	3 378 721	4 349 051
Zmiany w okresie, w tym:	25 824	(111 001)	564 920	479 743
transfer do Koszyka 1	284 785	(264 023)	(20 762)	-
transfer do Koszyka 2	(42 461)	140 791	(98 330)	-
transfer do Koszyka 3	(6 305)	(169 552)	175 857	-
zmiany oszacowania odpisu z tytułu strat oczekiwanych	(210 195)	181 783	659 978	631 566
wyłączenie z bilansu (umorzenia, sprzedaż)	-	-	(129 850)	(129 850)
pozostałe	-	-	(21 973)	(21 973)
Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	202 128	683 025	3 943 641	4 828 794

17. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	291 342	291 342
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	22 485	-
Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	313 827	291 342

18. Podatek dochodowy

bieżący podatek dochodowy od osób prawnych obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi. Podstawę obliczeń stanowi wynik bilansowy brutto skorygowany o koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, dochody niepodlegające opodatkowaniu oraz inne przychody i koszty zmieniające podstawę opodatkowania określone w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych wraz z późniejszymi zmianami.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
Bieżący podatek dochodowy	9 462	10 939
Bieżące obciążenie podatkowe	9 120	10 939
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	342	-
Odroczony podatek dochodowy	93 817	(98 164)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(10 212)	(94 408)
Rozliczenie straty podatkowej z lat ubiegłych	104 029	186
Strata podatkowa roku bieżącego	-	(3 942)
Podatek ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	103 279	(87 225)
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych, w tym:	(8 783)	21 148
związany z instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	nd.	14 168
związany z instrumentami finansowymi wycenianymi do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(13 516)	nd.
związany z rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	4 703	6 988
związany z zyskami/ (stratami) aktuarialnymi	30	(8)
Podatek ujęty w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(8 783)	21 148
Razem podstawowe składniki podatku dochodowego	94 496	(60 077)

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem		
Zysk/ (strata) brutto przed podatkiem	(350 112)	(658 507)
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki (19%)	(66 521)	(125 116)
Wpływ trwałych różnic pomiędzy zyskiem/(stratą) brutto przed podatkiem a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	169 800	37 891
Wpływ zastosowania różnych stawek podatkowych	5 599	3 016
Wpływ konsolidacji funduszy niepodlegających opodatkowaniu	16 207	35 680
Wpływ jednostek wycenianych metodą praw własności	(1 811)	(2 777)
Wpływ przychodów niepodlegających opodatkowaniu (dywidendy)	(590)	(826)
Wpływ kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodu (w tym opłata BFG)	22 070	26 401
Wpływ odpisu z tyt. utraty wartości inwestycji w jednostce stowarzyszonej	18 770	-
Podatek od instytucji finansowych	(3 669)	-
Sprzedaż wierzytelności	39	243
Koszty rezerw kredytowych niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	10 249	711
Wpływ rozliczenia utraty kontroli w jednostce zależnej, zbycia jednostek	-	(29 084)
Strata podatkowa	97 905	-
Wpływ pozostałych różnic trwałych	5 031	4 527
Razem obciążenie wyniku brutto	103 279	(87 225)

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

2018	Stan na 01.01.2018 tys. zł	Zmiana polityki rachunkowości – w tym wpływ MSSF 9	Zmiany w okresie			Stan na 31.12.201 8 tys. zł
			Odniesione na wynik finansowy tys. zł	Odniesione na inne całkowite dochody tys. zł	Odniesione na niepodzielony wynik tys. zł	
Odsetki do otrzymania od instrumentów finansowych i pochodnych	39 583	(1)	(13 113)	-	-	26 469
Odsetki do otrzymania od kredytów i należności wobec banków	31 223	5 140	2 588	-	-	38 951
Provizje zapłacone rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej	63 709	(11 829)	(22 291)	-	-	29 589
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową	20 955	-	(3 954)	-	-	17 001
Wycena instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	4 217	(316)	-	(1 802)	-	2 099
Rezerwa na amortyzację przejętych wartości niematerialnych	5 077	-	(310)	-	-	4 767
Aktualizacja wartości nieruchomości	942	-	(942)	-	-	-
Pozostałe	3 008	-	(1 345)	2	-	1 665
Rezerwa na odroczony podatek	168 714	7 006	(39 367)	(1 800)	-	120 541
Odsetki od zobowiązań wobec klientów, dłużnych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	77 929	(1 372)	(37 233)	-	-	39 324
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i	336 258	186 131	21 956	-	-	544 345
Strata podatkowa	104 031	-	(104 029)	-	-	2
Provizje otrzymane do rozliczane w	7 632	-	1 212	-	-	8 844
Rezerwy na koszty działania	13 176	-	1 697	-	-	14 873
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	11 215	(9 764)	-	11 714	-	13 165
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	15 205	-	-	(4 703)	-	10 502
Aktualizacja wartości nieruchomości	24 039	-	(13 220)	-	-	10 819
Pozostałe	3 935	2 116	(3 567)	(28)	338	2 794
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	593 420	177 111	(133 184)	6 983	338	644 668
Aktywa netto	424 706	184 117	(93 817)	8 783	338	524 127

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

2017 (przekształcone)	Stan na 01.01.2017 tys. zł	Zmiany w okresie			Stan na 31.12.2017 tys. zł
		Odniesione na wynik finansowy tys. zł	Odniesione na inne całkowite dochody tys. zł	Nabycia/ zbycia jednostek tys. zł	
Odsetki do otrzymania od instrumentów finansowych i pochodnych	49 452	(9 869)	-	-	39 583
Odsetki do otrzymania od kredytów i należności wobec banków	52 468	(21 245)	-	-	31 223
Prowizje zapłacone rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej	69 038	(5 329)	-	-	63 709
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową	18 522	2 433	-	-	20 955
Wycena instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	931	-	3 286	-	4 217
Rezerwa na amortyzację przyjętych wartości niematerialnych	5 468	(391)	-	-	5 077
Aktualizacja wartości nieruchomości	1 992	(1 050)	-	-	942
Pozostałe	4 995	(1 976)	-	(11)	3 008
Rezerwa na odroczonego podatku dochodowego	202 866	(37 427)	3 286	(11)	168 714
Odsetki od zobowiązań wobec klientów, dłużnych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	92 171	(14 242)	-	-	77 929
Odpisy z tytułu utraty wartości na inwestycje kapitałowe	271 664	64 594	-	-	336 258
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych	100 272	3 759	-	-	104 031
Prowizje otrzymane do rozliczane w czasie	8 643	(1 011)	-	-	7 632
Rezerwy na koszty działania	16 775	(2 320)	-	(1 279)	13 176
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	22 097	-	(10 882)	-	11 215
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	22 193	-	(6 988)	-	15 205
Aktualizacja wartości nieruchomości	11 130	12 909	-	-	24 039
Pozostałe	7 011	(2 952)	8	(132)	3 935
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	551 956	60 737	(17 862)	(1 411)	593 420
Aktywa netto	349 090	98 164	(21 148)	(1 400)	424 706

Nierozliczona strata podatkowa Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 515 291 tys. zł. W związku z planowanym połączeniem w 2019 roku Getin Noble Banku S.A. z Idea Bankiem S.A., które ma nastąpić w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 1 KSH poprzez przeniesienie całego majątku Banku (jako spółki przejmowanej) na Idea Bank (jako spółkę przejmującą) Bank dokonał spisania całości utworzonego aktywa z tytułu nierozliczonej straty w kwocie 97 905 tys. zł. Ponadto, w związku z planowanym połączeniem z Idea Bankiem, Bank zaprzestał rozpoznawania aktywów z tytułu podatku odroczonego w odniesieniu do ujemnej wyceny posiadanego pakietu akcji Idea Banku, z uwagi na brak przesłanek do realizacji tej ujemnej wyceny/ różnicy podatkowej do czasu połączenia.

Przewidywana metoda rozliczenia połączenia Banku z Idea Bankiem (metoda łączenia udziałów bez zamykania ksiąg rachunkowych) powoduje, iż na bazie sukcesji generalnej zarówno zrealizowane w 2019 roku do momentu połączenia wyniki podatkowe Getin Noble Banku S.A., jak i rozpoznane w aktywie na podatek dochodowy do momentu połączenia, różnice przejściowe zostaną uwzględnione w wynikach połączonego Banku.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujęte są w wysokości przewidywanej do realizacji przez wykorzystanie przyszłych dochodów do opodatkowania.

Realizacja aktywa z tytułu podatku odroczonego będzie uzależniona między innymi od spełniania się założeń przyjętych w zakresie momentu i skali uprawdopodobnienia się (zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych) odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom. Na 31 grudnia 2018 roku aktywo na podatek odroczone z tytułu braku rozpoznania części odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek jako koszty podatkowe wynosi 544,3 mln złotych.

W oparciu o dotychczasowe obserwacje historyczne, Grupa dla celów prognoz podatkowych przyjęła, iż średnioroczny poziom odpisów uprawdopodobnionych wyniesie w kolejnych latach ok. 450 mln złotych, co oznacza, iż w kolejnych latach z

istniejących na dzień 31 grudnia 2018 roku nieuprawdopodobnionych odpisów na aktywa kredytowe na które jest tworzone aktywo na podatek odroczone uprawdopodobni się odpowiednio:

- do 1 roku: ok.15%,
- od 1 roku do 3 lat: ok.30%,
- od 3 do 5 lat: ok. 30%,
- powyżej 5 lat: ok.25%

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak wypracowanej praktyki rynkowej, niespójne interpretacje oraz ustanowione precedensy, które mogą mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku pokontrolnych decyzji organów kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny i nie miał uzasadnienia ekonomicznego i gospodarczego. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Grupy.

Spółki z Grupy Getin Noble Banku S.A. na bieżąco identyfikują ryzyka wynikające z obowiązywania klauzuli GAAR i podejmują działania mające na celu ich minimalizowanie.

W czerwcu 2018 roku zakończone zostało postępowanie podatkowe w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za 2011 rok. Zgodnie z końcowymi ustaleniami kontroli wykazana przez Bank strata podatkowa za 2011 rok została zmniejszona o kwotę 3,6 mln zł. Bank dokonał w czerwcu 2018 roku korektę deklaracji podatkowych, regulując równocześnie podatek w kwocie 342 tys. zł oraz odsetki od zaległości podatkowych.

W lipcu 2018 roku Naczelnik Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie rozpoczął w Getin Noble Banku kontrolę rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za miesiące od czerwca do grudnia 2017 roku. W związku z otrzymanym w październiku 2018 roku wezwaniem do udostępnienia dokumentów Bank przekazał wymagane dokumenty źródłowe w postaci faktur zakupu oraz

stosowne wyjaśnienia odnośnie pomniejszenia podatku należnego o podatek naliczony. W dniu 11 grudnia 2018 roku Getin Noble Bank otrzymał końcowy protokół z przeprowadzonej kontroli, w którym nie stwierdzono nierzetelności i wadliwości ksiąg podatkowych w zakresie objętym kontrolą.

19. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk/ (strata) przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk/ (strata) za okres przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	(453 391)	(572 901)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	970 299 666	894 721 364
Podstawowy zysk/ (strata) przypadający na jedną akcję (w zł)	(0,47)	(0,64)

Rozwodniony zysk/ (strata) przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozważających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

W 2018 i 2017 roku Getin Noble Bank S.A. nie emitował instrumentów o rozważającym wpływie. Wartość rozwodnionego zysku/ (straty) przypadającego na jedną akcję jest równa wartości podstawowego zysku/ (straty) przypadającego na jedną akcję.

20. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Gotówka	284 882	210 392
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	1 227 621	3 131 201
Razem kasa, środki w Banku Centralnym	1 512 503	3 341 593

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach w Banku Centralnym do bieżących rozliczeń pieniężnych, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tych rachunkach w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

W dniu 30 stycznia 2018 roku Zarząd Narodowego Banku Polskiego wyraził zgodę na zwolnienie Getin Noble Banku S.A. z obowiązku utrzymywania 55% wymaganej rezerwy obowiązkowej, począwszy od 31 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, w dniu 27 września 2018 roku wyraził zgodę na wydłużenie tego terminu do 31 grudnia 2019 roku.

Od 1 stycznia 2018 roku środki na rachunku rezerwy obowiązkowej były oprocentowane w wysokości 0,5%. Na dzień 31 grudnia 2017 oprocentowanie to wynosiło 1,35 %.

21. Należności od banków i instytucji finansowych

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Należności bieżące	1 548 313	653 170
Lokaty i inne należności	102 426	3 208
Razem należności od banków i instytucji finansowych	1 650 739	656 378
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(1 797)	(162)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 648 942	656 216

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Bieżące należności i depozyty O/N	1 645 718	653 170
Należności terminowe o okresie spłaty:	5 021	3 208
do 1 miesiąca	2 688	269
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	176	167
od 3 miesięcy do 1 roku	791	551
od 1 roku do 5 lat	1 366	2 221
Razem należności od banków i instytucji finansowych	1 650 739	656 378
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(1 797)	(162)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 648 942	656 216

W pozycji należności bieżące zaprezentowano rachunki bieżące innych banków oraz należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Wartość należności oprocentowanych stopą zmienną	1 548 528	655 937
Wartość należności oprocentowanych stopą stałą	100 414	279
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 648 942	656 216

22. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Instrumenty kapitałowe, w tym:	388	1 530
notowane na giełdach	388	1 530
Instrumenty dłużne, w tym emitowane przez:	3 766	5 751
banki i podmioty finansowe	914	642
podmioty niefinansowe	2 852	5 109
Certyfikaty inwestycyjne	715	719
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4 869	8 000

Wartość godziwa akcji spółek notowanych na giełdzie została ustalona w oparciu o publikowane notowania cen z aktywnego rynku.

23. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Udziały i akcje w innych jednostkach, w tym:	148 580	158 491
nienotowane	148 580	158 491
Razem aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	148 580	158 491

- I. W dniu 21 grudnia 2018 roku Getin Noble Bank S.A. zawarł z Talanx International AG z siedzibą w Hanowerze, Niemcy ("Talanx") i Meiji Yasuda Life Insurance Company, z siedzibą w Tokio, Japonia ("Meiji Yasuda") (łącznie "Kupujący") oraz Getin Holding S.A. z siedzibą we Wrocławiu ("Getin Holding") aneks do Porozumienia Transakcyjnego z dnia 20 marca 2014 roku. Zgodnie z Aneksem do Porozumienia Transakcyjnego:
- GNB zobowiązał się do nierozporządzania posiadanymi akcjami TU Europa w liczbie 858 334 przez okres kolejnych 5 lat od daty 1 czerwca 2022 roku i zawarcia w związku tym stosownej umowy z Talanx i Meiji Yasuda ("Lock-Up Emitenta") oraz Getin Holding zobowiązał się do nierozporządzania posiadanymi przez Getin Holding akcjami TU Europa w liczbie 705 079 przez okres kolejnych 5 lat od daty 1 czerwca 2022 roku i zawarcia w związku tym stosownej umowy z Talanx i Meiji Yasuda ("Lock-Up Getin Holding"). W przypadku naruszenia przez GNB lub Getin Holding zobowiązań do nierozporządzania Akcjami TU Europa w wyżej wskazanym okresie skutkującego niemożliwością wykonania przez Talanx (lub podmiot wskazany przez Talanx) opcji kupna, GNB i Getin Holding będą solidarnie zobowiązani do zapłaty na rzecz Talanx kary umownej w wysokości 50 mln euro;
 - Zmienione zostały warunki wykonania opcji kupna oraz opcji sprzedaży przysługujących odpowiednio Talanx (lub podmiotowi wskazanemu przez Talanx) oraz Getin Holding w odniesieniu do Akcji TU Europa (w tym Akcji TU Europa będących w posiadaniu GNB), w tym sposób obliczania ceny ich wykonania.
- II. W związku z zawarciem przez GNB Aneksu do Porozumienia Transakcyjnego (opisanego powyżej w punkcie I), GNB zawarł z Getin Holding aneks do porozumienia zabezpieczającego z dnia 20 marca 2014 roku. Zgodnie z Aneksem do Porozumienia Zabezpieczającego:
- GNB zobowiązał się do zapłaty na rzecz Getin Holding kwoty 50 mln euro w przypadku, gdyby Getin Holding był zobowiązany do zapłaty na rzecz Talanx lub Meiji Yasuda kary umownej w tej wysokości na skutek naruszenia przez GNB zobowiązania do nierozporządzania Akcjami TU Europa w zakresie Lock-Up Emitenta określonego w Aneksie do Porozumienia Transakcyjnego (opisanego w punkcie I.1),
 - Getin Holding zobowiązał się do zapłaty na rzecz GNB kwoty 50 mln euro w przypadku, gdyby GNB był zobowiązany do zapłaty na rzecz Talanx lub Meiji Yasuda kary umownej w tej wysokości na skutek naruszenia przez Getin Holding zobowiązania do nierozporządzania Akcjami TU Europa w zakresie Lock-Up Getin Holding określonego w Aneksie do Porozumienia Transakcyjnego (opisanego w punkcie I.1),
 - GNB złożył Getin Holding nieodwołalną ofertę sprzedaży wszystkich 858 334 posiadanych Akcji TU Europa ze ceną odpowiadającą cenie po jakiej Getin Holding będzie zobowiązany do sprzedaży Akcji TU Europa w ramach realizacji opcji kupna przysługujących Talanx (lub podmiotowi wskazanemu przez Talanx). Oferta może zostać przyjęta przez Getin Holding tylko w przypadku wykonania przez Talanx (lub podmiot wskazany przez Talanx) opcji kupna przywołanych w poprzednim zdaniu,
 - GNB zobowiązał się wobec Getin Holding, pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 50 mln euro do: (i) nierozporządzania posiadanymi Akcjami TU Europa do dnia 1 czerwca 2022 roku oraz do nieobciążania posiadanych Akcji TU Europa jakimikolwiek prawami osób trzecich, (ii) na uprzedni odrębny wniosek Getin Holding do ponownego złożenia Getin Holding zobowiązania o treści określonej w (i) powyżej, obowiązującego przez okres kolejnych 5 lat, nie później niż w ostatnim dniu poprzedzającym datę 1 czerwca 2022 roku oraz do nierozporządzania i nieobciążania posiadanych Akcji TU Europa jakimikolwiek prawami osób trzecich w tym dodatkowym okresie, (iii) złożenia do akt prowadzonych przez właściwy sąd dla zastawu rejestrowego ustanowionego na Akcjach TU Europa posiadanych przez GNB na rzecz Getin Holding 1 egzemplarza Aneksu do Porozumienia Zabezpieczającego. Kara umowna, o której mowa w punktach (i) – (iii) powyżej nie będzie należna, w przypadku: (i) zapłaty przez GNB kary umownej, o której mowa w punkcie I.1 lub (ii) zapłaty przez GNB na rzecz Getin Holding kary umownej, o której mowa w punkcie II.1.

- III. Poza powyższym, w dniu 21 grudnia 2018 roku GNB zawarł z Towarzystwem Ubezpieczeń Europa S.A. oraz Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., aneks do umowy Incentive Agreement wprowadzający zmiany do systemu wynagrodzenia dodatkowego dla Incentivees (w tym GNB) oraz dostosowujący jej zapisy do zmian dokonanych we Frame Incentive Agreement.

Udziały i akcje w innych, nienotowanych jednostkach obejmują pakiet 858 334 akcji zwykłych imiennych Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. (TU Europa), o łącznej wartości nominalnej 3 433 tys. zł, stanowiących łącznie 9,08% kapitału zakładowego spółki i uprawniających łącznie do 9,08% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Wartość godziwa akcji TU Europa na dzień 31 grudnia 2018 roku została oszacowana na podstawie wyceny spółki sporządzonej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Do wyceny wykorzystano kombinację trzech metod – każdej z nich nadano równą wagę:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk przy zastosowaniu porównania retrospektywnego i prospektywnego,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Wartość księgowa, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2018 roku,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Składka przypisana brutto, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Każda z metod wskaźnikowych została skorygowana o kwotę nadwyżki kapitału ponad podmiotami porównywalnymi. Tak obliczona wartość pakietu akcji wyniosła 141 059 tys. zł.

W metodzie wskaźnikowej opartej o wskaźnik cena/zysk wykorzystane zostały prognozy finansowe TU Europa S.A. na rok 2019. W przypadku obniżenia prognozowanej wartości zysku netto na rok 2019 o 1% wartość godziwa pakietu akcji spada o 77 tys. zł; w przypadku wzrostu o 1% - wartość godziwa pakietu akcji zwiększa się o 86 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonych wskaźników Cena/ Zysk o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 206 tys. zł, podwyższenie wyznaczonych wskaźników o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 206 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonego wskaźnika Cena/ Wartość księgowa o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 369 tys. zł, podwyższenie wskaźnika o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 378 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonego wskaźnika Cena/ Składka przypisana brutto o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 412 tys. zł, podwyższenie wskaźnika o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 412 tys. zł.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

24. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje wartości nominalne instrumentów bazowych i wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych według terminów wymagalności:

	31.12.2018	do 1 m-ca tys. zł	od 1 do 3 m-cy tys. zł	od 3 m-cy do 1 roku tys. zł	od 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł	Wartość godziwa	
								aktywa tys. zł	zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe	Swap walutowy	2 721 199	-	985 476	-	-	3 706 675	2 783	7 131
	Zakup	1 360 056	-	493 646	-	-	1 853 702		
	Sprzedaż	1 361 143	-	491 830	-	-	1 852 973		
	CIRS	385 580	133 848	7 736 600	14 402 160	-	22 658 188	197 849	459 379
	Zakup	194 750	65 600	3 806 170	7 123 535	-	11 190 055		
	Sprzedaż	190 830	68 248	3 930 430	7 278 625	-	11 468 133		
	FX/Skup/Sprzedaż	-	-	-	-	19 591	19 591	412	48
	Zakup	-	-	-	-	9 887	9 887		
	Sprzedaż	-	-	-	-	9 704	9 704		
	Forward	11 152	9 767	222 809	-	-	243 728	1 480	931
Zakup	5 595	4 891	111 361	-	-	121 847			
Sprzedaż	5 557	4 876	111 448	-	-	121 881			
Transakcje stopy procentowej	Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	281 264	252 350	99 118	632 732	14 332	948
	Zakup	-	-	140 632	126 175	49 559	316 366		
	Sprzedaż	-	-	140 632	126 175	49 559	316 366		
	Opcje	79 842	95 820	323 706	752 552	-	1 251 920	2 172	2 581
	Zakup	39 921	47 910	161 775	376 276	-	625 882		
Sprzedaż	39 921	47 910	161 931	376 276	-	626 038			
Pozostałe transakcje	Transakcje futures na akcje	-	84	20	-	-	104	-	-
	Zakup	-	84	20	-	-	104		
	Sprzedaż	-	-	-	-	-	-		
	Kontrakty na indeksy i surowce	412	900	6 570	-	65 894	73 776	4 069	1 447
	Zakup	206	393	1 830	-	26 508	28 937		
	Sprzedaż	206	507	4 740	-	39 386	44 839		
	Opcje na akcje	-	-	-	-	165 658	165 658	19 043	-
	Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
	Inne	-	-	-	-	1 033	1 033	7 875	5 272
	Zakup	-	-	-	-	7	7		
Sprzedaż	-	-	-	-	1 026	1 026			
Razem pochodne instrumenty finansowe		3 198 185	240 419	9 556 445	15 407 062	351 294	28 753 405	250 015	477 737

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

	31.12.2017	do 1 m-ca tys. zł	od 1 do 3 m-cy tys. zł	od 3 m-cy do 1 roku tys. zł	od 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł	Wartość godziwa	
								aktywa tys. zł	zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe	Swap walutowy	3 124 345	1 816 675	-	-	-	4 941 020	244	13 192
	Zakup	1 555 637	908 302	-	-	-	2 463 939		
	Sprzedaż	1 568 708	908 373	-	-	-	2 477 081		
	CIRS	1 136 475	1 883 870	3 408 377	23 232 540	-	29 661 262	543 892	224 699
	Zakup	571 210	930 244	1 751 185	11 735 499	-	14 988 138		
	Sprzedaż	565 265	953 626	1 657 192	11 497 041	-	14 673 124		
	FX/Skup/Sprzedaż	-	-	-	-	57 833	57 833	1 245	52
	Zakup	-	-	-	-	31 654	31 654		
	Sprzedaż	-	-	-	-	26 179	26 179		
	Forward	29 160	10 756	49 908	-	-	89 824	1 239	677
Zakup	14 765	5 485	25 162	-	-	45 412			
Sprzedaż	14 395	5 271	24 746	-	-	44 412			
Transakcje stopy procentowej	Swap na stopę procentową (IRS)	-	44 618	-	514 874	286 710	846 202	14 154	2 017
	Zakup	-	22 309	-	257 437	143 355	423 101		
	Sprzedaż	-	22 309	-	257 437	143 355	423 101		
	Opcje	7 134	10 702	64 210	1 256 914	-	1 338 960	3 691	4 307
	Zakup	3 567	5 351	32 105	628 375	-	669 398		
Sprzedaż	3 567	5 351	32 105	628 539	-	669 562			
Pozostałe transakcje	Transakcje futures na akcje	-	1 450	131	-	-	1 581	-	-
	Zakup	-	31	118	-	-	149		
	Sprzedaż	-	1 419	13	-	-	1 432		
	Kontrakty na indeksy i surowce	-	322	4 584	4 333	109 895	119 134	4 385	943
	Zakup	-	161	2 292	2 370	58 875	63 698		
	Sprzedaż	-	161	2 292	1 963	51 020	55 436		
	Opcje na akcje	-	-	-	165 658	-	165 658	13 183	-
	Zakup	-	-	-	165 658	-	165 658		
	Inne	-	-	-	-	89	89	2 145	2 193
	Zakup	-	-	-	-	33	33		
Sprzedaż	-	-	-	-	56	56			
Razem pochodne instrumenty finansowe	4 297 114	3 768 393	3 527 210	25 174 319	454 527	37 221 563	584 178	248 080	

25. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

25.1. Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Kredyty i pożyczki	38 608 270	39 735 432
Skupione wierzytelności	6 426 190	6 172 465
Razem kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu	45 034 460	45 907 897
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(4 828 794)	(3 196 094)
Razem kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu netto	40 205 666	42 711 803

31.12.2018	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Razem wartość netto tys. zł
	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	
kredyty korporacyjne	9 095 337	888 432	829 500	(45 083)	(49 745)	(476 016)	10 242 425
kredyty samochodowe	1 235 562	143 751	264 068	(10 200)	(11 147)	(186 836)	1 435 198
kredyty hipoteczne	21 177 888	1 673 448	4 328 915	(44 775)	(532 504)	(2 321 011)	24 281 961
kredyty detaliczne	3 533 554	307 535	1 556 470	(102 070)	(89 629)	(959 778)	4 246 082
Razem	35 042 341	3 013 166	6 978 953	(202 128)	(683 025)	(3 943 641)	40 205 666

31.12.2017	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	9 896 706	816 738	(7 094)	(371 157)	10 335 193
kredyty samochodowe	1 529 389	340 671	(6 209)	(200 809)	1 663 042
kredyty hipoteczne	23 687 761	4 679 794	(42 550)	(1 819 079)	26 505 926
kredyty detaliczne	3 557 014	1 399 824	(40 092)	(709 104)	4 207 642
Razem	38 670 870	7 237 027	(95 945)	(3 100 149)	42 711 803

31.12.2018	Kredyty z utratą wartości wg modelu wyceny					
	Wg modelu wyceny indywidualnej			Wg modelu wyceny grupowej		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	474 111	(271 391)	202 720	355 389	(204 625)	150 764
kredyty samochodowe	-	-	-	264 068	(186 836)	77 232
kredyty hipoteczne	1 420 685	(769 792)	650 893	2 908 230	(1 551 219)	1 357 011
kredyty detaliczne	21 413	(10 190)	11 223	1 535 057	(949 588)	585 469
Razem	1 916 209	(1 051 373)	864 836	5 062 744	(2 892 268)	2 170 476

31.12.2017	Kredyty z utratą wartości (Koszyk 3) wg modelu wyceny					
	Wg modelu wyceny indywidualnej			Wg modelu wyceny grupowej		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	326 275	(196 147)	130 128	490 463	(175 010)	315 453
kredyty samochodowe	-	-	-	340 671	(200 809)	139 862
kredyty hipoteczne	1 479 144	(689 267)	789 877	3 200 650	(1 129 812)	2 070 838
kredyty detaliczne	21 365	(9 502)	11 863	1 378 459	(699 602)	678 857
Razem	1 826 784	(894 916)	931 868	5 410 243	(2 205 233)	3 205 010

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	6 591 327	6 003 595
od 1 do 3 miesięcy	1 186 088	765 363
od 3 miesięcy do 1 roku	4 003 812	3 700 928
od 1 roku do 5 lat	12 084 204	11 499 916
powyżej 5 lat	21 169 029	23 938 095
Razem	45 034 460	45 907 897
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(4 828 794)	(3 196 094)
Razem netto	40 205 666	42 711 803

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
udzielone jednostkom budżetowym	1 073 606	1 179 110
udzielone podmiotom finansowym innym niż banki	465 211	1 553 148
udzielone podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	9 464 499	8 649 881
udzielone osobom fizycznym	29 202 350	31 329 664
Razem	40 205 666	42 711 803

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość kredytów i pożyczek o stałej stopie procentowej (w mln zł)	2 163	1 987
% całego portfela kredytów i pożyczek	5,38%	4,65%

W 2018 roku Grupa dokonała sprzedaży wierzytelności, na które składały się kredyty z utratą wartości i należności spisane z ksiąg. Nominalna wartość kapitału portfela objętego umowami cesji wyniosła łącznie 117 mln zł.

Kredyty we frankach szwajcarskich

Poniżej przedstawiono strukturę oraz jakość kredytów hipotecznych denominowanych i indeksowanych we frankach szwajcarskich:

31.12.2018	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Razem wartość netto tys. zł
	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	
kredyty hipoteczne	8 456 884	837 513	685 031	(26 754)	(278 400)	(288 065)	9 386 209

31.12.2017	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty hipoteczne	9 039 963	1 247 923	(27 184)	(316 174)	9 944 528

2018	Koszyk 1	Koszyk 1	Koszyk 3	Razem
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	35 069 873	4 097 324	6 662 010	45 829 207
Przesunięcia	(261 284)	(631 009)	892 293	-
do Koszyka 1	2 490 510	(2 358 959)	(131 551)	-
do Koszyka 2	(2 383 796)	2 840 980	(457 184)	-
do Koszyka 3	(367 998)	(1 113 030)	1 481 028	-
Nabycia	5 769 361	125 040	5 468	5 899 869
Spłaty	(7 402 647)	(791 294)	(582 701)	(8 776 642)
Spisania/umorzenia	-	-	(546 226)	(546 226)
Inne	1 867 038	213 105	548 109	2 628 252
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	35 042 341	3 013 166	6 978 953	45 034 460

25.2. Kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Kredyty korporacyjne	60 329	-
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	77 215	-
Razem kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	137 544	-

Grupa przeprowadziła analizę portfeli kredytów i pożyczek udzielonych klientom pod kątem spełnienia warunków testu charakterystyk przepływów pieniężnych oraz przypisania ich do odpowiedniego modelu biznesowego w celu właściwej ich klasyfikacji zgodnie z MSSF 9. Portfel kredytów korporacyjnych, tzw. stokowych, których kontraktowe przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłat kapitału i odsetek od niespłaconego kapitału został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Portfel kredytów związanych z funkcjonowaniem kart kredytowych zawierający w definicji oprocentowania dźwignię finansową/ mnożnik również został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktualnie zawierane umowy o kredyt w rachunku karty kredytowej nie zawierają już mnożnika i jako spełniające test SPPI są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

26. Pozostałe instrumenty finansowe

Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	
bony NBP	899 820
obligacje skarbowe	1 437 168
instrumenty kapitałowe	56 873
portfel wierzytelności	247 309
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	2 641 170
Odpisy aktualizujące	(71 734)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody netto	2 569 436

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na początek okresu	
Różnice kursowe	45 997
Zwiększenia	87 119 240
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(92 120 057)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(64 885)
Zmiana wartości godziwej	(215 422)
Pozostałe zmiany	10 024
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na koniec okresu	2 569 436

	31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody o terminie zapadalności:	
do 1 miesiąca	905 157
od 1 do 3 miesięcy	-
od 3 miesięcy do 1 roku	1 628
od 1 roku do 5 lat	242 851
powyżej 5 lat	1 187 352
Pozostałe instrumenty kapitałowe o nieokreślonym terminie zapadalności	56 873
Portfel wierzytelności	247 309
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	2 641 170
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(71 734)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody netto	2 569 436

Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	
obligacje skarbowe	552 640
obligacje jednostek samorządowych	171 188
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	157 362
obligacje korporacyjne	163 571
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto	1 044 761
Odpisy aktualizujące	(21 568)
Razem instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu netto	1 023 193

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł
Instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu na początek okresu	2 073 024
Zwiększenia	162 448
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(1 210 279)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	18 878
Naliczone odsetki i korekty z tytułu rozliczenia według zamortyzowanego kosztu	(20 878)
Instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu na koniec okresu	1 023 193

	31.12.2018 tys. zł
Instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu o terminie zapadalności:	1 044 761
do 1 miesiąca	157 904
od 1 do 3 miesięcy	47 566
od 3 miesięcy do 1 roku	88 535
od 1 roku do 5 lat	256 602
powyżej 5 lat	494 154
Razem instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto	1 044 761
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(21 568)
Razem instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu netto	1 023 193

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	
bony NBP	799 785
obligacje korporacyjne	186 753
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	198 842
obligacje skarbowe i rządów zagranicznych	6 612 960
instrumenty kapitałowe	144 319
portfel wierzytelności	279 606
Razem brutto	8 222 265
Odpisy aktualizujące	(41 229)
Razem netto	8 181 036

	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na początek okresu	12 006 283
Zwiększenia (nabycia)	99 405 626
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(101 815 016)
(Utworzenia)/ rozwiązania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	(31 025)
Przekwalifikowanie do instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	(1 454 067)
Zmiany wartości godziwej	78 849
Inne zmniejszenia, w tym wyksięgowanie sald zdekonsolidowanej spółki zależnej	(9 614)
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na koniec okresu	8 181 036

	31.12.2017 tys. zł
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży o terminie zapadalności:	7 798 340
do 1 miesiąca	1 276 889
od 1 do 3 miesięcy	155 114
od 3 miesięcy do 1 roku	2 086 736
od 1 roku do 5 lat	4 130 776
powyżej 5 lat	148 825
Instrumenty finansowe o nieokreślonym terminie zapadalności	423 925
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	8 222 265
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(41 229)
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	8 181 036

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

	31.12.2017 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	1 674 493
obligacje skarbowe	1 461 145
obligacje jednostek samorządowych	173 233
obligacje korporacyjne	40 115
Utrata wartości instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	1 674 493

	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na początek okresu	202 641
Zwiększenia (nabycia)	18 549
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(8 250)
Przekwalifikowanie z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 454 067
Naliczone odsetki i korekty z tytułu rozliczenia według zamortyzowanego kosztu	7 486
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na koniec okresu	1 674 493

	31.12.2017 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności o terminie:	1 674 493
do 1 miesiąca	1 922
od 1 do 3 miesięcy	4 194
od 3 miesięcy do 1 roku	22 011
od 1 roku do 5 lat	828 779
powyżej 5 lat	817 587
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	1 674 493
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	1 674 493

W styczniu 2017 roku Getin Noble Bank S.A. na podstawie wewnętrznej analizy horyzontu utrzymywania inwestycji w portfelu dokonał przekwalifikowania obligacji skarbowych o wartości nominalnej 1,5 mld zł z portfela instrumentów dostępnych do sprzedaży do portfela instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Decyzja została podjęta w związku z następującymi okolicznościami: papiery zostały zakupione i były utrzymywane w celu zamknięcia otwartej luki stopy procentowej, na którą uprzednio był narażony Bank; w ocenie Banku nastąpiła zmiana perspektyw inflacji globalnej wynikającej przede wszystkim ze zmiany perspektyw kształtowania się inflacji w USA oraz Bank ma zamiar utrzymywać przekwalifikowane papiery do terminu zapadalności.

	Dzień przekwalifikowania tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Wartość bilansowa przekwalifikowanych papierów wartościowych	1 454 067	1 461 149
Wartość godziwa przekwalifikowanych papierów wartościowych	1 454 067	1 493 902

Efektywna stopa procentowa na dzień przekwalifikowania wynosiła od 2,24 p.p. do 2,80 p.p., natomiast przepływy pieniężne, które Bank spodziewał się odzyskać na dzień przekwalifikowania to kwota 1 754 161 tys. zł.

Na dzień przekwalifikowania wartość godziwa straty z wyceny przekwalifikowanych papierów wartościowych ujęta w pozostałych kapitałach wynosiła 46 193 tys. zł netto. Do dnia 31 grudnia 2017 roku w rachunku wyników rozliczona została kwota 6 203 tys. zł. Pozostała do rozliczenia kwota straty z wyceny przekwalifikowanych papierów wartościowych

ujęta w pozostałych kapitałach wynosi 39 990 tys. zł na koniec 2017 roku. W przypadku, gdyby papiery nie zostały przekwalifikowane, Bank rozpoznałby mniejszą stratę w innych całkowitych dochodach o kwotę 26 530 tys. zł netto.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku, w związku z wejściem w życie MSSF 9, skumulowane zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach zostały usunięte z pozycji kapitału własnego i skorygowane w oparciu o niezamortyzowaną wartość godziwą składnika aktywów finansowych.

27. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	
	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Z portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży:		
Kredyty stanowiące zabezpieczenie kredytu refinansowego NBP	12 370 413	-
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG	257 538	318 818
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty składek do BFG	80 688	39 643
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie otrzymanych kredytów	641 702	1 752 252
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji repo	-	126 624
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie spłaty wierzytelności	143 843	119 273
Razem aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	13 494 184	2 356 610

Getin Noble Bank S.A. będzie utrzymywał portfel aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów do momentu spłaty tych zobowiązań. Zgodnie z art. 369 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Getin Noble Bank S.A. tworzy fundusz środków gwarantowanych w wysokości określonej uchwałą Rady BFG. Podstawą jest suma środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach stanowiących podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

W lutym 2019 roku Bank dokonał całkowitej spłaty kredytów refinansowych NBP udzielonych w celu przywrócenia płynności płatniczej i zabezpieczenie dotyczące tych kredytów zostało zwolnione.

28. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Grupa Getin Noble Banku S.A. posiada udziały w następujących jednostkach stowarzyszonych:

31.12.2018	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto tys. zł	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości tys. zł	Wartość bilansowa tys. zł
Open Finance S.A.	42,91%	326 698	(293 884)	32 814
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.*	36,39%	161 123	(19 943)	141 180
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		487 821	(313 827)	173 994

31.12.2017	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto tys. zł	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości tys. zł	Wartość bilansowa tys. zł
Open Finance S.A.	42,91%	348 120	(291 342)	56 778
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.*	37,62%	167 268	-	167 268
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		515 388	(291 342)	224 046

* do dnia 1 czerwca 2017 roku jednostka zależna Grupy.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	224 046	45 670
Wartość początkowa udziału w Noble Funds TFI S.A.	-	165 161
Nabycie udziałów w Open Finance S.A.	-	10 435
Udział w zysku/ (stracie)*	(20 982)	7 007
Otrzymane wypłaty z zysku	(6 585)	(4 227)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(22 485)	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	173 994	224 046

* Udział w zysku jednostek stowarzyszonych ujęty w rachunku zysków i strat został skorygowany o eliminację udziału Banku w niezrealizowanych zyskach z tytułu transakcji pomiędzy Bankiem a spółkami Grupy Open Finance S.A. oraz o eliminację odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości firmy Home Broker w związku z korektą aktywów netto Grupy Open Finance S.A. dla celów ustalenia wartości bilansowej inwestycji w jednostkę stowarzyszoną (szczegółowo korekta ta została opisana w sprawozdaniu finansowym Getin Noble Banku S.A. za 2011 rok).

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych jednostek stowarzyszonych. Wykazane poniżej informacje stanowią kwoty z zaudytowanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. oraz niezaudytowanego sprawozdania finansowego Noble Funds TFI S.A. sporządzonych zgodnie z MSSF.

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A.	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Aktywa trwałe	405 211	553 816
Aktywa obrotowe	42 190	66 754
Zobowiązania krótkoterminowe	207 190	124 560
Zobowiązania długoterminowe	11 974	126 805

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A.	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	375 522	351 655
Zysk/ (strata) netto *	(138 564)	(18 173)
Całkowite dochody razem *	(140 968)	(18 173)

* Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

Wartość inwestycji Getin Noble Banku S.A. w spółce Open Finance S.A., dla której istnieją opublikowane notowania rynkowe według kursu giełdowego na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 8,0 mln zł.

Noble Funds TFI S.A.	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Aktywa trwałe	10 470	7 185
Aktywa obrotowe	74 789	65 405
Zobowiązania krótkoterminowe	5 836	5 435
Zobowiązania długoterminowe	-	117

Noble Funds TFI S.A.	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	129 828	110 186
Zysk/ (strata) netto	25 230	17 041
Całkowite dochody razem	25 230	17 041

Warunkowa umowa sprzedaży akcji domu maklerskiego Noble Securities S.A

W dniu 21 czerwca 2018 r. Bank zawarł za pośrednictwem domu maklerskiego warunkową umowę sprzedaży akcji imiennych domu maklerskiego Noble Securities S.A. z siedzibą w Warszawie na rzecz Pana dr. Leszka Czarneckiego. Warunkiem zawieszającym zawartym w Umowie jest uzyskanie przez Pana dr. Leszka Czarneckiego decyzji Komisji Nadzoru Finansowego o braku sprzeciwu na nabycie akcji Spółki stanowiących 25,01% udziału w kapitale zakładowym Spółki. Ponadto w ramach planowanej transakcji dokonano zmiany statutu Noble Securities S.A. polegającej na zniesieniu uprzywilejowania akcji Noble Securities S.A. oraz przyznania Panu dr. Leszkowi Czarneckiemu uprawnienia do powoływania i odwoływania większości członków Rady Nadzorczej oraz większości członków Zarządu Spółki. Transakcja ta została uwzględniona w Planie Ochrony Kapitału.

Z uwagi na pogorszenie się sytuacji rynkowej, w tym kryzys na rynku obligacji korporacyjnych, które wpłynęło na wyniki finansowe domu maklerskiego Noble Securities S.A., jak również spowodowało przeceny wartości rynkowych spółek sektora finansowego notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie, w ocenie Banku przeprowadzenie tej transakcji sprzedaży akcji Noble Securities S.A. przy obecnych parametrach finansowych stało się nieuzasadnione z punktu widzenia osiągnięcia oczekiwanego efektu ekonomicznego zakładanego w POK tj. wzmocnienia kapitałów własnych Banku.

Powyższe było głównym powodem nie przystąpienia jak dotąd do realizacji przedmiotowej transakcji.

Utrata wartości inwestycji w Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Wartość odzyskiwalna inwestycji w NF TFI została ustalona jako jej wartość godziwa oszacowana przy zastosowaniu dwóch metod:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk w szeregu dokonanych porównań retrospektywnych oraz prospektywnych,
- wyceny metodą dochodową w oparciu o planowane wyniki Noble Funds TFI na podstawie budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo spółki.

Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy. Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego Noble Funds TFI wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki – stopa została wyznaczona na poziomie 9,80%. Wartości wskaźników w metodzie porównawczej zostały wyznaczone w przedziale 8-15.

Wartość odzyskiwalna wyznaczona w opisany sposób została następnie porównana z wartością bilansową inwestycji. W 2018 roku stwierdzono utratę wartości inwestycji w spółkę stowarzyszoną Noble Funds TFI i ujęto odpis aktualizujący w wysokości 19,9 mln zł.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 15,2 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 11,5 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Open Finance S.A.

Bank ustala wartość bilansową inwestycji w Open Finance S.A. jako wartość procentowego udziału Banku w skonsolidowanych aktywach netto ujętych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. skorygowanych o wartość firmy oraz znak towarowy Home Broker S.A. w związku z ujednoczeniem zasad rachunkowości jednostki stowarzyszonej i Getin Noble Banku S.A. (szczegółowo korekta ta została opisana w sprawozdaniu finansowym Getin Noble Banku S.A. za 2011 rok).

Wartość odzyskiwalna inwestycji została ustalona na poziomie jej wartości użytkowej oszacowanej metodą dywidendową w oparciu o planowane wyniki Grupy Kapitałowej Open Finance na podstawie budżetów zatwierdzonych przez

kierownictwo spółki.

Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy. W pierwszych 3 latach prognozy założono brak wypłaty dywidendy, a w okresie rezydualnym dywidendę wyznaczono na poziomie 50% prognozowanego zysku netto.

Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego przyjętego dla Grupy Kapitałowej Open Finance wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki – stopa została wyznaczona na poziomie 12,35%. Na dzień 31 grudnia 2018 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością odzyskiwalną inwestycji i ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 2,5 mln zł.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 4,5 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 3,7 mln zł.

29. Wartości niematerialne

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Patenty i licencje	218 300	178 596
Inne wartości niematerialne	21 004	27 830
Nakłady na wartości niematerialne	27 490	30 474
Razem wartości niematerialne	266 794	236 900

Getin Noble Bank S.A. ujmuje na dzień 31 grudnia 2018 roku wartości niematerialne w postaci relacji z klientami depozytowymi (ang. *Core Deposit Intangible*) w kwocie 20 978 tys. zł, które zostały zidentyfikowane i wycenione w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. oraz DZ Bank Polska S.A. w wartości początkowej 58 807 tys. zł. Relacje z klientami odzwierciedlają korzyści w postaci uzyskania tańszego źródła finansowania działalności Banku i są wycenione według bieżącej wartości przyszłych korzyści w postaci różnicy pomiędzy kosztem finansowania działalności Banku ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących z uwzględnieniem oszacowanych zachowań klientów.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres 104 miesięcy, tj. okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych. Pozostały okres amortyzacji od końca 2018 roku to odpowiednio 37 miesięcy dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. i 40 miesiące dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DZ Bank Polska S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

2018	Patenty i licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2018	358 356	51 307	61 851	31 811	503 325
Zwiększenia, w tym:	71 910	-	-	58 756	130 666
nabycie	10 235	-	-	58 756	68 991
przeniesienie z inwestycji	61 675	-	-	-	61 675
Zmniejszenia, w tym:	(17 201)	-	(277)	(61 740)	(79 218)
likwidacja i sprzedaż	(17 201)	-	(277)	(65)	(17 543)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(61 675)	(61 675)
Wartość brutto na dzień 31.12.2018	413 065	51 307	61 574	28 827	554 773
Umorzenie na dzień 01.01.2018	162 654	-	34 021	-	196 675
Zwiększenia, w tym:	32 143	-	6 805	-	38 948
odpis amortyzacyjny za okres	32 143	-	6 805	-	38 948
Zmniejszenia, w tym:	(15 734)	-	(256)	-	(15 990)
likwidacja i sprzedaż	(15 734)	-	(256)	-	(15 990)
Umorzenie na dzień 31.12.2018	179 063	-	40 570	-	219 633
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018	17 106	51 307	-	1 337	69 750
Zwiększenia	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	(1 404)	-	-	-	(1 404)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018	15 702	51 307	-	1 337	68 346
Wartość netto na dzień 01.01.2018	178 596	-	27 830	30 474	236 900
Wartość netto na dzień 31.12.2018	218 300	-	21 004	27 490	266 794

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

2017	Patenty i licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2017	316 841	51 307	61 970	52 179	482 297
Zwiększenia, w tym:	60 479	-	25	19 726	80 230
nabycie	22 448	-	25	19 726	42 199
przeniesienie z inwestycji	38 031	-	-	-	38 031
Zmniejszenia, w tym:	(18 964)	-	(144)	(40 094)	(59 202)
likwidacja i sprzedaż	(17 907)	-	(144)	-	(18 051)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(38 031)	(38 031)
inne zmniejszenia*	(1 057)	-	-	(2 063)	(3 120)
Wartość brutto na dzień 31.12.2017	358 356	51 307	61 851	31 811	503 325
Umorzenie na dzień 01.01.2017	148 164	-	27 226	-	175 390
Zwiększenia, w tym:	30 016	-	6 939	-	36 955
odpis amortyzacyjny za okres	30 016	-	6 939	-	36 955
Zmniejszenia, w tym:	(15 526)	-	(144)	-	(15 670)
likwidacja i sprzedaż	(14 831)	-	(144)	-	(14 975)
Inne zmniejszenia*	(695)	-	-	-	(695)
Umorzenie na dzień 31.12.2017	162 654	-	34 021	-	196 675
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017	16 681	51 307	-	-	67 988
Zwiększenia	3 502	-	-	1 337	4 839
Zmniejszenia	(3 077)	-	-	-	(3 077)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	17 106	51 307	-	1 337	69 750
Wartość netto na dzień 01.01.2017	151 996	-	34 744	52 179	238 919
Wartość netto na dzień 31.12.2017	178 596	-	27 830	30 474	236 900

* w tym wyksięgowanie sald zdekonsolidowanej jednostki zależnej.

30. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Grunty i budynki	126 294	143 784
Maszyny i urządzenia	104 016	113 394
Środki transportu	12 675	8 469
Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie	7 154	8 983
Środki trwałe w budowie	3 971	2 177
Razem rzeczowe aktywa trwałe	254 110	276 807

W 2018 i 2017 roku nie występowały ograniczenia prawa dotyczące tytułu prawnego Banku do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku wyników w roku 2018 wyniosła 189 tys. zł (61 tys. zł w roku 2017).

W ciągu 12 miesięcy 2018 roku w Grupie nie wystąpiły istotne transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie występowały istotne zobowiązania z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

2018	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2018	278 753	274 032	9 923	33 635	2 177	598 520
Zwiększenia, w tym:	5 735	24 721	7 859	2 110	10 392	50 817
nabycie	1 345	19 001	7 859	917	10 392	39 514
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	4 147	2 725	-	1 193	-	8 065
inne zwiększenia	243	2 995	-	-	-	3 238
Zmniejszenia, w tym:	(31 854)	(47 161)	(2 829)	(527)	(8 598)	(90 696)
likwidacja i sprzedaż	(120)	(34 064)	(2 638)	(484)	-	(37 306)
przeniesienie do aktywów przejętych za długi	(510)	-	-	-	-	(510)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(31 224)	(71)	-	-	-	(31 295)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(8 065)	(8 065)
inne zmniejszenia	-	(13 026)	(191)	(43)	(533)	(13 793)
Wartość brutto na dzień 31.12.2018	252 634	251 592	14 953	35 218	3 971	558 368
Umorzenie na dzień 01.01.2018	125 095	159 320	1 454	24 643	-	310 512
Zwiększenia, w tym:	12 947	31 059	1 936	3 946	-	49 888
odpis amortyzacyjny za okres	12 947	31 059	1 936	3 946	-	49 888
Zmniejszenia, w tym:	(11 811)	(43 052)	(1 112)	(533)	-	(56 508)
likwidacja i sprzedaż	(92)	(32 931)	(1 047)	(491)	-	(34 561)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(11 704)	(43)	-	-	-	(11 747)
inne zmniejszenia	(15)	(10 078)	(65)	(42)	-	(10 200)
Umorzenie na dzień 31.12.2018	126 231	147 327	2 278	28 056	-	303 892
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018	9 874	1 318	-	9	-	11 201
Zmniejszenia	-	(1 069)	-	(1)	-	(1 070)
Klasyfikacja jako składnik aktywów przeznaczony do sprzedaży	(9 765)	-	-	-	-	(9 765)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018	109	249	-	8	-	366
Wartość netto na dzień 01.01.2018	143 784	113 394	8 469	8 983	2 177	276 807
Wartość netto na dzień 31.12.2018	126 294	104 016	12 675	7 154	3 971	254 110

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

2017	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2017	317 531	262 855	3 369	40 673	2 474	626 902
Zwiększenia, w tym:	6 051	47 648	9 324	2 777	659	66 459
nabycie	5 516	46 710	8 682	2 777	659	64 344
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	535	-	-	-	-	535
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	938	-	-	-	938
inne zwiększenia	-	-	642	-	-	642
Zmniejszenia, w tym:	(44 829)	(36 471)	(2 770)	(9 815)	(956)	(94 841)
likwidacja i sprzedaż	(25 546)	(35 355)	(1 460)	(9 113)	(1)	(71 475)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(17 295)	-	-	-	-	(17 295)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(1 705)	-	-	-	-	(1 705)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(938)	(938)
inne zmniejszenia*	(283)	(1 116)	(1 310)	(702)	(17)	(3 428)
Wartość brutto na dzień 31.12.2017	278 753	274 032	9 923	33 635	2 177	598 520
Umorzenie na dzień 01.01.2017	137 504	159 891	2 656	29 957	-	330 008
Zwiększenia, w tym:	14 008	28 780	1 132	4 190	-	48 110
odpis amortyzacyjny za okres	14 008	28 780	537	4 190	-	47 515
inne zwiększenia	-	-	595	-	-	595
Zmniejszenia, w tym:	(26 417)	(29 351)	(2 334)	(9 504)	-	(67 606)
likwidacja i sprzedaż	(24 383)	(28 480)	(1 085)	(8 860)	-	(62 808)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(1 886)	-	-	-	-	(1 886)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(54)	-	-	-	-	(54)
inne zmniejszenia*	(94)	(871)	(1 249)	(644)	-	(2 858)
Umorzenie na dzień 31.12.2017	125 095	159 320	1 454	24 643	-	310 512
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017	10 403	2 113	-	162	-	12 678
Zwiększenia	90	-	-	-	-	90
Zmniejszenia	(619)	(795)	-	(153)	-	(1 567)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	9 874	1 318	-	9	-	11 201
Wartość netto na dzień 01.01.2017	169 624	100 851	713	10 554	2 474	284 216
Wartość netto na dzień 31.12.2017	143 784	113 394	8 469	8 983	2 177	276 807

31. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to grunty niezabudowane, zabudowane oraz lokale stanowiące odrębną własność, które Grupa nabyła i które traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości. Nie występują ograniczenia realizacji korzyści z nieruchomości inwestycyjnych lub przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Do wyceny nieruchomości inwestycyjnych Grupa stosuje model wartości godziwej, zgodnie z którym po początkowej wycenie nieruchomość jest wyceniana do wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazywane są w wyniku.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku została obliczona na podstawie wyceny przeprowadzonej na ten dzień przez niezależnych rzeczoznawców.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została sklasyfikowana na poziomie 3 w hierarchii wartości godziwej.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	185 091	247 314
Zmniejszenia, w tym:	(16 653)	(406)
zbycie nieruchomości	(16 653)	(406)
Straty netto z korekt wyceny wartości godziwej	(1 151)	(61 817)
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	167 287	185 091

W 2018 i 2017 roku w skonsolidowanym rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	558	4 665

32. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to grunty niezabudowane, zabudowane oraz lokale stanowiące odrębną własność, które Bank nabył lub przejął w zamian za częściową lub całkowitą redukcję wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu/ pożyczki.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wartość na początek okresu	422 413	474 220
Zwiększenia, w tym:	31 845	71 869
nabycie nieruchomości	29 303	51 998
przeniesienie z nieruchomości własnych	495	-
przeniesienie z aktywów do zbycia	2 047	19 871
Zmniejszenia, w tym:	44 034	73 430
zbycie nieruchomości	23 382	8 679
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	535
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	18 838	64 016
inne zmniejszenia	1 814	200
Zyski/ (straty) netto z korekt wyceny wartości godziwej	(13 902)	(50 246)
Wartość godziwa aktywa przejęte za długi na koniec okresu	396 322	422 413

33. Leasing finansowy i operacyjny

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Grupa użytkuje samochody, sprzęt komputerowy, urządzenia techniczne oraz pozostałe wyposażenie w ramach leasingu finansowego. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w użytkowaniu Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa zobowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu Grupie przysługuje prawo do nabycia przedmiotu leasingu pod warunkiem wcześniejszego wywiązania się ze wszystkich zobowiązań wobec leasingodawcy. W przypadku, gdy Grupa nie skorzysta z opcji zakupu przedmiotu leasingu, zobowiązana jest do jego zwrotu leasingodawcy. Niektóre umowy leasingu przewidują możliwość przedłużenia okresu leasingu. Nie występują żadne inne restrykcje. Nie występują warunkowe opłaty leasingowe.

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania leasingowe:	17 035	15 222	15 492	14 736
do 1 roku	5 695	305	5 040	304
od 1 roku do 5 lat	11 340	14 917	10 452	14 432
Przyszłe obciążenia finansowe	(1 543)	(486)		
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	15 492	14 736		

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa netto środków trwałych użytkowanych przez Grupę na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła 19 934 tys. zł (19 638 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Umowy leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Grupa uzyskuje przychody z tytułu najmu powierzchni biurowych, budynków oraz lokali użytkowych i mieszkalnych w posiadanych nieruchomościach inwestycyjnych oraz z dzierżawy gruntów rolnych. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. Umowy zawierane są głównie na czas określony 2-5 lat, z możliwością przedłużenia umowy.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	2 992	4 066
powyżej 1 roku do 5 lat	5 106	7 654
powyżej 5 lat	303	977
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	8 401	12 697

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono tylko dla umów zawartych na czas określony.

Umowy leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa występuje jako leasingobiorca, dotyczą najmu samochodów oraz nieruchomości użytkowanych przez Grupę w ramach zwykłej działalności operacyjnej. Zgodnie z zawartymi umowami przez cały okres trwania umowy przedmiot leasingu pozostaje w użytkowaniu Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa zobowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych

w umowach leasingu. Niektóre umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2018 roku wyniosła 94 624 tys. zł (95 538 tys. zł w 2017 roku).

W 2018 i 2017 roku nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwołalne umowy subleasingowe.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	49 366	54 704
powyżej 1 roku do 5 lat	69 837	111 215
powyżej 5 lat	402	2 078
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	119 605	167 997

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono tylko dla umów zawartych na czas określony.

34. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku zaklasyfikowano nieruchomości nieużytkowane przez Grupę oraz wyodrębniony portfel kredytów hipotecznych udzielonych przez Getin Noble Bank S.A., których oczekiwany termin zbycia wynosi jeden rok.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Nieruchomości	17 371	15 668
Portfel kredytów hipotecznych	4 126	232 045
Razem aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	21 497	247 713

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na początek okresu	247 713	415 565
Zwiększenia, w tym:	28 621	64 536
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	9 783	1 561
przeniesienie z aktywów przejętych za długi	18 838	62 975
Zmniejszenia, w tym:	(254 837)	(232 388)
przeniesienie do aktywów przejętych za długi	(2 047)	(19 871)
korekta z tyt. wyceny do wartości godziwej	(84 331)	(137 943)
zbycie/likwidacja*	(168 459)	(49 587)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na koniec okresu	21 497	247 713

* W dniu 13 grudnia 2018 roku Debtor NSFIZ, w którym właścicielem 100% certyfikatów inwestycyjnych jest Bank, dokonał zbycia istotnej części portfela wierzytelności otrzymując w zamian wynagrodzenie. Na dzień 31 grudnia 2018 roku uzyskane środki ze sprzedaży były aktywowane przez fundusz w zakup krótkoterminowych rządowych papierów wartościowych.

35. Inne aktywa

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Należności od dłużników różnych, w tym:	745 587	552 792
należności z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	46 923	21 330
rozliczenia kart płatniczych	25 940	22 092
pozostałe należności*	672 724	509 370
Koszty do rozliczenia w czasie	16 796	21 361
Regresy i kaucje	5 261	4 522
Pozostałe aktywa	6 262	5 951
Razem inne aktywa	773 906	584 626
Odpisy aktualizujące	(175 021)	(105 205)
Razem inne aktywa netto	598 885	479 421

* W pozycji „pozostałe należności” wykazano należności z tytułu odroczonej płatności m. in. za sprzedaż portfeli wierzytelności i sprzedaż akcji i udziałów oraz należności z tytułu zwrotnego odkupu wierzytelności.

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na początek okresu	105 205	27 692
Wpływ wdrożenia MSSF 9	30 949	-
Zwiększenia ujęte w rachunku zysków i strat	46 232	77 045
Zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	(12 424)	(532)
Inne zwiększenia	5 509	1 000
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na koniec okresu	175 021	105 205

36. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Rachunki bieżące	101 999	85 415
Depozyty innych banków i instytucji finansowych	24 530	212 784
Otrzymane kredyty i pożyczki	553 787	1 548 343
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	4 809 074	-
Pozostałe zobowiązania wobec innych banków	2 540	1 624
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 930	1 848 166

W listopadzie 2018 roku Narodowy Bank Polski w związku z sytuacją płynnościową Banku uruchomił dwa kredyty refinansowe na łączną kwotę 4,8 mld zł na okres 3 m-cy. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Bank dokonał całkowitych spłat kredytów.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	5 489 408	1 786 061
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	2 522	62 105
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 930	1 848 166

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania bieżące	126 548	237 720
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	5 365 382	1 610 446
do 1 miesiąca	109 933	57 950
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	4 809 380	463 756
od 3 miesięcy do 1 roku	190 480	524 040
od 1 roku do 5 lat	180 871	478 487
powyżej 5 lat	74 718	86 213
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 930	1 848 166

37. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania wobec klientów firmowych	3 975 687	6 690 170
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 626 607	2 327 735
depozyty terminowe	2 349 080	4 362 435
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	1 656 028	2 304 468
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 395 781	1 347 073
depozyty terminowe	260 247	957 395
Zobowiązania wobec osób fizycznych	31 443 180	39 618 929
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	7 685 782	9 661 322
depozyty terminowe	23 757 398	29 957 607
Razem zobowiązania wobec klientów	37 074 895	48 613 567

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	10 802 218	13 585 181
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	26 272 677	35 028 386
Razem zobowiązania wobec klientów	37 074 895	48 613 567

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Rachunki bieżące i depozyty O/N	10 708 171	13 336 130
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	26 366 724	35 277 437
do 1 miesiąca	5 412 916	8 086 361
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	9 044 780	11 816 259
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	7 656 162	7 533 723
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2 509 255	4 803 320
od 1 roku do 5 lat	1 536 368	2 845 720
powyżej 5 lat	207 243	192 054
Razem zobowiązania wobec klientów	37 074 895	48 613 567

38. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania z tytułu emisji, w tym:	3 342 796	4 401 168
obligacji podporządkowanych	1 864 534	2 630 557
pozostałych obligacji	1 478 262	1 770 611
Odsetki, w tym:	32 112	42 006
od obligacji podporządkowanych	25 936	33 981
od pozostałych obligacji	6 176	8 025
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 374 908	4 443 174

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	3 364 823	4 427 484
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	10 085	15 690
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 374 908	4 443 174

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	7 063	7 118
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	18 153	428 581
od 3 miesięcy do 1 roku	997 798	374 726
od 1 roku do 5 lat	1 522 633	1 265 012
powyżej 5 lat	829 261	2 367 737
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 374 908	4 443 174

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

2018 roku miały miejsce następujące emisje i wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-I	2012-02-23	2018-02-23	200 000	200 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-II	2012-02-23	2018-02-23	41 641	41 641
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-III	2012-03-23	2018-03-23	160 000	160 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-04	40	40
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-15	117	117
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-26	214	214
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-02-22	50	50
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-03-05	181	181
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-03-12	95	95
Obligacje Getin Noble Bank PP-V	2012-04-27	2018-04-27	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP-IV	2012-05-23	2018-05-23	37 283	37 283
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-05-30	192	192
Obligacje Getin Noble Bank serii F	2012-06-14	2018-06-14	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-06-21	711	711
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-06-26	86	86
Obligacje Getin Noble Bank serii A	2011-06-29	2018-06-29	2 500	250 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-07-12	71	71
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-07-16	50	50
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-08-03	1 372	1 372
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-08-27	23	23
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-12	32	32
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-21	285	285
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-26	214	214
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-10-19	102	102
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-10-29	178	178
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-18	40	40
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-20	422	422
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-21	46	46
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-24	287	287
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-27	618	618
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-28	188	188
Razem			527 038	774 538

W roku 2018 Grupa nie emitowała obligacji.

W raportowanym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Grupę z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

W 2018 roku Grupa wykupiła też przed terminem obligacje związane z transakcją sekurytyzacji na kwotę 272 mln zł oraz obligacje wyemitowane przez OFWD NS FIZ na kwotę 12 mln zł.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

W roku 2017 miały miejsce następujące emisje i wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wyemitowanych papierów	Data emisji	Data zapadalności	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-IV	2017-01-31	2024-01-31	42 000	42 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-V	2017-04-04	2024-04-04	55 000	55 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-VI	2017-04-27	2024-04-29	62 000	62 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-VII	2017-05-31	2024-05-31	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-VIII	2017-06-28	2024-06-28	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-IX	2017-07-26	2024-07-26	30 000	30 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-X	2017-08-30	2024-08-30	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-XI	2017-10-10	2024-10-10	25 000	25 000
Razem			334 000	334 000

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-03-03	28	28
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-04-20	356	356
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-05-02	42	42
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-06-12	257	257
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-06-23	229	229
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2017-06-30	6 089	60 890
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-07-05	95	95
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-07-19	92	92
Obligacje Getin Noble Bank serii B	2011-08-10	2017-08-10	350	35 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-08-18	285	285
Obligacje Getin Noble Bank serii C	2011-09-01	2017-09-01	50 000	50 000
Obligacje Getin Noble Bank serii D	2011-09-20	2017-09-20	20 000	20 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-03	652	652
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-04	17	17
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-10	71	71
Obligacje Getin Noble Bank 17/10/2017	2011-10-17	2017-10-17	45 000	45 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-24	164	164
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-12-08	47	47
Obligacje Getin Noble Bank GNB14018	2014-12-19	2017-12-19	5 000	50 000
Razem			128 774	263 225

W 2017 roku w ramach przeprowadzonej przez Getin Noble Bank S.A. transakcji sekurytyzacji portfela wierzytelności spółka GNB Auto Plan 2017 sp. z o.o. przeprowadziła niepubliczną emisję obligacji o wartości 500 mln zł zabezpieczonych poprzez zastaw rejestrowy na majątku spółki, w szczególności na wierzytelnościach wynikających z kredytów samochodowych. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się marża w wysokości 1,2% i WIBOR (3M).

W raportowanym okresie 2017 roku nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Grupę z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

39. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Rozrachunki międzybankowe	43 225	72 906
Wierzyciele różni, w tym:	168 923	107 213
zobowiązania wobec budżetu	38 386	31 264
z tytułu kart płatniczych	1 377	1 674
pozostałe	129 160	74 275
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	15 492	14 736
Zobowiązania wobec BFG	71 849	35 188
Rozliczenia międzyokresowe bierne	33 710	30 162
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	9 846	12 942
Przychody przyszłych okresów	25 553	14 593
Zobowiązania związane z działalnością maklerską	2 442	1 453
Zobowiązania z tytułu udziałów niekontrolujących w OFWD	13 039	26 215
Pozostałe zobowiązania	44 246	30 047
Razem pozostałe zobowiązania	428 325	345 455

* Getin Noble Bank podpisał umowy operacyjne z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dotyczące pozyskania przez Bank środków unijnych na akcję kredytową dla wspólnot mieszkaniowych. W ramach umowy Getin Noble Bank uruchomił nowy program finansowania inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Łączna pula środków dla trzech województw objętych programem to ponad 250 mln zł.

Getin Noble Bank, występując w roli pośrednika finansowego, przystąpił do realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych. Programem objęte są województwa mazowieckie, pomorskie i kujawsko-pomorskie, które otrzymają odpowiednio 85,9 mln zł, 128,7 mln zł i 58,6 mln zł. Program będzie trwał do końca 2042 roku lub spłaty wszystkich kredytów udzielonych w ramach umowy operacyjnej. Maksymalny okres kredytowania to 20 lat.

W pozycji „Wierzyciele różni – pozostałe” ujęto między innymi rozrachunki z EBI z tytułu realizacji tej transakcji

40. Rezerwy

2018	Rezerwa na restrukturyzację tys. zł	Rezerwa na sprawy sporne tys. zł	Rezerwa na świadczenia pracownicze tys. zł	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje tys. zł	Razem tys. zł
Rezerwy na 01.01.2018	-	15 844	1 645	2 795	20 284
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	-	29 013	29 013
Utworzenie/ aktualizacja	1 571	19 674	47	27 030	48 322
Wykorzystanie	(1 552)	(12 352)	(104)	-	(14 008)
Rozwiązanie	(19)	(3 694)	-	(40 840)	(44 553)
Rezerwy na 31.12.2018	-	19 472	1 588	17 998	39 058

W 2018 roku Bank utworzył rezerwę w związku z otrzymanym wyrokiem II instancji w postępowaniu grupowym przeciwko Getin Noble Bank S.A. o odszkodowanie z tytułu utraconych przez klientów środków. Wypłata zasądzonych kwot powiększona o odsetki za zwłokę w łącznej wysokości 8,6 mln zł nastąpiła w dniu 18 października 2018 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2018	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Rezerwy na udzielone zobowiązania i gwarancje finansowe	10 390	6 759	849	17 998

2017	Rezerwa na restrukturyzację tys. zł	Rezerwa na sprawy sporne tys. zł	Rezerwa na świadczenia pracownicze tys. zł	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje tys. zł	Razem tys. zł
Rezerwy na 01.01.2017	103	4 170	13 487	3 474	21 234
Utworzenie/ aktualizacja	-	15 003	261	1 761	17 025
Wykorzystanie	(87)	(1 717)	(86)	-	(1 890)
Rozwiązanie	(16)	(1 612)	-	(2 440)	(4 068)
Inne zmniejszenia	-	-	(12 017)	-	(12 017)
Rezerwy na 31.12.2017	-	15 844	1 645	2 795	20 284

Rezerwa na świadczenia pracownicze dotyczy odpraw emerytalnych i rentowych i tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Poniżej zaprezentowano zmiany w stanie zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 645	1 469
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	217	210
koszty bieżącego zatrudnienia	170	168
koszty odsetek	47	42
Koszty ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	(170)	42
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek korekt założeń ex post	50	(17)
straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(786)	(3)
zyski aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń finansowych	566	62
Wypłacone świadczenia	(104)	(76)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	1 588	1 645
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	274	250
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	1 314	1 395

Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,3%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym według stanu na dzień wyceny. Wpływ zwiększenia/ zmniejszenia stopy dyskonta na zmianę wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2018		31.12.2017	
	+0,25 p.p. tys. zł	-0,25 p.p. tys. zł	+0,25 p.p. tys. zł	-0,25 p.p. tys. zł
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	1 545	1 623	1 550	1 648

Sprawy sądowe

W ciągu 2018 roku ani w 2017 roku Getin Noble Bank S.A. ani żadna jego jednostka zależna nie był stroną w żadnym postępowaniu dotyczącym zobowiązań lub wiarytelności, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów

własnych Grupy.

Łączna wartość przedmiotu sporu w postępowaniach sądowych dotyczących umów kredytowych indeksowanych w CHF na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 379 mln zł.

Łączna wartość przedmiotu sporu we wszystkich postępowaniach sądowych wyniosła 467 mln zł.

W 2018 roku w dalszym ciągu toczyły się przeciwko Getin Noble Bankowi S.A. trzy postępowania grupowe: pozew o odszkodowanie z tytułu zwrotu utraconych przez klientów środków złożony w 2011 roku i dwa pozwy z 2014 roku w sprawie kredytów indeksowanych do waluty CHF.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa utworzyła rezerwę w związku z otrzymanym wyrokiem II instancji w postępowaniu grupowym przeciwko Getin Noble Bank S.A. o odszkodowanie z tytułu utraconych przez klientów środków. Wypłata zasądzonych kwot powiększona o odsetki za zwłokę w łącznej wysokości 8,6 mln zł nastąpiła w dniu 18 października 2018 roku.

W zakresie pozwów dotyczących kredytów indeksowanych do waluty CHF na dzień 31 grudnia 2018 roku nie zapadło jeszcze prawomocne postanowienie o dopuszczeniu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym. Na podstawie przeprowadzonej oceny ryzyka związanego z poszczególnymi sprawami Grupa nie tworzyła rezerw na te sprawy.

W dniu 28 grudnia 2018 roku Bank otrzymał wezwanie do udzielenia informacji w postępowaniu wyjaśniającym czy działania Getin Noble Banku podejmowane w związku z oferowaniem i sprzedażą obligacji GetBack S.A. mogły naruszać ustawę UOKiK w sposób uzasadniający wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na tym etapie brak podstaw do stwierdzenia czy UOKiK podejmie decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W 2017 roku Bank utworzył 5 mln zł rezerwy w związku z toczącym się postępowaniem o uchylenie decyzji Prezesa UOKiK pod sygn. RKT-61-35/12/SB w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w zakresie oferowania ochrony ubezpieczeniowej w ramach grupowych ubezpieczeń na życie. Postanowieniem Sądu II instancji z dnia 23 stycznia 2018 roku Bank został zobowiązany do zapłaty kwoty 5 mln zł.

We wrześniu 2018 roku Spółka Noble Securities S.A. otrzymała od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Delegatura we Wrocławiu) zawiadomienie o wszczęciu, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, postępowania wyjaśniającego, mającego na celu wstępne ustalenie, czy w związku z działalnością Spółki nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Postępowanie zostało wszczęte w związku z czynnościami podjętymi wobec jednego z emitentów i oferowaniem lub sprzedażą obligacji korporacyjnych tego emitenta.

Postępowanie ma charakter wyjaśniający i nie jest równoznaczne z wszczęciem postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Postępowanie, którego stroną jest Noble Securities S.A., ma służyć wstępnemu ustaleniu, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania właściwego w danej sprawie i czy zachodzą przesłanki do wszczęcia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W postępowaniu UOKiK zwrócił się o przedłożenie określonego katalogu informacji oraz danych, dotyczących obsługi klientów końcowych w związku z oferowaniem lub sprzedażą obligacji korporacyjnych, emitowanych przez tego emitenta.

41. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy Banku wynosi 2 851 630 tys. zł, z czego na dzień 31 grudnia 2018 roku 100 000 tys. nie zostało zarejestrowane przez Sąd. Kapitał dzieli się na 883 381 106 akcji serii A oraz 18 315 019 akcji serii B, 69 597 068 akcji serii C, 36 630 037 akcji serii D oraz 36 630 037 akcji serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela, każdej akcji przysługuje prawo 1 głosu podczas Walnego Zgromadzenia Banku. Wszystkie akcje Banku są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i są notowane pod nazwą skróconą GETINNOBLE, oznaczone kodem PLGETBK00012.

42. Pozostałe kapitały

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Kapitał zapasowy	1 938 855	2 581 962
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	(237 256)	(94 766)
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	(29 840)
wycena zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(44 771)	(64 820)
straty aktuarialne	21	(106)
wycena instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(191 475)	-
udział w zyskach podmiotów wycenianych metodą praw własności	(1 031)	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	279 394	279 394
Razem pozostałe kapitały	1 980 993	2 766 590

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody na początek okresu	(29 840)	(90 237)
(Zmniejszenie) / zwiększenie wynikające z przeszacowania	(133 857)	55 918
Skumulowany zysk przeniesiony do rachunku zysków i strat z tytułu sprzedaży/ wykupu	(27 778)	4 479
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody na koniec okresu	(191 475)	(29 840)

43. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie wypłaciła ani nie zaproponowała do wypłaty dywidendy.

Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków

W dniu 18 stycznia 2019 roku Bank otrzymał stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie polityki dywidendowej banków w 2019 roku. W celu zapewnienia dalszego stabilnego rozwoju sektora, KNF zaleca, aby dywidendę mogły wypłacić jedynie banki, które nie realizują programu naprawczego, posiadają pozytywną ocenę BION, posiadają odpowiedni poziom dźwigni finansowej i spełniają odpowiednie wymogi kapitałowe uwzględniające wymóg połączonego bufora oraz kryterium istotnego zaangażowania w walutowe kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych.

44. Zobowiązania warunkowe

Grupa posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone a nieuruchomione w pełni kredyty, niewykorzystane limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym. Grupa wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Grupy ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych Grupa pobiera prowizje, które są rozliczane zgodnie z charakterystyką danego instrumentu.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Udzielone zobowiązania finansowe	1 857 999	1 944 322
na rzecz podmiotów finansowych	67 596	147 977
na rzecz podmiotów niefinansowych	1 715 029	1 720 460
na rzecz budżetu	75 374	75 885
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	140 013	169 036
na rzecz podmiotów finansowych	2 890	4 095
na rzecz podmiotów niefinansowych	131 769	160 477
na rzecz budżetu	5 354	4 464
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	1 998 012	2 113 358

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Finansowe	-	-
Gwarancyjne	112 797	184 398
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	112 797	184 398

*W 2018 roku Grupa zaprzestała prezentowania w nocie innych otrzymanych zabezpieczeń. Korekta prezentacyjna danych porównawczych za 2017 rok wyniosła 92,6 mln zł.

31.12.2018	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Udzielone zobowiązania i gwarancje finansowe	1 664 592	316 622	16 798	1 998 012

45. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe zostały oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych zastosowano model oparty na szacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

W przypadku pewnych grup aktywów i zobowiązań finansowych, ze względu na brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikający z charakterystyki tych grup, przyjęto, że wartość bilansowa jest zbliżona do ich wartości godziwej.

45.1. Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane do wartości godziwej

Główne metody i założenia wykorzystywane podczas szacowania wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych, które w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane do wartości godziwej są następujące:

Kasa, środki w Banku Centralnym

Z uwagi na krótkoterminowy charakter tych aktywów przyjęto, że wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Należności od banków i instytucji finansowych

Na należności od banków składają się przede wszystkim lokaty zawarte na rynku międzybankowym oraz zabezpieczenia transakcji na instrumentach pochodnych (CIRS). Lokaty złożone na rynku międzybankowym o stałym oprocentowaniu stanowią lokaty krótkoterminowe. Z tego powodu przyjęto, że wartość godziwa należności od banków jest zbliżona do ich

wartości księgowej.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa została wyliczona dla kredytów z ustalonym harmonogramem płatności. Dla umów, gdzie takie płatności nie zostały określone (np. kredyty w rachunku bieżącym) przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej. Analogiczne założenie przyjęto dla płatności już zapadłych oraz umów z grupy z utratą wartości.

W celu wyliczenia wartości godziwej, na podstawie informacji zapisanych w systemach transakcyjnych, dla każdej umowy identyfikowany jest harmonogram przepływów kapitałowo-odsetkowych, które są grupowane według rodzaju oprocentowania, terminu uruchomienia, rodzaju produktu oraz waluty, w jakiej jest prowadzona umowa. Tak ustalone przepływy pieniężne zostały zdyskontowane za pomocą stóp uwzględniających bieżące marże dla danego typu produktu. W przypadku kredytów walutowych, dla których nie ma odpowiedniej próby uruchomień w rozpatrywanym okresie, marże ustalono jak dla kredytów w złotych skorygowane o historyczne różnice między marżami dla kredytów w złotych i w walutach obcych. Porównanie sumy zdyskontowanych w/w stopą przepływów pieniężnych przypisanych do danej umowy z jej wartością księgową pozwala określić różnicę pomiędzy wartością godziwą a wartością bilansową. Identyfikacja właściwej do dyskontowania danego przepływu stopy odbywa się na podstawie waluty umowy, produktu oraz daty przepływu.

Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

Przyjmuje się, że wartość godziwa depozytów innych banków i kredytów zaciągniętych na rynku międzybankowym o zmiennym oprocentowaniu jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa została wyliczona dla depozytów o stałej stopie z ustalonym terminem płatności. Dla depozytów bieżących przyjmuje się, że ich wartość godziwa jest równa wartości księgowej. W celu wyliczenia wartości godziwej na podstawie danych pochodzących z systemów transakcyjnych wyznaczane są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe, które pogrupowane zostają według waluty, okresu pierwotnego depozytu, rodzaju produktu i daty przepływu. Tak wyliczone przepływy są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy rynkowej z krzywej rentowności dla danej waluty i terminu zakończenia lokaty oraz marży uzyskiwanej na depozytach uruchamianych w ostatnim miesiącu okresu rozliczeniowego. Wyliczenie marży odbywa się poprzez porównanie oprocentowania depozytów udzielonych w ostatnim miesiącu z oprocentowaniem rynkowym.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych notowanych na rynku obligacji Catalyst oszacowano na podstawie kwotowań rynkowych.

Z uwagi na fakt, iż dla większości aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (innych niż opisane szczegółowo powyżej) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej okres najbliższego przeszacowania nie przekracza 3 miesięcy, wartość bilansowa tych pozycji nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla aktywów i zobowiązań finansowych:

	31.12.2018		31.12.2017	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
	tys. zł	tys. zł	(przekształcone) tys. zł	tys. zł
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 512 503	1 512 503	3 341 593	3 341 593
Należności od banków i instytucji finansowych	1 648 942	1 648 942	656 216	656 216
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 205 666	39 111 849	42 711 803	41 690 998
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności			1 674 493	1 711 629
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 023 193	1 020 771	-	-
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 930	5 491 930	1 848 166	1 848 166
Zobowiązania wobec klientów	37 074 895	38 301 882	48 613 567	49 604 096
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 374 908	2 968 166	4 443 174	4 289 856

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań finansowych spełniają warunki klasyfikacji do poziomu 3, za wyjątkiem zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych notowanych na aktywnym rynku i zaliczanych do poziomu 1 oraz tych, dla których wartość godziwa jest zbliżona do ich wartości bilansowej, w związku z czym nie zostały wycenione.

45.2. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Grupa dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych i prezentowanych w sprawozdaniu finansowym do wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje instrumenty dłużne i kapitałowe utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży, wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których istnieje aktywny rynek.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje bony pieniężne NBP wyceniane na podstawie krzywej referencyjnej oraz instrumenty pochodne.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje akcje i udziały, które nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym oraz aktywa finansowe, których wartość godziwa jest wyznaczana za pomocą wewnętrznych modeli wyceny.

Poniżej przedstawiono wartość bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej w podziale na 3 poziomy hierarchii:

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2018	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	517	-	4 352	4 869
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	148 580	148 580
Pochodne instrumenty finansowe	-	230 972	19 043	250 015
Kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	137 544	137 544
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 469 614	899 820	200 002	2 569 436
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	477 737	-	477 737

31.12.2017	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 973	-	6 027	8 000
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	158 491	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	-	570 995	13 183	584 178
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	6 726 940	799 785	654 311	8 181 036
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	248 080	-	248 080

W 2018 ani 2017 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z poziomu 1 lub poziomu 2 do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Przeniesienia między poziomami hierarchii wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny według wartości godziwej mają miejsce w następujących sytuacjach:

- przeniesienie z poziomu 1 do 2 – w przypadku, gdy na dany dzień bilansowy brak kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów,
- przeniesienie z poziomu 2 do 3 – w przypadku, gdy na dany dzień bilansowy uwzględniany w stosowanych technikach wyceny element nierynkowy stał się istotny.

Techniki wyceny i dane wejściowe w przypadku pomiarów wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych sklasyfikowanych na poziomie 2 i 3 hierarchii wartości godziwej są następujące:

Instrumenty pochodne

Transakcje opcyjne, charakteryzujące się nieliniowym profilem wartości, wyceniane są na podstawie uznanych modeli wyceny (Black 76, model replikacyjny, model Bachelier, symulacja Monte Carlo) wraz z parametrami odpowiednimi dla wycenianych instrumentów. Danymi wejściowymi z rynku są w tym przypadku kursy walutowe, poziomy indeksów, powierzchnie zmienności strategii opcyjnych oraz dane umożliwiające konstrukcję krzywych dyskontowych.

Pozostałe instrumenty pochodne o liniowym charakterze wyceniane są na podstawie modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy zastosowaniu krzywych dyskontowych oraz krzywych projekcyjnych, generowanych na podstawie rynkowych kwotowań instrumentów finansowych. Krzywe dyskontowe konstruowane są według koncepcji dyskontowania na bazie kosztu zabezpieczenia, przy użyciu stawek OIS, kwotowań punktów SWAP, transakcji FRA, IRS, tenor basis swap oraz punktów CCBS. Dodatkowo na potrzeby instrumentów, opartych o zmienną stopę procentową, konstruowana jest krzywa projekcyjna, oparta o kwotowania transakcji FRA, IRS oraz odpowiednie indeksy referencyjne.

Wycena opcji sprzedaży posiadanego pakietu akcji, sklasyfikowanej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej,

dokonywana jest przy zastosowaniu modelu Blacka-Scholesa, do którego przyjmowane są aktualne parametry rynkowe oraz wartość godziwa akcji pochodząca z wyceny spółki. Tak obliczona wycena pomniejszana jest o zdyskontowaną estymację potencjalnego przyszłego zobowiązania, którego wysokość zależy od wyników współpracy pomiędzy spółkami z Grupy Kapitałowej TU Europa S.A. a spółkami powiązanymi z Panem dr. Leszkiem Czarneckim w okresie 2012-2026. Wartość godziwa opcji wynosi 19 042 tys. zł. W przypadku wzrostu wartości akcji o 1% wartość godziwa opcji spada o 524 tys. zł, a w przypadku spadku wartości akcji o 1% – wartość opcji wzrasta o 530 tys. zł.

Bony pieniężne NBP

Wycena odbywa się na podstawie krzywej referencyjnej, konstruowanej na podstawie krótkoterminowych depozytów rynku międzybankowego.

Akcje i udziały w spółkach nienotowanych

Wartość akcji zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy szacowana jest na podstawie wyceny sporządzanej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Wycena przeprowadzona jest przy wykorzystaniu metody dochodowej oraz wskaźnikowej bazującej na wskaźnikach rynkowych (P/E oraz BV) z grup porównywalnych podmiotów. Każdej z tych metod przyznaje się równą wagę.

Obligacje korporacyjne

Wycena dłużnych papierów wartościowych z portfela papierów dostępnych do sprzedaży, sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, oparta jest na modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy czym stopa dyskonta dla niezrealizowanych przepływów pieniężnych oparta jest na rynkowej stopie dyskontowej wyznaczonej z krzywej zerokuponowej powiększonej o marżę ryzyka, właściwą dla danego papieru wartościowego. Marża ryzyka, jako czynnik nieobserwowalny na rynku, kalkulowana jest przez podmiot świadczący usługi plasowania emisji obligacji korporacyjnych. W zależności od typu papieru i emitenta, marża kalkulowana jest jako:

- marża emisji, dla papierów emitowanych w ostatnim półroczu, jeśli emitent nie jest powiązany z Bankiem,
- skorygowana marża innego papieru wartościowego danego emitenta,
- skorygowana marża papieru lub papierów dla emitenta (grupy emitentów) zbliżonego w swej charakterystyce do emitenta, którego papier jest wyceniany.

Wartość godziwa papierów wartościowych wycenianych zgodnie z opisanym powyżej modelem wyceny (przy zastosowaniu marż w przedziale od 0,42% do 5,58%) wynosi 380 568 tys. zł. W przypadku jednostronnego przesunięcia marż ryzyka papierów wartościowych o 25 punktów bazowych wartość godziwa wzrasta o 2 919 tys. zł dla spadku marż oraz maleje o 2 895 tys. zł dla wzrostu marż.

Zasady wyceny papierów korporacyjnych reguluje procedura wprowadzona Uchwałą Zarządu Banku. Wycena dokonywana jest w systemie transakcyjnym Banku na podstawie cen skalkulowanych przez Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen – komórkę odpowiedzialną w Banku za wycenę instrumentów finansowych. Cena jednostkowa papieru szacowana jest okresowo na podstawie opisanego powyżej modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Zmiana stanu aktywów / zobowiązań finansowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny:

2018	Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu tys. zł	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Pochodne instrumenty finansowe tys. zł	Pozostałe instrumenty finansowe tys. zł
Stan na początek okresu	-	6 027	158 491	13 183	654 311
Wpływ wdrożenia MSSF 9	132 143	-	6 012	-	(386 508)
Stan na początek okresu po korektach	132 143	6 027	164 503	13 183	267 803
Zyski lub straty, w tym:	(76)	(218)	(15 923)	5 860	6 217
ujęte w rachunku zysków i strat	(76)	(218)	(15 923)	5 860	-
ujęte w innych całkowitych	-	-	-	-	6 217
Nabycia	-	71 941	-	-	-
Sprzedaże/ wykupy/ rozliczenia	5 477	(73 298)	-	-	(74 018)
Inne zmiany/ przekwalifikowania/ przeniesienia	-	(100)	-	-	-
Stan na koniec okresu	137 544	4 352	148 580	19 043	200 002

2017	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu tys. zł	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Pochodne instrumenty finansowe tys. zł	Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży tys. zł
Stan na początek okresu	11 626	171 972	39 393	342 327
Zyski lub straty, w tym:	1 067	(3 391)	(26 210)	(12 371)
ujęte w rachunku zysków i strat	1 067	(3 391)	(26 210)	(19 426)
ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	7 055
Nabycia	75 787	-	-	461 117
Sprzedaże/ wykupy/ rozliczenia	(82 453)	(10 090)	-	(136 762)
Stan na koniec okresu	6 027	158 491	13 183	654 311

45.3. Aktywa niefinansowe wyceniane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

31.12.2018	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	167 287	167 287
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-	-	21 497	21 497

31.12.2017 (przekształcone)	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	185 091	185 091
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-	-	247 713	247 713

Zmiana stanu aktywów niefinansowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny zaprezentowana jest w niniejszym sprawozdaniu w nocie II.31 i II.34.

46. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający według stanu na dzień 1 stycznia danego roku co najmniej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku wynosiło 0 zł.

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	3 238	3 170

47. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna – obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez jednostki Grupy, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a niebędące działalnością inwestycyjną lub finansową. Grupa sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz pozostałe przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej;
- działalność inwestycyjna – polega na nabywaniu i zbywaniu udziałów lub akcji w jednostkach podporządkowanych, jak również wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych. Wpływy z działalności inwestycyjnej obejmują ponadto dywidendy otrzymane z tytułu posiadania akcji i udziałów w innych podmiotach. Zmiany stanu instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży wykazywane są w działalności operacyjnej;
- działalność finansowa – obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań, jak również obsługę źródeł finansowania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują bilansowy stan środków pieniężnych oraz salda rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Gotówka i środki w Banku Centralnym	1 512 503	3 341 593
Bieżące należności od banków	804 673	367 221
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 317 176	3 708 814

Wyjaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu aktywów i pasywów oraz zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

2018	Bilansowa	Sprawozdanie z	Różnica	
	zmiana stanu	przepływów	pieniężnych	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	(992 726)	(556 494)	(436 232)	1)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	334 163	341 872	(7 709)	2)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek	2 368 593	1 259 779	1 108 814	3)
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	8 181 036	-	8 181 036	4)
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(2 569 436)	5 026 764	(7 596 200)	5)
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	1 674 493	-	1 674 493	6)
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 023 193	1 054 902	(31 709)	7)
Zmiana stanu innych aktywów	(119 464)	(150 413)	30 949	8)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	3 643 764	(148 460)	3 792 224	9)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	229 657	237 734	(8 077)	10)
Zmiana stanu zobowiązań od klientów	(11 538 672)	(11 592 462)	53 790	11)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(1 068 266)	(9 625)	(1 058 641)	12)
Zmiana stanu rezerw	18 774	(10 099)	28 873	13)

- 1) „Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych” – wyłączono zmianę stanu części należności stanowiących ekwiwalent środków pieniężnych (rachunki bieżące i lokaty jednodniowe w innych bankach) i zaprezentowano ją w pozycji „Zwiększenie/ zmniejszenie środków pieniężnych netto” oraz zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 2) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny;
- 3) „Zmiana stanu kredytów i pożyczek” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 4) „Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 5) „Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9 oraz zmianę wyceny do wartości godziwej odniesioną na kapitał z aktualizacji wyceny;
- 6) „Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 7) „Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 8) „Zmiana stanu innych aktywów” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 9) „Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych” – wyłączono zmianę stanu z tytułu udzielonych i spleconych kredytów długoterminowych zaprezentowaną w działalności finansowej;
- 10) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny;
- 11) „Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów” – wyłączono korektę bilansu otwarcia
- 12) „Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych” – wyłączono zmianę z tytułu wykupu długoterminowych papierów wartościowych zaprezentowaną w działalności finansowej;
- 13) „Zmiana stanu rezerw” nie uwzględnia zysków/ strat aktuarialnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny oraz zmian wynikających z wdrożenia MSSF 9.

48. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prowadzi działalność biznesową w ramach następujących głównych produktów/ usług:

- hipotecznym – finansowanie rynku nieruchomości,
- samochodowym – finansowanie zakupu samochodów,
- detalicznym – obsługa klientów detalicznych w zakresie produktów depozytowych oraz inwestycyjnych, a także finansowanie potrzeb konsumpcyjnych klientów poprzez kredyty detaliczne (głównie gotówkowe, w kartach kredytowych),
- korporacyjnym – obsługa firm oraz jednostek budżetowych.

W ramach sprawozdawczości zarządczej prezentowane są wybrane elementy rachunku zysków i strat oraz pozycji bilansowych w podziale na główne grupy produktów. Podstawą kwalifikacji poszczególnych rodzajów przychodów, kosztów i pozycji bilansowych do konkretnej grupy jest:

- w ramach produktów kredytowych – kryterium celu udzielonych kredytów i pożyczek oraz rodzaj podmiotu,
- depozytowych – kryterium podmiotowe, z uwzględnieniem zarządczej kwalifikacji środków pozyskanych od osób fizycznych za pośrednictwem podmiotów finansowych w zakresie umów ramowych.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Wybrane elementy rachunku zysków i strat		01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
		tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu odsetek	Kredyty hipoteczne	774 560	898 648
	Kredyty samochodowe	82 183	118 080
	Kredyty detaliczne	486 098	534 716
	Kredyty korporacyjne	505 659	505 734
	Pozostałe należności od klientów	10 437	14 504
	Pozostała działalność Banku	408 114	480 015
	Razem	2 267 051	2 551 697
Koszty z tytułu odsetek	Depozyty detaliczne	(717 367)	(861 681)
	Depozyty korporacyjne	(230 304)	(242 702)
	Pozostała działalność Banku	(113 560)	(157 256)
	Razem	(1 061 231)	(1 261 639)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	Kredyty hipoteczne	3 236	1 318
	Kredyty samochodowe	4 047	5 944
	Kredyty detaliczne	(4 209)	(3 756)
	Kredyty korporacyjne	7 116	5 192
	Pozostała działalność Banku	115 835	139 854
	Razem	126 025	148 552
Przychody z tytułu dywidend		3 963	4 349
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	Kredyty hipoteczne	18 785	30 567
	Kredyty samochodowe	102	281
	Pozostała działalność Banku	13 716	20 142
	Razem	32 603	50 990
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych		51 082	8 850
Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach		-	152 964
Pozostałe przychody operacyjne		97 040	61 828
Pozostałe koszty operacyjne		(144 267)	(235 114)
Koszty działania		(941 578)	(894 875)
		(279 886)	(563 991)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe		(17 474)	(43 774)
		(284 874)	(342 743)
		(49 332)	(67 709)
		(110 155)	(242 506)
		(741 721)	(1 260 723)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone		(22 485)	-
Wynik z tytułu modyfikacji, w tym skutkującej zaprzestaniem ujmowania		(3 408)	-
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		(13 186)	14 614
Zysk / (strata) brutto		(350 112)	(658 507)
Podatek dochodowy		(103 279)	(7 769)
Zysk / (strata) netto		(453 391)	(571 282)

Wybrane elementy bilansu		31.12.2018	31.12.2017
		tys. zł	tys. zł
Aktywa	Kredyty hipoteczne	24 281 961	26 505 926
	Kredyty samochodowe	1 435 198	1 663 042
	Kredyty detaliczne	4 246 082	4 207 642
	Kredyty korporacyjne	10 242 425	10 335 193
	Pozostałe pozycje aktywów	9 704 594	17 107 036
	Razem	49 910 260	59 818 839
Pasywa	Depozyty detaliczne*	31 443 180	39 379 450
	Depozyty korporacyjne*	5 631 715	9 331 381
	Pozostałe pozycje zobowiązań i kapitał własny	12 835 365	11 108 008
	Razem	49 910 260	59 818 839

* Wartość przyjętych depozytów bez uwzględniania odsetek memoriałowych oraz korekt wartości, które ujęto w pozycji Pozostałe.

49. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Przez podmioty powiązane Grupa Getin Noble Bank S.A. rozumie jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia Grupy i ich jednostki podporządkowane oraz jednostki powiązane przez podmiot dominujący najwyższego szczebla – dr. Leszka Czarneckiego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Getin Noble Banku S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek zależnych wymienionych w nocie II.3.

31.12.2018	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzytel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy aktualizujące tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł
Jednostki stowarzyszone	-	233 966	13 645	41 351	-	6 793	166
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	5 596 819	75 879	454 089	1 775 284	15 355	88 713	18 363
Spółki z Grupy Idea Getin Leasing	5 584 566	16 272	206 851	69 058	13 922	39 192	15 018
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	-	27 562	10	4 487	31	1 591	2 000
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	11 927	12 891	113 476	9 827	-	41 801	649
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	-	19 154	133 751	1 687 363	1 273	6 124	486
Pozostałe spółki	2	-	1	4 549	129	5	210
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	1 019	-	1	13 119	-	3	1 595

31.12.2017	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzytel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy aktualizujące tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł
Jednostki stowarzyszone	-	499 192	17 895	29 869	-	33	162
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	5 789 283	216 872	288 930	2 532 338	17 293	80	18 673
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	5 782 759	184 929	119 012	125 223	17 235	55	18 175
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	6 524	31 943	169 918	2 405 362	-	25	486
Pozostałe spółki	-	-	-	1 753	58	-	12
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	1 495	-	25	13 399	-	2	1 601

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

01.01.2018- 31.12.2018	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki stowarzyszone	22 291	12 717	738	852	6 585
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	308 927	144 464	7 473	1 567	-
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	244 115	23 778	2 894	1 357	-
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	480	37	-	42	-
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	6 059	320	137	12	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	58 257	120 319	1 701	146	-
Pozostałe spółki	16	10	2 741	10	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	39	332	-	791	-

Provizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej są zaprezentowane w kwotach wynikających z faktur wystawionych w danym okresie

01.01.2017- 31.12.2017	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki stowarzyszone	18 808	25 970	1 286	1 299	4 227
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	332 047	408 952	37 379	16 088	1 225
Spółki z Grupy Getin Holding S.A	233 967	38 374	10 336	10 295	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	98 062	129 408	23 409	5 789	1 225
Pozostałe spółki	18	19	3 634	4	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	27	198	-	277	-

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Zarząd Banku	17 287	12 140
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	17 287	11 008
Płatności w formie akcji	-	1 132
Rady Nadzorcza Banku	2 065	2 848
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 065	2 848
Razem wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	19 352	14 988

Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się wynagrodzenia podstawowe, premie (w tym rezerwy) i inne świadczenia, w tym rezerwy na świadczenia, stanowiące koszty wynagrodzeń w danym roku, których rozliczenie w całości nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także kwoty z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń wynikające z opisanej poniżej polityki wynagradzania kadry kierowniczej Banku, których wypłata w formie gotówkowej nastąpi w roku kolejnym.

Płatności w formie akcji obejmują wycenę przyznanych praw do akcji oraz kwoty z tytułu odroczonego składnika wynagrodzeń przyznanego w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej. Wykazane kwoty zawierają narzuty na wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń społecznych itp.

Świadczenia dla kierownictwa Banku wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu Getin Noble Banku S.A. jest rozliczane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację Polityki Zmiennych Składników Wynagrodzeń. Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy członków Zarządu, która odbywa się za co najmniej trzy lata tak, aby wysokość wynagrodzenia zmiennego uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Wyniki Banku przyjmowane jako podstawa ustalenia zmiennych składników wynagrodzenia, powinny uwzględniać koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej. Do oceny efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe, określane w postaci celów rocznych o charakterze ilościowym i jakościowym, względnym i bezwzględnym – wyznaczanych każdemu z członków Zarządu Banku.

Wysokość przyznanego i wypłaconego wynagrodzenia zmiennego uwzględniać ma kondycję finansową Banku i odpowiedni poziom kosztu ryzyka Banku, kosztu kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej i może podlegać korektom z tego tytułu. Dodatkowo wynagrodzenie zmienne członków Zarządu ma charakter warunkowy. Warunkowane jest m.in.: brakiem istotnego pogorszenia sytuacji Banku w wyniku działań leżących w obszarze obowiązków danego menedżera, przekroczenia wskaźników dotyczących kosztów ryzyka, kapitału, płynności, które naraziło Bank na istotne straty.

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu nie może przekroczyć 100% łącznego rocznego wynagrodzenia stałego otrzymywanego w Banku i w spółkach zależnych oraz nie może przekroczyć 3,5 % rocznego zysku netto Banku.

Przyznanie i wypłata 60% lub 40% w przypadku, gdy kwota wynagrodzenia zmiennego przekroczy kwotę 2 000 000 zł następuje po zakończeniu okresu rozliczeniowego i po ogłoszeniu wyników finansowych, a wypłata odpowiednio 40% lub 60% wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu na pięć lat, płatnego w równych ratach.

Wynagrodzenie zmienne przyznane i wypłacane w roku następującym po okresie rozliczeniowym i odroczone, jest podzielone w równych częściach na gotówkę i instrumenty finansowe.

Wynagrodzenie zmienne płatne w formie instrumentów finansowych realizowane jest w postaci akcji Getin Noble Banku S.A. tj. w postaci wypłaty gotówkowej, której wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku.

50. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie wypłacone lub należne Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług w wartościach netto:

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	2 264	658
Inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	1 185	568
Pozostałe usługi	62	18
Razem wynagrodzenie biegłego rewidenta	3 511*	1 244

* W kosztach 2018 roku ujęto część wynagrodzenia wypłaconego za usługę badania sprawozdań finansowych za 2017 rok w kwocie 834 tys. zł

51. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	31.12.2018	31.12.2017
Liczba zatrudnionych w osobach	5 225	5 338
Liczba zatrudnionych w etatach	5 127,8	5 310,9

52. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 10 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku o łączną kwotę 100 000 001,01 zł w drodze emisji 36 630 037 akcji zwykłych na okaziciela serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda akcja. Uchwałą nr 160/2019 z dnia 11 marca 2019 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. stwierdził, że zgodnie z Regulaminem Giełdy dopuszczonych do obrotu jest 36 630 037 akcji zwykłych na okaziciela serii E Banku o wartości nominalnej 2,73 zł każda.

W dniu 17 stycznia 2019 roku Zarząd Banku oraz Zarząd Idea Banku, w oparciu o przeprowadzone analizy obejmujące aspekty biznesowe, finansowe oraz prawne połączenia, uzgodniły i podpisały plan połączenia Getin Noble Bank S.A. z siedzibą w Warszawie z Idea Bank S.A. z siedzibą w Warszawie sporządzony zgodnie z art. 498 i 499 KSH. Połączenie Banku z Idea Bankiem dokonywane zgodnie z planem połączenia nastąpi w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 1 KSH, tzn. poprzez przeniesienie całego majątku Banku (jako spółki przejmowanej) na Idea Bank (jako spółkę przejmującą), połączenie przez przejęcie, z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Idea Banku w drodze emisji nowych akcji, które Idea Bank przyzna akcjonariuszom Banku. Połączenie zostanie dokonane po uzyskaniu wszystkich zgód i zezwoleń wymaganych przez prawo w związku z połączeniem, w tym w szczególności zgody Komisji Nadzoru Finansowego na Połączenie. W celu dokonania połączenia na warunkach określonych w planie połączenia konieczne będzie podjęcie przez Walne Zgromadzenia Banku oraz Idea Banku uchwał o wyrażeniu zgody na plan połączenia oraz zgody na zmiany Statutu Idea Banku przewidziane w planie połączenia. W wyniku połączenia, z dniem wpisania połączenia do rejestru Idea Bank wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki Banku, a Bank zostanie rozwiązany bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Z dniem połączenia akcjonariusze Banku staną się akcjonariuszami Idea Banku. Idea Bank po połączeniu będzie działał pod firmą „Getin Noble Bank S.A.”.

W związku z prowadzonymi pracami dotyczącymi połączenia Getin Noble Banku S.A. i Idea Banku S.A. Zarząd Banku, po konsultacjach z Radą Nadzorczą Banku oraz w porozumieniu z Idea Bankiem, podjął decyzję o rozpoczęciu działań mających na celu pozyskanie inwestora finansowego, który dokapitalizowałby Bank lub alternatywnie bank powstały w wyniku rozważanego połączenia. W dniu 1 lutego 2019 roku Zarząd Banku podjął decyzję o dopuszczeniu wybranych funduszy private equity do procesu due diligence od dnia 4 lutego 2019 roku oraz rozpoczęciu z nimi rokowań dotyczących struktury transakcji.

W dniu 11 lutego 2019 roku Bank dokonał całkowitej przedterminowej spłaty kredytu refinansowego udzielonego na przywrócenie płynności płatniczej w oparciu o art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim w wysokości 1,2 mld zł, z terminem spłaty przypadającym na dzień 21 lutego 2019 roku.

W dniu 19 lutego 2019 roku Bank dokonał terminowej spłaty kredytu refinansowego udzielonego na przywrócenie płynności płatniczej w oparciu o art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim w wysokości 3,59 mld zł.

Po dniu 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły inne zdarzenia nieuwjęte w niniejszym sprawozdaniu, a mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W GRUPIE

Grupa Kapitałowa Getin Noble Bank S.A. jest narażona przede wszystkim na charakterystyczne dla działalności banków uniwersalnych rodzaje ryzyka. Stąd też kluczowe znaczenie w działaniu Grupy ma zarządzanie ryzykiem kredytowym, utraty płynności, rynkowym oraz operacyjnym. Coraz większego znaczenia nabiera również zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Celem zarządzania ryzykiem jest w stabilizacja wyniku finansowego Grupy w długim okresie, a w krótkiej perspektywie utrzymanie zakładanych wielkości parametrów jakości aktywów oraz pożądanej struktury bilansu i pozycji pozabilansowych, a także jakości procesów operacyjnych, w celu uzyskania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka.

W związku z niekorzystnym kształtowaniem się profilu ryzyka kredytowego, podjęto szereg działań mających na celu zmianę sposobu zarządzania Bankiem, w tym wzmocniono rolę pionu zarządzania ryzykiem w strukturze Banku, między innymi poprzez wdrożenie nowej, dopasowanej do skali i rodzaju prowadzonego biznesu, struktury organizacyjnej, a także usprawniono procesy zarządzania ryzykiem. Dokonano przeglądu portfela kredytowego kierując się oceną prawdopodobieństwa odzyskania zaangażowań niepracujących. Działaniom tym towarzyszyła intencja zbudowania solidnej bazy do stopniowego odzyskania przez Bank zakładanego poziomu dochodowości oraz odbudowy wskaźników adekwatności kapitałowej oraz ich ustabilizowania w długim okresie na oczekiwanym poziomie.

Zgodnie ze zobowiązaniami kodeksowymi, wymaganiami nadzorczymi oraz dobrą praktyką rynkową, za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Założenia w tym zakresie są zawarte w „Strategii i polityce zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych Getin Noble Bank S.A.”. Na poziomie operacyjnym do zarządzania ryzykiem powołane zostały komitety odpowiedzialne za rekomendacje i decyzje oraz monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka. Są to:

- Komitet Kredytowy,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego.

Poza wspomnianymi wcześniej zadaniami związanymi z monitorowaniem poziomu ryzyka, komitety podejmują decyzje wytyczające na bieżąco zmiany polityk zarządzania ryzykiem, wewnętrzne limity ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka. Zadania te są realizowane w ramach przyjętych przez Zarząd Banku strategii, z uwzględnieniem wymagań regulacyjnych, w tym limitów nadzorczych.

Nadzór właścicielski w zakresie polityki zarządzania ryzykiem sprawuje Rada Nadzorcza Banku.

Poszczególne spółki Grupy w zakresie zarządzania ryzykami rynkowymi uwzględniają regulacje rynków, na których działają oraz wymogi odpowiednich instytucji nadzorczych, szczególnie Komisji Nadzoru Finansowego. Nadzór właścicielski dotyczący polityki zarządzania ryzykiem finansowym sprawują rady nadzorcze powołane w spółkach Grupy.

1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe wynika z potencjalnego niewywiązania się bądź nieterminowego wykonania przez klienta zobowiązań finansowych wynikających z zawartych transakcji, w szczególności kredytowych oraz pozostałych instrumentów finansowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Getin Noble Banku S.A. ma na celu zbudowanie i utrzymanie portfeli kredytowych o oczekiwanym przez Bank poziomie ryzyka wyrażonym uśrednionymi dla poszczególnych portfeli kosztach ryzyka, rozumianych jako relacja tworzonych w danym okresie odpisów z tytułu oczekiwanych strat do średniego salda ekspozycji kredytowych. W tym celu Bank zarządza ryzykiem kredytowym na wszystkich etapach życia transakcji kredytowych, tj.:

- akwizycji klientów i udzielania kredytów,
- monitorowania zaangażowań kredytowych oraz sytuacji finansowej klientów,
- monitorowania parametrów ryzyka poszczególnych portfeli kredytowych,
- restrukturyzacji i windykacji zaangażowań kredytowych.

Narzędziami do zarządzania ryzykiem w tym zakresie są polityki kredytowe, w tym o charakterze branżowym, reguły akceptacyjne, modele scoringowe i ratingowe wykorzystywane w procesie decyzyjnym do selekcji transakcji i oceny zdolności kredytowej, modele scoringowe na użytek wyboru ścieżek odzyskiwania należności, organizacja procesu kredytowego, w tym zasady i kompetencje decyzyjne zawarte w procedurach operacyjnych itp. Pod koniec 2017 roku, oraz w trakcie roku 2018 dokonane zostały istotne zmiany w strukturze organizacyjnej funkcji zarządzania ryzykiem kredytowym. Wdrożone zmiany organizacyjne oparte były, z jednej strony na dążeniu do odzwierciedlenia dokonującej się po stronie funkcji sprzedaży transformacji modelu produktowego Banku na model relacyjny, oparty na podejściu klientowskim, a z drugiej strony trwałej modyfikacji jakości zarządzania ryzykiem kredytowym, która powinna zapewnić przede wszystkim:

- poprawę zdolności do bieżącego zarządzania portfelami kredytowymi poprzez umożliwienie szybszej reakcji na zmiany jakości portfeli kredytowych oraz zdarzeń w otoczeniu Banku, w tym ogólnej sytuacji ekonomicznej,
- umożliwienie wczesnej identyfikacji ekspozycji zagrożonych,
- zwiększenie efektywności odzysku należności w ramach prowadzonych działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych.

W trakcie całego 2018 roku, Bank uszczelniał i modernizował politykę kredytową pod kątem zwiększenia efektywności identyfikacji i odrzucania klientów o podwyższonym profilu ryzyka kredytowego.

W spółkach zależnych Grupy ryzyko kredytowe nie zostało zidentyfikowane jako istotne, bądź jest na bardzo niskim poziomie, w związku z profilem działalności spółek - spółki te nie prowadzą działalności kredytowej, a jedynie uczestniczą w procesie pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów kredytowych Banku.

Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym

Do podstawowych uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku należą:

Rada Nadzorcza Banku

Rolą Rady Nadzorczej jest akceptacja strategii zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowa ocena realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityki kredytowej, nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ocena jej adekwatności i skuteczności. Rada Nadzorcza na wniosek Zarządu Banku wydaje rekomendacje odnoszące się do największych kwotowo zaangażowań kredytowych.

Zarząd Banku

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowe raportowanie do Rady Nadzorczej o realizacji polityki kredytowej oraz funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, utrzymywanie komunikacji z instytucją nadzoru i raportowanie do niej oraz udostępnianie jej wszelkich wymaganych aktami prawnymi informacji w zakresie ryzyka kredytowego. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za rozwój systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym we wszystkich obszarach działalności Banku. Na mocy decyzji Zarządu w Banku funkcjonują Komitet Kredytowy Banku oraz Komitet Ryzyka Kredytowego i Ryzyka Koncentracji. Zarząd Banku podejmuje decyzje kredytowe odnośnie zaangażowań zgodnie z przyjętymi (wyrażonymi kwotą zaangażowania) poziomami decyzyjnymi.

Komitet Kredytowy Banku

Rolą Komitetu Kredytowego Banku jest wsparcie działalności Zarządu poprzez realizację funkcji opiniodawczo-doradczych w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz samodzielne podejmowanie decyzji w ramach przyznaných uprawnień. Komitet jest odpowiedzialny również za rekomendowanie Zarządowi Banku systemowych rozwiązań w zakresie ustalania wewnętrznych limitów zaangażowania wobec emitentów papierów wartościowych oraz innych banków. Komitet Kredytowy Banku podejmuje większość decyzji kredytowych oraz przyjmuje rekomendacje w odniesieniu do zaangażowań kredytowych zarezerwowanych przez swoją wielkość do decyzji Zarządu Banku.

Komitet Ryzyka Kredytowego i Ryzyka Koncentracji

Komitet Ryzyka Kredytowego i Ryzyka Koncentracji spełnia rolę organu opiniodawczo-doradczego w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku oraz w procesie zarządzania ryzykiem koncentracji. Do zakresu jego zadań należy m.in.: dokonywanie oceny występującego w Banku poziomu ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji, kontrahentów, produktów oraz ryzyka kredytowego występującego w spółkach zależnych Banku, rekomendowanie poziomu „apetytu na ryzyko” na dany rok kalendarzowy oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji w ciągu roku, ocena wyników przeprowadzanych testów warunków skrajnych oraz ewentualna rekomendacja podjęcia określonych działań, rozpatrywanie raportów, symulacji, informacji dotyczących ryzyka kredytowego i/ lub procesów windykacyjnych oraz sprawowanie nadzoru nad kompleksowym ujęciem ryzyka koncentracji, rekomendowanie określonego postępowania w zakresie rozpatrywanych spraw związanych z ryzykiem koncentracji, analizowanie i opiniowanie okresowych raportów związanych z ryzykiem koncentracji.

Struktura pionu zarządzania ryzykiem obejmuje trzy obszary:

- ryzyka kredytowego klientów detalicznych,
- ryzyka kredytowego przedsiębiorstw,
- windykacji.

Zadania związane z wyceną portfeli kredytowych są w Departamencie Ryzyka Finansowego.

Funkcję kontrolną nad działaniami pionu ryzyka w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym sprawuje komórka audytu wewnętrznego.

Komórka audytu wewnętrznego

Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy kontrola i ocena jakości systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz okresowy przegląd procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku. Celem funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego jest identyfikacja nieprawidłowości w wykonywaniu przez uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym przydzielonych im funkcji i zadań.

Strategia i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym

Działalność kredytowa Banku realizowana jest w pięciu obszarach:

- kredytowanie hipoteczne (Bank nie prowadzi sprzedaży kredytów hipotecznych od października 2014 roku)
- kredytowanie niezabezpieczone osób fizycznych – kredyty gotówkowe, karty kredytowe, limity w rachunkach bieżących etc. (kredyty detaliczne)
- private banking,
- finansowanie zakupu samochodów,
- obsługa małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek budżetowych.

Strategia kredytowa dla wszystkich obszarów zawarta jest ujęta w dokumentach, przede wszystkim w „Strategii i polityce zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych Getin Noble Bank S.A.”, w których określono zasady, wskazówki, wytyczne i zalecenia dotyczące zagadnień związanych z działalnością kredytową.

Polityka ryzyka kredytowego podlega przeglądowi i dostosowaniu zarówno do uregulowań zewnętrznych (zmiany w otoczeniu prawnym i regulacyjnym), jak i do czynników makroekonomicznych, mogących mieć, w ocenie Banku, wpływ na wzrost ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Stosowane modele identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego są dostosowane do profilu, skali i złożoności podejmowanego ryzyka, niemniej Bank intensywnie wdraża zmiany w zakresie stosowanych modeli identyfikacji i pomiaru ryzyka, konsekwentnie wdrażając podejście oparte na szacowaniu straty oczekiwanej (EL).

W ramach wymienionych obszarów biznesowych funkcjonują procedury dla poszczególnych produktów kredytowych. W celu zapewnienia obiektywności oceny ryzyka kredytowego, w strukturach obszarów handlowych oddzielono proces sprzedaży (pozyskiwania klientów) od procesu oceny i akceptacji ryzyka kredytowego klientów. Za ocenę i akceptację poszczególnych wniosków kredytowych oraz przygotowanie rekomendacji dla ciał decyzyjnych wyższego szczebla odpowiadają wyspecjalizowani do tego zadania pracownicy pionu zarządzania ryzykiem.

Tryb podejmowania decyzji kredytowych zatwierdzany jest przez Zarząd Banku. Kompetencje kredytowe nadawane są pracownikom Banku w sposób indywidualny, w zależności od ich umiejętności, doświadczenia i pełnionych funkcji. Decyzje kredytowe powyżej uprawnień przyznanych indywidualnie pracownikom są podejmowane przez Komitety Kredytowe, funkcjonujące w centrach akceptacyjnych. W Centrali Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, który podejmuje decyzje powyżej uprawnień przyznanych centrów akceptacyjnym. Decyzje kredytowe na najwyższym szczeblu uprawnień podejmuje Zarząd Banku. Zmiany obowiązującego trybu decyzyjnego akceptowane są przez Zarząd Banku.

Zgodnie z utrwalaniem modelu banku relacyjnego stopniowym dalszym zmianom będą ulegać metody stosowane w zakresie akceptacji kredytów zmierzając do konsekwentnych modeli opartych na zarządzaniu profilem kredytowym klienta w miejsce podejścia produktowego.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank monitoruje i ocenia jakość portfela kredytowego na podstawie wewnętrznej procedury, która obejmuje monitorowanie portfela zarówno przez wyodrębnione komórki w obszarach handlowych, jak również przez komórki pionu zarządzania ryzykiem. Wyniki przeprowadzonych przez wymienione obszary analiz przedstawiane są w okresowych raportach (miesięcznych, kwartalnych i półrocznych). Wnioski z tych analiz wykorzystywane są do bieżącego zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

Stosowany system monitorowania ryzyka obejmuje monitoring ryzyka indywidualnego (związanego z danym klientem) oraz całościowy monitoring poszczególnych portfeli kredytowych Banku.

W ramach monitoringu ryzyka indywidualnego okresowej ocenie podlega sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy, terminowość regulowania zobowiązań wobec Banku oraz stan i wartość przyjętych zabezpieczeń prawnych. Zarówno zakres, jak i częstotliwość dokonywanych przeglądów zgodny jest z wymogami regulacji zewnętrznych i zależy w szczególności od rodzaju kredytowanego podmiotu, kwoty zaangażowania kredytowego oraz formy przyjętych zabezpieczeń.

W ramach całościowego monitoringu portfela kredytowego komórki obszaru ryzyka kredytowego przeprowadzają szereg analiz i działań, między innymi:

- monitorują jakość portfela kredytowego Banku, w tym duże zaangażowania,
- prowadzą okresową ocenę ryzyka koncentracji zaangażowań, w tym m.in.: ryzyka branżowego (wyznaczają maksymalne limity zaangażowania w poszczególne branże gospodarki), ryzyka koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów oraz grup podmiotów powiązanych (monitorują tzw. duże zaangażowania),
- oceniają sytuację finansową banków kontrahentów, wyznaczają maksymalne limity zaangażowania wobec poszczególnych banków,
- przeprowadzają testy warunków skrajnych dla wybranych grup produktowych,
- przekazują dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej informację zarządczą w formie raportów okresowych.

Bank dąży do ograniczania koncentracji ekspozycji wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów. Zarząd Banku ustalił graniczną wielkość dużej ekspozycji na poziomie bardziej restrykcyjnym niż wynika z uregulowań Rozporządzenia CRR, tj. 5% uznanego kapitału Banku, przy czym suma wszystkich dużych ekspozycji nie może być wyższa niż 400% uznanego kapitału Banku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku (poza ekspozycją wobec Narodowego Banku Polskiego i rządów, w tym Skarbu Państwa) tylko ekspozycja wobec grupy podmiotów powiązanych z Bankiem przez podmiot dominujący oraz ekspozycja wobec spółki GNB Leasing Plan Ltd. (własna ekspozycja sekurytyzacyjna) przekracza 10% uznanego kapitału Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytów walutowych i indeksowanych

Getin Noble Bank S.A. systematycznie analizuje wpływ zmian kursów walut oraz stóp procentowych na ponoszone ryzyko kredytowe w kredytach na zakup pojazdów, hipotecznych i detalicznych. Badany jest wpływ ryzyka kursowego na jakość portfela ekspozycji kredytowych walutowych lub indeksowanych, a w przypadku ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, Bank analizuje również wpływ zmian kursów na poziom zabezpieczenia ekspozycji.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dwa razy w roku dla kredytów hipotecznych oraz raz w roku dla kredytów na zakup pojazdów i kredytów detalicznych udzielonych w walucie innej niż PLN. W zakresie wpływu ryzyka kursowego dłużnika na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank, testy przeprowadzane są w oparciu o scenariusz spadku kursu złotego w stosunku do poszczególnych walut obcych o 50% lub scenariusz maksymalnej rocznej zmiany kursu z ostatnich 5 lat (o ile jest większa niż 50%), przy czym przyjmuje się, że spadek kursu walutowego będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy.

Bank analizuje wpływ zmian stopy procentowej na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank. Testy warunków skrajnych w zakresie wpływu zmiany stóp procentowych na jakość portfela kredytowego przeprowadzane są przy założeniu wzrostu stóp procentowych o 1 000 punktów bazowych, przy założeniu, że wzrost poziomu stóp procentowych będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy. Bank analizuje również wpływ zmiany stopy bezrobocia i spadku dochodu na poziom ryzyka kredytowego w w/w portfelach.

Obecnie Bank udziela kredytów detalicznych oraz hipotecznych wyłącznie w walucie polskiej. W przypadku kredytów dla podmiotów gospodarczych, przeznaczonych na finansowanie działalności, kredyty w walutach wymiernych udzielane są wyłącznie klientom, którzy uzyskują przychody z działalności gospodarczej w danej walucie lub zabezpieczają się przed ryzykiem zmian kursowych. Kredyty walutowe, przede wszystkim występują również w przypadku finansowania nieruchomości przychodowych, co wynika ze specyfiki tego rynku, na którym walutą odniesienia jest wciąż EUR.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank stosuje szeroką gamę zabezpieczeń prawnie dozwolonych, dobranych stosownie do charakterystyki produktu i obszaru działania. Szczegółowe zasady doboru, stosowania i ustanawiania zabezpieczeń zawarte są w regulacjach wewnętrznych i procedurach produktowych poszczególnych obszarów handlowych. Przyjęte zabezpieczenie powinno zapewnić zaspokojenie się Banku w przypadku niewywiązania się

kredytobiorcy z umowy kredytowej. Przy wyborze zabezpieczeń Bank kieruje się rodzajem i wielkością kredytu, okresem kredytowania, statusem prawnym i kondycją finansową kredytobiorcy, jak również ryzykiem Banku i innymi zagrożeniami. Preferowane są zabezpieczenia w formach gwarantujących pełne i szybkie odzyskanie należności w drodze windykacji. Typowe rodzaje zabezpieczeń wymaganych przez Bank są następujące:

Dla kredytów hipotecznych podstawowym zabezpieczeniem jest hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, a także cesja praw z polisy ubezpieczeniowej na wypadek pożaru i innych zdarzeń losowych.

Przy udzielaniu kredytów na zakup pojazdu Bank wymaga zastawu rejestrowego na pojeździe, częściowego lub całkowitego przeniesienia prawa własności pojazdu, a także zabezpieczeń osobistych (weksel własny in blanco, gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego) oraz zawarcia umów ubezpieczenia (m.in. na wypadek śmierci lub całkowitej niepełnosprawności kredytobiorcy oraz cesji praw polisy ubezpieczeniowej lub wskazanie Banku jako beneficjenta polisy).

Zabezpieczeniem kredytów konsumpcyjnych są: polisa ubezpieczeniowa oraz zabezpieczenia osobiste (np. gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego).

Zabezpieczenia rzeczowe, takie jak: hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, zastaw rejestrowy (na majątku przedsiębiorstwa lub całkowite przeniesienie prawa własności do przedsiębiorstwa kredytobiorcy lub na majątku osobistym kredytobiorcy lub kierownictwa firmy) czy kaucja pieniężna lub zastaw na środkach pieniężnych na rachunku powierniczym, są jednymi ze stosowanych zabezpieczeń kredytów korporacyjnych. Bank akceptuje również zabezpieczenia osobiste (gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego, weksel własny in blanco) i cesja wierzytelności.

Restrukturyzacja (forbearance)

Celem działalności restrukturyzacyjnej Banku jest maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi tj. uzyskanie najwyższych odzysków przy jednoczesnym ograniczeniu ponoszonych kosztów, związanych z odzyskaniem wierzytelności, obciążających docelowo dłużnika.

Działalność restrukturyzacyjna polega na zmianie warunków spłaty zobowiązania, które są indywidualnie ustalane wobec każdego kontraktu. Ekspozycje restrukturyzowane to ekspozycje, którym przyznano udogodnienia w formie ugody z dłużnikiem, który doświadcza lub wkrótce zacznie doświadczać trudności z wywiązaniem się ze swoich zobowiązań finansowych.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej to renegocjacja lub zmiana warunków umowy kredytu, należności lub inwestycji utrzymanej do terminu wymagalności, wynikająca z trudności finansowych dłużnika lub emitenta.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej obejmuje działania takie jak:

- kapitalizacja wymagalnych wierzytelności oraz ustalenie nowego harmonogramu spłaty rat,
- prolongata terminów spłat wierzytelności zarówno w odniesieniu do należności głównej, jak i odsetek (karencja w zakresie kapitału i/lub odsetek),
- odstąpienie od naliczania odsetek w określonym czasie od całości lub części wierzytelności,
- rozłożenie (wydłużenie) w czasie spłat kapitału i odsetek odmiennie w stosunku do obowiązującego harmonogramu spłaty (indywidualny harmonogram spłat),
- okresowe kumulowanie odsetek,
- zmiana warunków finansowych transakcji (w tym w szczególności zmiana wysokości oprocentowania, wydłużenie okresu kredytowania),
- umorzenie części należności głównej niespłaconej wierzytelności,

- umorzenie/ odstąpienie od dochodzenia części lub całości niespłaconych odsetek, należnych do dnia podpisania umowy,
- rezygnacja z naliczania i pobrania części lub całości należnych odsetek od wierzytelności, począwszy od dnia podpisania porozumienia (umowy), jeśli spłata tej wierzytelności nastąpi w terminie określonym w umowie,
- zmiana kolejności zarachowania spłat przewidzianej umową (wpłaty w pierwszej kolejności na spłatę kapitału),
- udzielenie dłużnikowi w szczególnych przypadkach nowych produktów bankowych wspierających realizację programu restrukturyzacyjnego pod warunkiem udokumentowania zasadności ich udzielenia,
- zamiana części lub całości wierzytelności na akcje lub udziały w majątku dłużnika przejęcie majątku dłużnika w zamian za zwolnienie z części lub całości długu,
- zwolnienie/ sprzedaż zabezpieczenia,
- refinansowanie zadłużenia (oznaczające korzystanie z umów dłużnych w celu zapewnienia całkowitej lub częściowej spłaty innych umów dłużnych, z których dłużnik nie jest w stanie się wywiązać na dotychczasowych warunkach).

Bank renegotjuje umowy z dłużnikami, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie wywiązać się z pierwotnych warunków umowy kredytowej. Elementem procesu restrukturyzacji jest ocena możliwości wywiązania się przez dłużnika z warunków określanych aneksem restrukturyzacyjnym (spłaty zadłużenia w ustalonych terminach). Bank udzielając udogodnienia klientowi (restrukturyzacji) dokonuje stosownych zapisów w systemach, co umożliwia identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Ekspozycje restrukturyzowane objęte są procesem monitorowania. Wierzytelność po co najmniej dwuletnim okresie kwarantanny, w którym przez co najmniej połowę okresu była regularnie obsługiwana, traci status ekspozycji w stanie restrukturyzacji i jest zaliczana do ekspozycji uzdrowionych/ terminowo regulowanych.

Na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących wprowadzono definicję ekspozycji restrukturyzowanej jako ekspozycji, dla której nastąpiła restrukturyzacja i która znajduje się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji. Ekspozycja jest traktowana jako restrukturyzowana do momentu uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, czyli przez okres minimum 12 miesięcy od daty restrukturyzacji. W przypadku gdy ekspozycja nie jest obsługiwana w sposób terminowy, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji ulega wydłużeniu. Każdorazowo, przeprowadzając proces restrukturyzacji, Bank przeprowadza test na utratę wartości w celu oszacowania czy nastąpiła istotna różnica między przepływami pieniężnymi generowanymi przez restrukturyzację a przepływami wynikającymi z pierwotnej umowy kredytowej

Ekspozycje, dla których została zaraportowana przesłanka Restrukturyzacja i znajdują się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji są klasyfikowane do Koszyka 3 min. w przypadku, gdy nastąpiła istotna utrata przepływów pieniężnych w związku z przeprowadzoną restrukturyzacją lub ekspozycja miała zaraportowane przeterminowanie pow. 90 DPD lub jest to zdarzenie tzw. wielokrotnej restrukturyzacji. Pozostałe umowy restrukturyzowane w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji są klasyfikowane do Koszyka 2. Odpis naliczany jest dla tych umów zgodnie z przyjętymi dla danego koszyka algorytmami.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące ekspozycji restrukturyzowanych ujmowanych w kalkulacji odpisów aktualizujących:

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2018	Wartość brutto – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Wartość brutto – Koszyk 3 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 3 tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	14 906	606 728	-	(325 211)	296 423
oceniane grupowo	259 952	1 541 081	(75 593)	(872 543)	852 897
Razem	274 858	2 147 809	(75 593)	(1 197 754)	1 149 320

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Ekspozycje restrykturyzowane 31.12.2017	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	186 996	905 447	(266)	(444 705)	647 472
oceniane grupowo	422 993	1 966 169	(14 692)	(824 392)	1 550 078
Razem	609 989	2 871 616	(14 958)	(1 269 097)	2 197 550

Ekspozycje restrykturyzowane – struktura geograficzna	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Polska	2 357 833	(1 265 013)	1 092 820	3 412 915	(1 266 013)	2 146 902
Irlandia	4 415	(2 393)	2 022	15 914	(4 707)	11 207
Wielka Brytania	56 136	(5 517)	50 619	29 806	(8 414)	21 392
Pozostałe kraje	4 283	(424)	3 859	22 970	(4 921)	18 049
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrykturyzowane – struktura podmiotowa	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone:						
podmiotom finansowym innym niż banki	33 416	(17 677)	15 739	10 400	(6 027)	4 373
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	439 837	(252 303)	187 534	555 443	(252 565)	302 878
osobom fizycznym	1 949 414	(1 003 367)	946 047	2 915 762	(1 025 463)	1 890 299
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrykturyzowane – struktura rodzajowa	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	1 731 422	(887 264)	844 158	282 279	(131 454)	150 825
kredyty samochodowe	330 559	(172 455)	158 104	117 172	(80 538)	36 634
kredyty hipoteczne	77 379	(60 530)	16 849	2 764 350	(944 780)	1 819 570
kredyty detaliczne	283 307	(153 098)	130 209	317 804	(127 283)	190 521
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrykturyzowane – według okresów przeterminowania	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
nieprzeterminowane i przeterminowane do 30 dni	629 594	(163 425)	466 169	1 179 872	(113 358)	1 066 514
przeterminowane powyżej 30 dni do 90 dni	121 489	(58 146)	63 343	307 214	(77 251)	229 963
przeterminowane powyżej 90 dni	1 671 584	(1 051 776)	619 808	1 994 519	(1 093 446)	901 073
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrykturyzowane	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Wartość zabezpieczeń	937 627	2 162 141

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Ekspozycje restrukturyzowane – zmiana stanu	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Stan netto na początek okresu	2 197 550	2 670 079
Wartość ekspozycji ujętych w okresie	443 483	733 840
Wartość ekspozycji wyłączonych w okresie	(1 489 361)	(826 230)
Spląty /inne zmiany	8 357	(207 317)
Aktualizacja odpisów z tytułu utraty wartości	(10 709)	(172 822)
Stan netto na koniec okresu	1 149 320	2 197 550

Struktura portfela kredytowego

Strukturę portfela kredytowego Grupy według rodzaju kredytów, segmentów geograficznych rynku i branż gospodarki prezentują poniższe tabele. Zaprezentowany udział procentowy w portfelu kredytowym liczony jest od wartości nominalnych.

	Udział % w portfelu	
	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty dla osób fizycznych:	73,44	73,63
samochodowe	2,58	2,38
ratalne	0,26	0,31
mieszkaniowe, budowlane, hipoteczne	58,39	59,92
pozostałe	12,21	11,02
Kredyty dla podmiotów gospodarczych	26,56	26,37
Razem	100,00	100,00

	Udział % w portfelu	
	31.12.2018	31.12.2017
Rolnictwo i łowiectwo	0,31	0,32
Górnictwo i kopalnictwo	0,05	0,05
Działalność produkcyjna	1,82	1,91
Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz	0,05	0,04
Budownictwo	3,87	3,47
Handel hurtowy i detaliczny	5,45	5,12
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2,95	3,56
Pośrednictwo finansowe	1,25	1,34
Obsługa nieruchomości	3,23	3,31
Administracja publiczna	1,62	1,78
Pozostałe sekcje	5,96	5,47
Osoby fizyczne	73,44	73,63
Razem	100,00	100,00

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

	Udział % w portfelu	
	31.12.2018	31.12.2017
Według podziału administracyjnego Polski:		
Dolnośląskie	11,13	11,05
Kujawsko-Pomorskie	4,15	4,06
Lubelskie	2,84	2,92
Lubuskie	2,37	2,43
Łódzkie	5,13	5,04
Małopolskie	7,03	6,78
Mazowieckie	24,76	24,84
Opolskie	1,80	1,83
Podkarpackie	2,38	2,38
Podlaskie	1,43	1,43
Pomorskie	7,90	7,98
Śląskie	10,83	10,88
Świętokrzyskie	1,29	1,34
Warmińsko-Mazurskie	3,19	3,17
Wielkopolskie	8,14	8,09
Zachodniopomorskie	4,69	4,80
Siedziba poza obszarem Polski	0,94	0,98
Razem	100,00	100,00

Poniżej przedstawiono maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń ani innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania:

	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe		
Aktywa finansowe:		
Kasa, środki w Banku Centralnym (z wyjątkiem gotówki)	1 227 621	3 131 201
Należności od banków i instytucji finansowych	1 648 942	656 216
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4 869	8 000
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	148 580	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	250 015	584 178
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 343 210	42 711 803
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	40 205 666	42 711 803
obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	137 544	-
Pozostałe instrumenty finansowe, w tym:	3 592 629	9 855 529
dostępne do sprzedaży		8 181 036
wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 569 436	-
utrzymywane do terminu wymagalności		1 674 493
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 023 193	-
Pozostałe aktywa finansowe	550 888	505 100
Razem aktywa finansowe	47 766 754	57 610 518
Zobowiązania gwarancyjne	140 013	169 036
Zobowiązania warunkowe	1 857 999	1 944 322
Razem zobowiązania pozabilansowe	1 998 012	2 113 358
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	49 764 766	59 723 876

Do celów adekwatności kapitałowej, w ramach polityki dotyczącej stosowania i wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami, Bank stosuje zabezpieczenia o najwyższym stopniu płynności, takie jak środki finansowe zdeponowane w banku oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez NBP i rząd RP. W ramach technik redukcji ryzyka Bank stosuje zabezpieczenia finansowe o najwyższej płynności, wyceniane co miesiąc metodą efektywnej stopy

procentowej, a w ramach ochrony nieruchomości gwarancje udzielane przez wybrane instytucje i Bank Gospodarstwa Krajowego. W związku ze stosowaniem instrumentów ochrony nieruchomości Bank analizuje ryzyko koncentracji wobec dostawców tych zabezpieczeń.

Kwota zabezpieczeń przyjęta przy wyliczaniu odpisów na indywidualnie znaczące kredyty na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 0,94 mld zł (0,78 mld zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Wartość aktywów przejętych za długi w 2018 roku wyniosła 27,6 mln zł (49,9 mln zł w 2017 roku).

Poniżej przedstawiono informację o jakości kredytowej aktywów na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2018	Niezaległe – Koszyk 1	Zaległe – Koszyk 1 i 2			Zaległe – Koszyk 3	Odsetki	Odpisy	Razem
		do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy	powyżej 2 m-cy				
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności od banków i instytucji finansowych	1 646 224	46	-	-	27	4 442	(1 797)	1 648 942
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4 869	-	-	-	-	-	-	4 869
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	148 580	-	-	-	-	-	-	148 580
instrumenty kapitałowe	148 580	-	-	-	-	-	-	148 580
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	34 787 336	2 171 774	476 069	499 694	6 794 945	304 642	(4 828 794)	40 205 666
kredyty korporacyjne	7 530 588	1 594 518	360 821	449 129	845 896	32 317	(570 844)	10 242 425
kredyty samochodowe	1 315 961	51 402	5 610	2 711	251 802	15 895	(208 183)	1 435 198
kredyty hipoteczne	22 386 641	324 558	61 030	29 183	4 217 278	161 561	(2 898 290)	24 281 961
kredyty detaliczne	3 554 146	201 296	48 608	18 671	1 479 969	94 869	(1 151 477)	4 246 082
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	2 637 046	-	-	-	4 124	-	(71 734)	2 569 436
bony NBP	899 820	-	-	-	-	-	-	899 820
obligacje skarbowe	1 437 168	-	-	-	-	-	-	1 437 168
instrumenty kapitałowe	52 749	-	-	-	4 124	-	(4 124)	52 749
portfel wierzycelności	247 309	-	-	-	-	-	(67 610)	179 699
Instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	1 037 516	-	-	-	7 245	-	(21 568)	1 023 193
obligacje skarbowe	552 640	-	-	-	-	-	-	552 640
obligacje jednostek samorządowych	171 188	-	-	-	-	-	(687)	170 501
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	157 362	-	-	-	-	-	(255)	157 107
obligacje korporacyjne	156 326	-	-	-	7 245	-	(20 626)	142 945
Razem aktywa finansowe	40 261 571	2 171 820	476 069	499 694	6 806 341	309 084	(4 923 893)	45 600 686

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2017	Niezależne bez utraty wartości tys. zł	Bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości tys. zł	Odsetki tys. zł	Odpisy (w tym IBNR) tys. zł	Razem tys. zł
		do 1 m-ca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy tys. zł	powyżej 2 m-cy tys. zł				
Należności od banków i instytucji finansowych	650 696	-	-	-	-	5 682	(162)	656 216
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8 000	-	-	-	-	-	-	8 000
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	158 491	-	-	-	-	-	-	158 491
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	35 382 680	2 390 292	588 131	211 657	7 222 207	112 930	(3 196 094)	42 711 803
kredyty korporacyjne	7 812 598	1 688 723	318 200	62 615	815 658	15 650	(378 251)	10 335 193
kredyty samochodowe	1 424 576	83 649	12 294	4 663	340 497	4 381	(207 018)	1 663 042
kredyty hipoteczne	22 819 055	458 736	220 822	125 806	4 672 705	70 431	(1 861 629)	26 505 926
kredyty detaliczne	3 326 451	159 184	36 815	18 573	1 393 347	22 468	(749 196)	4 207 642
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	8 212 066	-	-	-	10 199	-	(41 229)	8 181 036
bony NBP	799 785	-	-	-	-	-	-	799 785
obligacje korporacyjne	180 678	-	-	-	6 075	-	(5 111)	181 642
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	198 842	-	-	-	-	-	-	198 842
obligacje skarbowe i rządów zagranicznych	6 612 960	-	-	-	-	-	-	6 612 960
instrumenty kapitałowe	140 195	-	-	-	4 124	-	(4 124)	140 195
portfel wierzycelności	279 606	-	-	-	-	-	(31 994)	247 612
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	1 674 493	-	-	-	-	-	-	1 674 493
obligacje skarbowe	1 461 145	-	-	-	-	-	-	1 461 145
obligacje jednostek samorządowych	173 233	-	-	-	-	-	-	173 233
obligacje korporacyjne	40 115	-	-	-	-	-	-	40 115
Razem aktywa finansowe	46 086 426	2 390 292	588 131	211 657	7 232 406	118 612	(3 237 485)	53 390 039

2. Ryzyko operacyjne

Definicja i cel zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest to ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. Kategoria ryzyka operacyjnego nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja wewnętrznych procesów biznesowych i pozabiznesowych, pozwalająca na ograniczenie kosztów i strat oraz zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonowania i ograniczanie ryzyka reputacji. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest ukierunkowane na zapobieganie zagrożeniom, efektywne podejmowanie decyzji, ustalanie priorytetów i alokację zasobów, zapewniające lepsze zrozumienie potencjalnego ryzyka i ewentualnych niepożądanych jego skutków.

Podstawowym celem operacyjnym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest dążenie do identyfikacji ryzyka operacyjnego oraz możliwie najbardziej precyzyjnego pomiaru wielkości i oceny jego profilu. W tym celu doskonalone są rozwiązania w zakresie modelu pomiaru i zarządzania ryzykiem operacyjnym, umożliwiające stosowanie w przyszłości zaawansowanych metod pomiaru, wrażliwych na ryzyko operacyjne, uwzględniających czynniki i parametry ryzyka operacyjnego specyficzne dla Grupy, a w szczególności dla Banku, tzn. ściśle związane z jego profilem działalności.

Struktura i organizacja jednostki zarządzania ryzykiem operacyjnym

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym aktywnie uczestniczą następujące jednostki organizacyjne:

- wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Centrali, jednostki operacyjne (stanowiące terenowe jednostki organizacyjne Banku),
- podmioty powiązane – spółki zależne od Banku,
- podmioty zewnętrzne – jednostki franczyzowe i jednostki pośredników.

Funkcjonalnie wyodrębnia się następujące dwie grupy jednostek organizacyjnych uczestniczących w procesie:

- jednostki systemowe – odpowiedzialne za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym, projektujące regulacje wewnętrzne i tworzące rozwiązania do bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym, wykonujące również zadania bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- jednostki operacyjne – zajmujące się bieżącym zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności.

We wszystkich pionach i na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Banku wyróżnia się następujące grupy jednostek, osób i funkcji odpowiedzialnych za czynności związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym, wykonywane na trzech, następujących poziomach:

- poziom podstawowy – jednostki i osoby zajmujące się zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności,
- poziom nadzoru (kierowniczy) – osoby zajmujące stanowiska kierownicze, pełniące rolę wykonawców mechanizmów kontrolnych,
- poziom nadrzędny, funkcjonujący w formie scentralizowanej – którego główną funkcją jest zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Funkcja ta realizowana jest przez osoby wykonujące zadania wydzielonej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym – Zespołu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, funkcjonującego w strukturze Pionu Zarządzania Ryzykiem w Departamencie Ryzyka Finansowego oraz Komitetu Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów.

W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym wiodące role spełniają organy Getin Noble Bank S.A. – Rada Nadzorcza i Zarząd Banku. Działania Zarządu Banku, na poziomie operacyjnym realizuje Komitet Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów – jego zadaniem jest monitorowanie ryzyka operacyjnego, opiniowanie regulacji odnoszących się do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz rekomendowanie miar i norm ekspozycji na ryzyko.

Główną, nadrzędną funkcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, spełniają wyznaczeni pracownicy, wydzielonej, niezależnej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym – Zespołu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, funkcjonującego w strukturze Pionu Zarządzania Ryzykiem w Departamencie Ryzyka Finansowego.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym stanowi proces obejmujący działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania ryzyka. Objęte są nim wszystkie procesy i systemy, ze szczególnym naciskiem na te związane z wykonywaniem czynności bankowych, zapewniających klientom usługi finansowe.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym, zgodnie z ustaloną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku „Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym”:

- uwzględniając regulacje ostrożnościowe wynikające z Prawa Bankowego oraz odpowiednich uchwał i rekomendacji nadzoru bankowego,
- zawierającą charakterystykę zasad już stosowanych w Banku oraz znajdujących się w fazie rozwoju i planowanych w przyszłości.

Funkcjonujący system raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego wspomagany jest systemem informatycznym, pozwalającym na rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego, ewidencję skutków ich powstawania. Stanowi on jednocześnie bazę i środowisko do przekrojowych analiz z zakresu ryzyka operacyjnego, stanowiąc podstawę do pomiaru ryzyka oraz dla systemu raportowania o ryzyku operacyjnym, który obejmuje raporty dla celów wewnętrznych – zarządczych, jak i zewnętrznych – nadzorczych.

Raportowanie zarządcze i nadzorcze jest oparte na założeniach wynikających z:

- wytycznych Rekomendacji M,
- regulacji nadzorczych dotyczących zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej.

Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje między innymi następujące kalkulacje i oszacowania:

- wymaganego kapitału własnego na pokrycie ryzyka operacyjnego,
- wskaźników określających stopień narażenia Banku na ryzyko operacyjne, zwany również wrażliwością Banku na ryzyko operacyjne lub narażeniem Banku na ryzyko operacyjne,
- zagregowanego wolumenu strat rzeczywistych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka operacyjnego

W zależności od wielkości i profilu ryzyka operacyjnego stosuje się odpowiednie działania korygujące i zapobiegawcze, adekwatne do zdiagnozowanego ryzyka i zapewniające wybór oraz wdrożenie środków skutecznie modyfikujących ryzyko.

W szczególności stosuje się następujące sposoby zabezpieczania ryzyka operacyjnego:

- opracowywanie i wdrażanie planów utrzymania ciągłości działania (w tym planów awaryjnych), zapewniających nieprzerwane działanie organizacji na określonym poziomie,
- ubezpieczanie przed skutkami trudnych do przewidzenia błędów lub zdarzeń operacyjnych o znaczących skutkach finansowych,
- zlecanie czynności na zewnątrz (outsourcing).

Ponadto, w celu zabezpieczenia wszelkich procesów wymagających transferu środków, ryzyko operacyjne jest eliminowane głównie przez wprowadzenie zasady sprawdzania „na drugą rękę”.

Kluczowe procesy biznesu zostały opisane w odpowiednich dokumentach – Politykach i Procedurach. Poprawność operacji biznesowych podlega ciągłemu monitoringowi, a raporty są przekazywane bezpośrednio do Zarządu Banku.

Skuteczność stosowanych w Banku zabezpieczeń oraz metod ograniczania ryzyka operacyjnego monitoruje się poprzez ciągłe śledzenie, gromadzenie i analizowanie zdarzeń operacyjnych oraz obserwację profilu ryzyka operacyjnego, a także kontrolowanie ilościowych i jakościowych zmian ryzyka operacyjnego.

3. Ryzyko utraty płynności

Ryzyko utraty płynności jest definiowane jako potencjalna niezdolność do niewywiązania się banku z bieżących i przyszłych zobowiązań finansowych zgodnie z terminami kontraktowymi. Zarządzanie płynnością stanowi oczywisty, kluczowy element zarządzania ryzykiem banku. Celem zarządzania ryzykiem płynności w Banku jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań w horyzoncie dziennym, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych.

W celu skutecznego zarządzania płynnością bank odpowiednio kształtuje strukturę aktywów i pasywów poprzez politykę depozytową oraz kredytową, strukturą cen produktów etc. W działaniu tym bank kieruje się z jednej strony, bieżącymi, krótkoterminowymi potrzebami płynnościowymi, jak również długoterminową strategią zmierzającą do budowy profilu płynnościowego banku opartego o rosnące stabilne źródła finansowania. Znalazło to wyraz w strategii przebudowy banku, której ważnym elementem jest wdrożenie modelu relacyjnego, który między innymi zapewni wzrost trwałych źródeł finansowania w formie osadów na rachunkach bieżących i oszczędnościowych klientów detalicznych oraz z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw zmniejszając znaczenie depozytów terminowych w finansowaniu banku.

Podejście Banku do zarządzania ryzykiem płynności określone jest w „Polityce zarządzania ryzykiem płynności” oraz każdorazowo w Planie Finansowym przyjmowanym na rok bieżący. Dokumenty ten definiują poziom apetytu na ryzyko rozumiany jako oczekiwany poziom ekspozycji na ryzyko oraz zakres tolerancji czyli maksymalnych, nieprzekraczalnych poziomów ryzyka.

Działania banku w zakresie zarządzania ryzykiem utraty płynności są zgodne z rekomendacjami i regulacjami ostrożnościowymi Komisji Nadzoru Finansowego i Narodowego Banku Polskiego ale również z rozporządzeniami Unii Europejskiej. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku, zarówno za poziomie strategicznym, jak i operacyjnym jest dostosowany do wymagań Rekomendacji P KNF.

Bank identyfikuje następujące grupy czynników ryzyka na które jest narażony:

- ryzyka wynikające z czynników zewnętrznych (kształtowanie się wolumenu salda depozytowego w systemie, sytuacja makroekonomiczna, poziom kursów walutowych)
- ryzyka wynikające z czynników wewnętrznych (m.in. zdolność utrzymywania stabilnych źródeł finansowania, w tym zdolność odnawiania depozytów klientów po akceptowalnym koszcie, wpływ obniżenia wiarygodności kredytowej na płynność Banku)

Zachowanie płynności bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej polega na realizacji przez Bank następujących celów:

- utrzymanie pożądanej struktury bilansu,
- finansowanie udzielonych przez Bank kredytów funduszami własnymi i środkami stabilnymi,
- wykorzystywanie niestabilnych pasywów jako źródła finansowania aktywów łatwo zbywalnych,
- zapewnienie szybkiego i łatwego dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania.

Zarządzanie płynnością średnio- i długoterminową należy do kompetencji Zarządu Banku, natomiast za zarządzanie płynnością bieżącą i krótkoterminową odpowiedzialny jest Departament Skarbu. Rolę opiniodawczo-doradczą w procesie

zarządzania płynnością sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który monitoruje poziom ryzyka płynności na podstawie informacji sporządzanej przez Departament Ryzyka Finansowego.

Regulacje Banku obejmują również aspekty zarządzania płynnością bieżącą w trakcie dnia.

Do oceny ryzyka płynności monitorowane są:

- nadzorcze normy płynności, w tym wskaźniki LCR (z ang. „liquidity coverage ratio” - wskaźnik pokrycia wypływów netto) oraz NSFR (z ang. „net stable funding ratio” – wskaźnik stabilnego finansowania),
- ustalone wewnętrznie miary niedopasowania zapadalności aktywów i wymagalności, wskaźniki struktury bilansu oraz miary stabilności źródeł finansowania,
- wyniki stress testów uwzględniających scenariusze o charakterze kryzysowym odnoszące się do czynników wewnątrzbankowych jak i czynników leżących w sytuacji na rynkach finansowych.

Podstawowe miary, kluczowe miary płynności oraz stopień wykorzystania limitów płynnościowych (w tym przestrzeganie nadzorczych norm płynności oraz wskaźnika LCR) są poddawane codziennemu monitorowaniu i raportowane Zarządowi Banku. Comiesięcznie Departament Ryzyka Finansowego przygotowuje raport podsumowujący sytuację płynnościową Banku. Raport zawiera m.in.: informacje o

- poziomie kluczowych wskaźników płynności (w tym miar nadzorczych),
- strukturze i poziomie środków płynnych,
- luce płynności,
- stabilności źródeł finansowania,
- transakcjach finansujących portfel kredytów walutowych.

Raport jest przekazywany Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządowi Banku.

Informacje o sytuacji płynnościowej są przekazywane okresowo Radzie Nadzorczej.

Dla zapewnienia pożądanego poziomu płynności Bank kształtuje strukturę aktywów i pasywów w sposób zgodny z przyjętymi wewnętrznymi limitami oraz zgodnie z rekomendacjami KNF i NBP, w tym celu:

- utrzymuje rezerwy płynności w bezpiecznych, łatwo zbywalnych aktywach rynku finansowego,
- posiada możliwości korzystania z dodatkowych źródeł finansowych w postaci kredytu lombardowego, kredytu technicznego w NBP,
- akcję kredytową finansuje głównie funduszami własnymi oraz stabilną bazą depozytową,
- jest przygotowany operacyjnie do wystąpienia do NBP o udzielenie kredytu refinansowego (okresowo weryfikowana jest kwota dostępnego kredytu).

Skuteczność zarządzania ryzykiem płynności (w tym jego zabezpieczenia) oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko, w tym limitów nadzorczych.

Bank przeprowadza symulacje wytrzymałości Banku na wzmożone wypływy środków (testy warunków skrajnych). Analizy są istotnym elementem w procesie zarządzania aktywami i pasywami. Bank posiada procedurę postępowania w sytuacji zagrażającej istotnym wzrostem ryzyka płynności, tzw. „Procedurę dotyczącą planu awaryjnego utrzymania płynności w Getin Noble Bank S.A. w sytuacjach kryzysowych”.

W ramach Procedury określono m.in. symptomy pogarszania się sytuacji płynnościowej Banku tzw. stany ostrzegawcze i kryzysowe, które mają za zadanie wskazywać z wyprzedzeniem potencjalne zagrożenia. Ich monitoring odbywa się w trybie dziennym. W przypadku wystąpienia sytuacji zagrażającej płynności Banku, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami są informowani o wystąpieniu zagrożenia.

W 2018 roku nastąpiło zdarzenie płynnościowe o charakterze nadzwyczajnym. W związku z natężeniem spekulacji medialnych po publikacji prasowej z dnia 13 listopada 2018 roku oraz niepewności Klientów dotyczącej sytuacji finansowej Banku, Bank odnotował w listopadzie 2018 roku istotny odpływ depozytów, głównie w ramach segmentu klientów detalicznych. Co istotne, odpływy pomimo ich znaczącej skali, nie zakłóciły podstawowej działalności Banku i zlecenia klientowskie były realizowane terminowo w sposób płynny.

W konsekwencji powyższych zdarzeń wskaźniki płynności Banku spadły poniżej wskazanych w regulacjach nadzorczych poziomów minimalnych (w tym wskaźnik LCR). 15 listopada 2018 roku nastąpiło przekroczenie minimalnego poziomu nadzorczego dla wskaźnika LCR i ukształtował się on na poziomie 82,7%. Najniższy poziom wskaźnik LCR osiągnął 3 grudnia 2018 roku i było to 21,3%. Przekroczeniu uległa również miara nadzorcza M4, co nastąpiło 20 listopada 2018 roku a jej poziom wyniósł w tym dniu 0,99. Najniższy poziom dla tej miary miał miejsce na przełomie grudnia 2018 roku i stycznia 2019 roku i było to 0,94.

W celu poprawy bieżącej sytuacji płynnościowej Bank złożył wniosek i otrzymał z Narodowego Banku Polskiego finansowanie w postaci kredytu refinansowego, wypłaconego w 2 transzach:

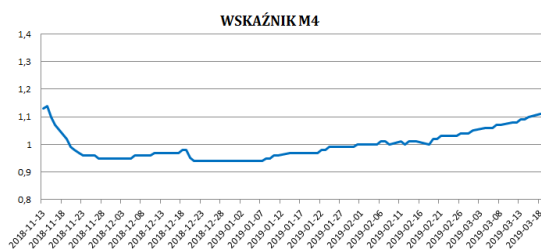
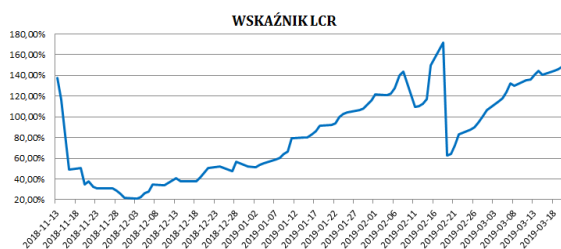
- w wysokości 3.590.000.000 zł (podpisanie przez strony stosownej umowy kredytowej w dniu 19 listopada 2018 roku z terminem jego spłaty przypadającym na dzień 19 lutego 2019 r.),
- w wysokości 1.200.000.000 zł (podpisanie przez strony stosownej umowy kredytowej w dniu 21 listopada 2018 roku z terminem jego spłaty przypadającym na dzień 21 lutego 2019 r.

W grudniu 2018 roku Bank podjął również szereg działań proceduralno-procesowych mających na celu poprawę sytuacji płynnościowej Banku, w tym odbudowania wskaźników nadzorczych. Działania te zostały ujęte w postaci sformalizowanej jako Plan Odbudowy Płynności.

W wyniku realizacji Planu, w dniu 24 stycznia 2019 roku wskaźnik LCR osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100%, natomiast 31 stycznia 2019 roku miara nadzorcza M4 osiągnęła wymagany poziom 1,00.

W dniu 11 lutego 2019 roku Bank dokonał całkowitej przedterminowej spłaty kredytu o wartości 1 200 000 000 zł, kolejno Bank dokonał terminowej spłaty kredytu o wartości 3 590 000 000 zł w dniu jego zapadalności tj. 19 lutego 2019 roku. Na skutek spłaty kredytu refinansowego 19 lutego 2019 roku wskaźnik LCR uległ przejściowemu obniżeniu do wartości 62,49%. W wyniku kontynuowania działań określonych w Planie wskaźnik LCR ponownie osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100% w dniu 1 marca 2019 roku, a w kolejnych dniach wskaźnik wzrósł i 31 marca osiągnął poziom 153% (czyli był o 53 p.p. wyższy niż minimalny poziom wymagany przepisami prawa).

Na poniższych wykresach przedstawiono podsumowanie kształtowania się wskaźnika LCR i M4 w okresie od 13 listopada 2018 roku do 20 marca 2019 roku.

Osiągnięty w marcu poziom wskaźnika LCR (powyżej 150%) ma charakter trwały i Bank nie odnotowuje na chwilę obecną zagrożeń wskazujących na możliwość trwałego odwrócenia się trendów i ponowny spadek wskaźnika LCR, w szczególności skutkujący obniżeniem wartości LCR (oraz M4) poniżej minimum nadzorczych.

W związku z powyższym, w dniu 18 marca 2019 roku Zarząd Banku przyjął Uchwałę w której uznał, iż cele wdrożenia Planu Odbudowy Płynności zostały osiągnięte, a Bank spełnia zarówno wewnętrzne, jak również zewnętrzne wymogi w zakresie utrzymania płynności. Dalsze zarządzanie ryzykiem płynności, monitorowanie i raportowanie płynności, w szczególności dotyczące kształtowania się nadzorczych norm płynności takich jak LCR czy M4, Bank realizuje zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami określonymi w procedurach wewnętrznych, jak również wymogami regulacji sprawozdawczych i nadzorczych.

Jednocześnie Bank dokonał weryfikacji przeglądu kluczowych elementów procesu zarządzania ryzykiem płynności i wprowadził następujące modyfikacje:

- zweryfikował i podniósł poziomy kluczowych wskaźników w ramach systemu wczesnego ostrzegania mających za zadanie uruchomienie w Banku określonych działań zapobiegających pogarszaniu się sytuacji płynnościowej,
- zweryfikował poziomy apetytu na ryzyko oraz tolerancji ryzyka poprzez uwzględnienie w procesie ich ustalania wyników zdarzenia płynnościowego z listopada 2018 roku,
- dokonał przeglądu założeń testów warunków skrajnych i uzupełnił analizowane scenariusze o znaczące poziomy odpływów depozytów klientów zaobserwowanych podczas zdarzenia płynnościowego z listopada 2018 roku,
- zwiększył częstotliwość analiz prognostycznych środków płynnych oraz wskaźnika LCR.

Do momentu wystąpienia zdarzenia opisanego powyżej miary nadzorcze były utrzymywane na adekwatnych poziomach, podobnie jak to ma miejsce w bieżącym okresie. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się miar nadzorczych Getin Noble Banku S.A. w okresie od 31 grudnia 2017 roku do 31 marca 2019 roku:

Nadzorcze miary płynności		Wartość minimalna	31.03.2019 niezbadane	Wartość na dzień	
				31.12.2018	31.12.2017
LCR	Miara płynności krótkoterminowej - Bank	100%	152,9%	52,3%	141,3%
LCR	Miara płynności krótkoterminowej - Grupa	100%	157,5%	54,3%	150,9%
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi - Bank	1,00	1,82	1,97	2,10
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi - Bank	1,00	1,12	0,94	1,21

Depozyty klientowskie stanowią podstawowe źródło finansowania działalności kredytowej Banku; wskaźnik relacji kredytów netto do zobowiązań wobec klientów nie przekracza 90%, a poziom ten do momentu wystąpienia zdarzenia płynnościowego w listopadzie 2018 nie ulegał istotnym wahaniom. W ramach depozytów klientowskich ponad 90% stanowią stabilne źródła finansowania, w ramach których przeważają depozyty klientów detalicznych (stanowiące aktualnie ca 90% wolumenu), natomiast stabilne środki depozytów podmiotów korporacyjnych i JST stanowią uzupełnienie ogólnej bazy stabilnych źródeł finansowania.

Monitorowanie poziomu ryzyka w Grupie odbywa się poprzez okresowe pomiary ryzyka w ujęciu skonsolidowanym dla całej Grupy. Wpływ spółek objętych konsolidacją na poziom ponoszonego przez Grupę ryzyka płynności jest nieistotny, ale dodatni tzn. Bank jest „odbiorcą” płynności (wskaźnik LCR w ujęciu skonsolidowanym jest wyższy niż w przypadku ujęcia jednostkowego).

Bank nie posiada umów, które w przypadku obniżenia wiarygodności kredytowej Banku skutkowałyby koniecznością złożenia dodatkowego zabezpieczenia u kontrahenta, na poziomie materialnym. Jednocześnie, obniżenie ratingu Banku o 1 notch, względem niższej z posiadanych przez Bank ocen ratingowych, mogłoby skutkować powstaniem w Banku pozycji płynnościowej w walutach obcych wymagającej sfinansowania na poziomie ok 0,4 mld CHF. Należy jednak podkreślić, że

pozycja płynnościowa nie powstałaby w sposób automatyczny, tylko zależałaby od decyzji o zamknięciu transakcji podjętej przez każdego kontrahenta.

Poniżej przedstawiono analizę zobowiązań Grupy według umownych terminów wymagalności przed dyskontowaniem:

31.12.2018	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	251 309	4 819 928	196 169	189 570	75 747	5 532 723
Pochodne instrumenty finansowe	11 567	2 574	184 716	278 056	824	477 737
Zobowiązania wobec klientów	16 132 275	9 076 837	10 245 640	1 781 119	303 656	37 539 527
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	16 240	47 164	1 075 340	1 749 250	842 591	3 730 585
Razem zobowiązania finansowe	16 411 391	13 946 503	11 701 865	3 997 995	1 222 818	47 280 572

31.12.2017	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	300 024	470 517	531 155	494 186	86 214	1 882 096
Pochodne instrumenty finansowe	25 921	35 313	733	184 162	1 951	248 080
Zobowiązania wobec klientów	21 439 532	11 851 571	12 450 473	3 261 672	289 004	49 292 252
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	17 113	441 088	489 149	1 600 112	2 417 019	4 964 481
Razem zobowiązania finansowe	21 782 590	12 798 489	13 471 510	5 540 132	2 794 188	56 386 909

Depozyty klientowskie stanowią podstawowe źródło finansowania działalności kredytowej Banku; wskaźnik relacji kredytów netto do zobowiązań wobec klientów nie przekracza 85%. W ramach stabilnych źródeł finansowania przeważają depozyty klientów detalicznych, natomiast stabilne środki depozytów klientów firmowych stanowią uzupełnienie ogólnej bazy stabilnych źródeł finansowania.

4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe polega na możliwości poniesienia strat w wyniku zmienności czynników rynkowych, przede wszystkim stóp procentowych, kursów walut oraz cen papierów wartościowych oraz innych, w tym pochodnych instrumentów finansowych. Poprzez stosowaną politykę zarządzania aktywami i pasywami oraz system limitów ryzyka rynkowego Grupa zmierza do optymalizacji relacji dochodu do ponoszonego ryzyka. Głównym źródłem ryzyka rynkowego Grupy są pozycje Getin Noble Banku S.A.

Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku odpowiedzialny jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Jego rolą jest kreowanie polityka zarządzania aktywami i pasywami, ustanawianie limitów ryzyka oraz monitorowanie ich wykorzystania. Za operacyjne zarządzanie ryzykiem rynkowym odpowiada Departament Skarbu dokonując bieżącego monitorowania pozycji ryzyka i kształtując ich wielkość poprzez zawieranie transakcji na rynku międzybankowym oraz poprzez określanie walutowych kursów wymiany oraz stóp transferowych dla zawieranych transakcji z klientami. Za kontrolę zarządzania ryzykiem rynkowym odpowiada Departament Ryzyka Finansowego zlokalizowany w pionie zarządzania ryzykiem. Do jego kluczowych zadań należy monitorowanie kluczowych miar ryzyka rynkowego, rozwój metod pomiaru ryzyka oraz rekomendowanie wewnętrznych limitów i norm ostrożnościowych w tym zakresie. Departament Ryzyka Finansowego przedkłada Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami w okresach miesięcznych informację o zarządzaniu ryzykiem rynkowym. Monitorowanie poziomu ryzyka w Grupie odbywa się poprzez okresowe pomiary ryzyka w ujęciu skonsolidowanym.

4.1. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe Banku wynika z negatywnych dla wyników finansowych skutków zmienności kursów walutowych. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest kształtowanie struktury pozycji walutowej Banku w celu zminimalizowania wrażliwości na zmienność kursów. Narzędziem do tego celu jest system monitorowania limitów wewnętrznych oraz wynikających z przepisów nadzorczych norm ostrożnościowych. Pozycja walutowa Banku wynika z transakcji zawieranych z klientami Banku. Bank nie prowadzi pozycji handlowych związanych z ryzykiem walutowym.

Departament Skarbu na bieżąco monitoruje poziom otwartej pozycji walutowej i reguluje jej wielkość poprzez zawierane na rynku międzybankowym transakcje walutowe. Są to w przeważającej mierze transakcje o charakterze kasowym. Poza nimi Bank dokonuje, w ograniczonym wewnętrznych limitami stopniu, transakcji na instrumentach pochodnych. Osobnym zagadnieniem jest zarządzanie ryzykiem walutowym wynikającym z istniejącego portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF i EUR. W tym zakresie zmienność przepływów pieniężnych tych portfeli jest zabezpieczana poprzez portfel transakcji CIRS. Efekt tego zabezpieczenia jest odzwierciedlana w księgach Banku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń z zachowaniem, niezbędnego w tym zakresie reżimu dopasowania przepływów pieniężnych i ich wyceny.

Analiza ekspozycji Banku na ryzyko walutowe odbywa się w oparciu o stanowiące standard na rynku metody oparte na szacowaniu wpływu zmienności na wynik finansowy oraz na wykorzystanie funduszy własnych Banku. Do podstawowych metod w tym zakresie należą:

- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- testy warunków skrajnych (stress testy),
- analiza wielkości pozycji walutowej w stosunku do funduszy własnych i kalkulacja wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka walutowego.

Wielkość ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka walutowego jest realizowane codziennie i stanowi element codziennego zestawu informacji zarządczej przekazywanej do kierownictwa Banku, w tym do Zarządu. Departament Ryzyka Finansowego przekazuje komplet informacji o kształtowaniu się ryzyka walutowego do Komitetu Zarządzania Aktywami Pasywami. Raport zawiera między innymi informację o wielkości pozycji walutowych Banku w poszczególnych walutach, wielkości miar ryzyka oraz stopnia wykorzystania limitów otwartych pozycji walutowych.

Proces zarządzania i pomiaru ryzyka walutowego jego kontroli i monitorowania jest wsparty szeregiem narzędzi informatycznych, którego kluczowym elementem jest System Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Analiza wrażliwości dla ryzyka walutowego

Getin Noble Bank S.A. przygotowuje codziennie analizę wrażliwości dla ryzyka walutowego w Banku oraz kwartalnie analizę wrażliwości dla ryzyka walutowego Grupy.

VAR (1D, 99,9%)	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Ryzyko walutowe	134	821

Metoda ta oparta jest na modelu wartości zagrożonej (VaR) i polega na badaniu, z 99,9% prawdopodobieństwem, wielkości maksymalnej straty jaką Bank/ Grupa może ponieść jednego dnia z tytułu wyceny pozycji walutowej (w wyniku zmiany kursów walutowych), przy założeniu normalnych warunków rynkowych. Zmienność wykorzystywana w modelu obliczona jest przy zastosowaniu wykładniczo ważonej średniej ruchomej (tzw. EWMA) dziennych względnych zmian kursów walutowych w okresie ostatnich 251 dni roboczych. Szereg czasowy o tej samej długości został zastosowany do wyznaczenia macierzy korelacji pomiędzy poszczególnymi kursami walutowymi. Oczywiście miara VaR nie wyraża absolutnej straty maksymalnej, na jaką narażony jest Bank/ Grupa. VaR jest miarą określającą poziom ryzyka na dany moment w czasie,

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

odzwierciedlającą pozycje na konkretny moment, które nie muszą odzwierciedlać ryzyka pozycji Banku/ Grupy w innym momencie i jest narzędziem bieżącego zarządzania pozycją walutową.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku udział pozycji całkowitej walutowej (suma długich lub suma krótkich pozycji netto na poszczególnych walutach – w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa) w funduszach własnych regulacyjnych Grupy wyniósł 0,29% (0,88% na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Poniższe tabele przedstawiają zaangażowanie walutowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i zobowiązań pozabilansowych:

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2018	WALUTA							Razem tys. zł
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	918 456	516 874	8 245	63 403	5 525	-	-	1 512 503
Należności od banków i instytucji finansowych	559 020	748 682	45 502	228 435	41 397	22 546	3 360	1 648 942
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	29 885 053	800 082	9 437 551	37 738	-	182 786	-	40 343 210
Pozostałe aktywa	6 385 235	3 247	8 545	8 546	-	29	3	6 405 605
Suma aktywów	37 747 764	2 068 885	9 499 843	338 122	46 922	205 361	3 363	49 910 260
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 468 605	23 249	60	16	-	-	-	5 491 930
Zobowiązania wobec klientów	34 865 984	1 407 699	42 493	715 701	41 518	461	1 039	37 074 895
Pozostałe zobowiązania	4 318 604	1 390	33	3	-	-	-	4 320 030
Suma zobowiązań	44 653 193	1 432 338	42 586	715 720	41 518	461	1 039	46 886 855
Kapitał własny	3 023 405	-	-	-	-	-	-	3 023 405
Suma zobowiązań i kapitału własnego	47 676 598	1 432 338	42 586	715 720	41 518	461	1 039	49 910 260
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(9 928 834)	636 547	9 457 257	(377 598)	5 404	204 900	2 324	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	11 945 565	271 307	1 099 050	588 731	2 993	3 057	2 149	13 912 852
Pasywa	2 282 108	917 356	10 555 540	213 215	9 254	207 580	2 751	14 187 804
LUKA	(265 377)	(9 502)	767	(2 082)	(857)	377	1 722	(274 952)

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2017 (przekształcone)	WALUTA							Razem tys. zł
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 990 582	1 308 952	8 222	28 171	5 666	-	-	3 341 593
Należności od banków i instytucji finansowych	385 498	236 333	5 803	3 642	6 933	14 760	3 247	656 216
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31 682 818	749 053	10 007 787	43 069	3	229 072	1	42 711 803
Pozostałe aktywa	11 851 314	1 086 757	8 701	162 434	10	11	-	13 109 227
Suma aktywów	45 910 212	3 381 095	10 030 513	237 316	12 612	243 843	3 248	59 818 839
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	1 487 626	360 470	56	14	-	-	-	1 848 166
Zobowiązania wobec klientów	45 766 797	1 745 625	177 390	876 300	45 324	651	1 480	48 613 567
Pozostałe zobowiązania	5 052 719	5 510	71	-	-	-	-	5 058 300
Suma zobowiązań	52 307 142	2 111 605	177 517	876 314	45 324	651	1 480	55 520 033
Kapitał własny	4 298 806	-	-	-	-	-	-	4 298 806
Suma zobowiązań i kapitału własnego	56 605 948	2 111 605	177 517	876 314	45 324	651	1 480	59 818 839
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(10 695 736)	1 269 490	9 852 996	(638 998)	(32 712)	243 192	1 768	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	15 173 740	447 046	1 449 778	1 531 928	40 765	65 525	2 416	18 711 198
Pasywa	4 143 332	1 714 115	11 348 366	894 216	6 022	311 625	3 429	18 421 105
LUKA	334 672	2 421	(45 592)	(1 286)	2 031	(2 908)	755	290 093

4.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiuje się jako ryzyko obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz ryzyko zmiany wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych. W Grupie prowadzone są działania zmierzające do ograniczania wpływu niekorzystnych zmian na wynik finansowy. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej należy do kompetencji Zarządu Banku, który w okresach miesięcznych otrzymuje i analizuje raporty dotyczące tego ryzyka w ujęciu globalnym oraz tygodniowo informację w zakresie poziomu ekspozycji na ryzyko dla portfela handlowego.

Głównym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym jest ograniczanie ryzyka obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz utrzymanie wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych narażonych na zmiany rynkowych stóp procentowych w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku.

Głównym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu handlowym jest generowanie dodatkowego wyniku na portfelu instrumentów finansowych poprzez wykorzystanie prognozowanych zmian w zakresie poziomu rynkowych stóp procentowych w ramach posiadanych uprawnień i przyznanych limitów. Skala działalności Banku w portfelu handlowym jest nieznacząca.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej sprowadza się do minimalizowania ryzyka negatywnego wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych na sytuację finansową Banku / Grupy poprzez m.in.:

- ustalanie oraz przestrzeganie limitów ograniczających dopuszczalny poziom ryzyka stopy procentowej,
- sporządzanie okresowych analiz badających poziom ryzyka stopy procentowej oraz wrażliwość rachunku zysków i strat na zmiany oprocentowania,
- zawieranie transakcji ograniczających ekspozycję na ryzyko (instrumenty pochodne, sprzedaż/zakup papierów wartościowych o stałym kuponie).

Skuteczność zarządzania (w tym zabezpieczania) ryzyka oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko.

Bank stosuje się do wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności zaliczonej do portfela niehandlowego opublikowanych w dniu 5 października 2015 roku.

Monitorowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się m.in. poprzez:

- analizę zestawienia aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w podziale na waluty, wg terminów przeszacowania oprocentowania,
- analizę ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta,
- badanie wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych (metoda EaR),
- analizę narażenia wartości ekonomicznej kapitału (metoda EVE),
- analizę wartości zagrożonej portfela banku, związanej z wyceną rynkową (metoda VaR) oraz backtesting modelu VaR,
- testy warunków skrajnych, przedstawiające podatność banku na poniesienie strat w wyniku niekorzystnych zmian warunków rynkowych oraz załamania się kluczowych założeń Banku,
- analizę poziomu kształtowania się oraz wpływu na wynik Banku marży odsetkowej.

Proces zarządzania i pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz jego kontroli i monitorowania jest wsparty szeregiem narzędzi informatycznych, którego kluczowym elementem jest System Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Departament Ryzyka Finansowego monitoruje parametry ryzyka stopy procentowej i przekazuje komplet informacji o kształtowaniu się ryzyka stopy procentowej do Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Raport zawiera między

innymi informację o wielkości miar ryzyka oraz stopnia wykorzystania poszczególnych limitów wewnętrznych.

Analiza wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej

Analiza wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej sporządzana jest codziennie dla ekspozycji Banku oraz kwartalnie dla ekspozycji Grupy:

	31.12.2018		31.12.2017	
	EaR	EVE	EaR	EVE
	(+/- 25 pb) tys. zł	(+/- 25 pb) tys. zł	(+/- 25 pb) tys. zł	(+/- 25 pb) tys. zł
Ryzyko stopy procentowej	8 109	12 056	7 717	7 199

Miara EaR oznacza potencjalną zmianę wyniku odsetkowego Banku / Grupy (wrażliwość wyniku finansowego) w perspektywie najbliższych 12 miesięcy w przypadku zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) dla wszystkich walut (zgodnie z kierunkiem narażenia ekspozycji dla poszczególnych walut). Metoda opiera się na teoretycznym założeniu stałości portfela w całym okresie analitycznym czyli braku ze strony Banku / Grupy jakichkolwiek działań dostosowujących. Jest to więc obraz portfela na dany moment w czasie.

Miara EVE oznacza potencjalną zmianę wartości ekonomicznej kapitału Banku / Grupy przy założeniu zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) dla wszystkich walut (zgodnie z kierunkiem narażenia ekspozycji dla poszczególnych walut). Określa poziom ryzyka na dany moment w czasie.

Grupa przy mierzeniu swojej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej bierze pod uwagę wpływ założeń dotyczących depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności, tj. depozytów bieżących poprzez szacowanie utrzymywanego na tych rachunkach osadu. Termin wymagalności/przeszacowania tego typu pozycji podlega modelowaniu w oparciu o specyficzne dla tych pozycji bilansu modele. Pozostałe aktywa i pasywa zaprezentowano w pozycji aktywów/pasywów nieoprocentowanych.

W celu uzupełnienia informacji o możliwej stracie Banku / Grupy z tytułu niekorzystnych zmian stóp procentowych kwartalnie przeprowadzane są również testy warunków skrajnych dotyczące symulacji wpływu zasadniczych zmian w rynkowych stopach procentowych oraz strukturze i saldach aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych, na poziom ponoszonego przez Bank / Grupę ryzyka stopy procentowej w zakresie wyniku odsetkowego i wyceny portfela należności/ zobowiązań wrażliwych na ryzyko stopy procentowej.

Bank testuje zmiany struktury należności i zobowiązań Banku poprzez uwzględnienie ryzyka opcji klienta (wzmógłony poziom przedterminowych spłat kredytów o stałym oprocentowaniu lub wzmógłony poziom zrywalności depozytów – w zależności od kierunku narażenia) oraz potencjalne zmiany dochodu Banku i zmiany wartości ekonomicznej portfela przy założeniu „szokowych” zmian stóp procentowych, przy zmienionej strukturze portfela. W ramach założeń dotyczących zmian stóp procentowych, przyjmuje się następujące warianty:

- +/- 200 punktów bazowych (tzw. standardowy szok nadzorczy),
- równoległe przesunięcia krzywej dochodowości,
- różny charakter zmian kształtu krzywej dochodowości.

Poniżej zaprezentowano podział aktywów i zobowiązań oraz pozycji pozabilansowych Grupy sklasyfikowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku i 2017 roku według kryterium ryzyka stopy procentowej. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów utrzymywanych do terminów zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów według umownych dat przeszacowania oprocentowania.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2018	do 1 miesiąca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	aktywa/ pasywa nieoproc. tys. zł	Razem tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 227 617	-	-	-	-	284 886	1 512 503
Należności od banków i instytucji finansowych	1 648 942	-	-	-	-	-	1 648 942
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	924	3 488	243	-	214	148 580	153 449
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20 846 134	17 067 962	1 478 673	826 747	123 694	-	40 343 210
Pozostałe instrumenty finansowe	1 991 911	190 975	943 742	31 793	398 622	35 586	3 592 629
Pozostałe aktywa						2 659 527	2 659 527
Suma aktywów	25 715 528	17 262 425	2 422 658	858 540	522 530	3 128 579	49 910 260
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 046 330	445 600	-	-	-	-	5 491 930
Zobowiązania wobec klientów	16 438 659	7 918 077	9 101 271	3 410 292	206 596	-	37 074 895
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 723 061	745 079	896 683	10 085	-	-	3 374 908
Pozostałe zobowiązania						945 122	945 122
Suma zobowiązań	23 208 050	9 108 756	9 997 954	3 420 377	206 596	945 122	46 886 855
Kapitał własny						3 023 405	3 023 405
Suma zobowiązań i kapitału własnego	23 208 050	9 108 756	9 997 954	3 420 377	206 596	3 968 527	49 910 260
LUKA BILANSOWA	2 507 478	8 153 669	(7 575 296)	(2 561 837)	315 934	(839 948)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej							
Należności	4 084 330	5 946 100	889 492	173 708	30 881	2 788 341	13 912 852
Zobowiązania	4 201 705	6 099 002	996 699	72 306	18 678	2 799 414	14 187 804
LUKA POZABILANSOWA	(117 375)	(152 902)	(107 207)	101 402	12 203	(11 073)	(274 952)
LUKA RAZEM	2 390 103	8 000 767	(7 682 503)	(2 460 435)	328 137	(851 021)	(274 952)

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2017 (przekształcone)	do 1 miesiąca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	aktywa/ pasywa nieoprocent. tys. zł	Razem tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 131 203	-	-	-	-	210 390	3 341 593
Należności od banków i instytucji finansowych	656 216	-	-	-	-	-	656 216
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21 929 146	18 213 408	1 481 233	826 810	261 206	-	42 711 803
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	166 491	166 491
Pozostałe instrumenty finansowe	3 489 709	401 643	2 499 655	2 506 280	827 078	131 164	9 855 529
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	3 087 207	3 087 207
Suma aktywów	29 206 274	18 615 051	3 980 888	3 333 090	1 088 284	3 595 252	59 818 839
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	345 075	1 498 586	4 505	-	-	-	1 848 166
Zobowiązania wobec klientów	21 760 940	11 057 682	10 769 812	4 834 675	190 458	-	48 613 567
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 015 119	1 151 570	1 262 167	14 318	-	-	4 443 174
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	615 126	615 126
Suma zobowiązań	24 121 134	13 707 838	12 036 484	4 848 993	190 458	615 126	55 520 033
Kapitał własny	-	-	-	-	-	4 298 806	4 298 806
Suma zobowiązań i kapitału własnego	24 121 134	13 707 838	12 036 484	4 848 993	190 458	4 913 932	59 818 839
LUKA BILANSOWA	5 085 140	4 907 213	(8 055 596)	(1 515 903)	897 826	(1 318 680)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej							
Należności	4 640 285	7 319 507	1 915 471	380 600	85 423	4 369 912	18 711 198
Zobowiązania	4 624 755	7 080 826	1 829 676	321 602	57 931	4 506 315	18 421 105
LUKA POZABILANSOWA	15 530	238 681	85 795	58 998	27 492	(136 403)	290 093
LUKA RAZEM	5 100 670	5 145 894	(7 969 801)	(1 456 905)	925 318	(1 455 083)	290 093

5. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe. W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego, czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Aby ocenić wielkość potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody, jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego. Aby kontrolować poziom podejmowanego ryzyka kredytowego, Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Spółki Grupy zawierają transakcje dotyczące instrumentów pochodnych z bankami krajowymi i zagranicznymi. Transakcje zawierane są w ramach limitów kredytowych przyznanych poszczególnym instytucjom. Bank ustala, na podstawie przyjętej procedury oceny sytuacji finansowej banków, limity maksymalnego zaangażowania dla banków. W ramach tych limitów ustalone są granice procentowe zaangażowania dla poszczególnych rodzajów transakcji.

6. Rachunkowość zabezpieczeń

W Grupie rachunkowość zabezpieczeń stosuje tylko Getin Noble Bank S.A., który dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości, w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny po dacie redestynacji powiązania zabezpieczającego podlega stopniowej reklasifikacji według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela. Wartość efektywnej zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających zaprezentowana w kapitale z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi -64 820 tys. zł. Przepływy pieniężne z tytułu pozycji zabezpieczanej będą realizowane w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 22 listopada 2021 roku tj. do daty zapadalności najdłuższej transakcji CIRS.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Poniżej przedstawiono zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS (w wartości nominalnej):

	31.12.2018	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	194 750	190 830
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-
od 3 miesięcy do 1 roku	2 525 315	2 671 620
od 1 roku do 5 lat	6 765 716	6 927 129
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	9 485 781	9 789 579

	31.12.2017	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	352 635	356 720
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	856 170	891 800
od 3 miesięcy do 1 roku	954 750	886 313
od 1 roku do 5 lat	9 739 681	9 417 408
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	11 903 236	11 552 241

Poniższa tabela prezentuje wartość godziwą instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku. Jako wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego podano wartość wyceny bilansowej.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
CIRS – wycena dodatnia	171 805	473 381
CIRS – wycena ujemna	(455 828)	(223 636)

Poniżej przedstawiono zmianę wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszoną na kapitał własny:

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Skumulowane całkowite dochody na początek okresu (brutto)	(80 025)	(116 805)
Straty na instrumencie zabezpieczającym	(338 764)	2 011 838
Kwota przeniesiona w okresie z całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat, w tym:	363 517	(1 975 058)
przychody odsetkowe	(230 305)	(247 986)
Zyski z tytułu różnic kursowych	593 822	(1 727 072)
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (brutto)	(55 272)	(80 025)
Efekt podatkowy	10 502	15 205
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (netto)	(44 770)	(64 820)
Niefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(9 626)	(8 076)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (brutto)	24 753	36 780
Podatek odroczoney z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(4 703)	(6 988)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (netto)	20 050	29 792

Getin Noble Bank S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym jest część lub całość przepływów pieniężnych z tytułu zawartych przez Bank transakcji IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

Wartość godziwa transakcji IRS wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów złotych o stałym oprocentowaniu przed ryzykiem stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Wartość godziwa transakcji IRS stanowiących instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów od klientów indywidualnych przed ryzykiem stopy procentowej	9 254	8 929

W trakcie okresu sprawozdawczego Bank rozpoznał następujące kwoty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej:

	01.01.2018 - 31.12.2018		01.01.2017 - 31.12.2017	
	Na instrumencie zabezpieczającym	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem	Na instrumencie zabezpieczającym	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zyski	325	-	-	-
Straty	-	1 581	1 622	394
Razem	325	1 581	1 622	394

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku Grupa rozpoznała amortyzację zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej w kwocie 1 288 tys. zł (456 tys. zł od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku).

7. Zarządzanie kapitałem

Nadrzędnym celem strategii zarządzania kapitałem w Banku jest posiadanie przez Bank odpowiedniego poziomu kapitału zabezpieczającego podejmowane ryzyko. Getin Noble Bank S.A. dostosowuje poziom kapitału własnego do profilu, skali i złożoności ryzyka występującego w jego działalności. W zakresie poziomu utrzymywanego kapitału oraz rachunku adekwatności kapitałowej Bank stosuje się do obowiązujących regulacji prawnych oraz wyznaczonych celów strategicznych. W zakresie preferowanej struktury kapitału, Getin Noble Bank zakłada posiadanie struktury z przeważającym udziałem funduszy podstawowych (Tier 1), co ma istotne znaczenie w zakresie spełnienia wymogów określonych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR)*.

Miernikiem adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności, który wyraża stosunek funduszy własnych (po obligacyjnych pomniejszeniach) do sumy aktywów i pozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem. Współczynnik wypłacalności przypisuje aktywom i pozycjom pozabilansowym wagi procentowe według m.in. stopnia ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego, walutowego czy stopy procentowej.

Zarządzanie kapitałem zgodnie z wymogami regulacyjnymi odbywa się również na poziomie jednostki zależnej Noble Securities S.A.

Noble Securities S.A., jako dom maklerski jest obowiązany do utrzymywania wymogów kapitałowych zgodnych z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi i Rozporządzeniem CRR w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Spółka na bieżąco kontroluje płynność finansową i wskaźniki adekwatności kapitałowej. Wszelkie istotne informacje finansowe, w tym informacje dotyczące płynności finansowej i adekwatności kapitałowej przekazywane są Radzie Nadzorczej Noble Securities S.A. Informacje o kształtowaniu się poziomu funduszy własnych przekazywane są do Komisji Nadzoru Finansowego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka posiadała fundusze własne i kapitał podstawowy Tier 1 w wysokości 67 861 tys. zł. Ustawowy minimalny kapitał założycielski dla Noble Securities S.A. wynosi 3 137 tys. zł. Ponadto na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka wyznaczyła łączną kwotę ekspozycji na ryzyko w wysokości 412 151 tys. zł oraz wyliczyła kapitał wewnętrzny (wymóg z tzw. II Filaru) w wysokości 41 407 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka nie posiadała kapitału dodatkowego Tier 1 ani kapitału Tier 2. Poziom funduszy własnych Noble Securities S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku był wyższy od kapitału wewnętrznego, współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 był wyższy niż 4,5%, współczynnik kapitału Tier 1 był wyższy niż 6%, łączny współczynnik kapitałowy był wyższy niż 8%, co oznacza, że spółka przestrzegała wymogów w zakresie adekwatności kapitałowej.

8. Współczynnik kapitałowy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku współczynnik kapitałowy został wyliczony zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR)*.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Współczynnik kapitałowy	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	(przekształcone) tys. zł
KAPITAŁ TIER I	3 861 028	4 183 368
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się do Tier I	2 751 630	2 461 630
Zyski/ (straty) zatrzymane	(1 284 241)	(287 358)
Skumulowane inne całkowite dochody/ (straty)	(192 489)	(31 499)
Pozostałe kapitały rezerwowe	2 184 256	2 827 369
Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	32 500	32 500
Wartości niematerialne	(261 778)	(231 530)
Bieżąca strata (-)	(464 078)	(578 854)
Amortyzacja wpływu MSSF 9 w okresie przejściowym	1 099 060	-
Dodatkowe korekty wartości z tytułu ostrożnej wyceny (AVA)	(3 832)	(8 890)
KAPITAŁ TIER II	1 016 266	1 329 687
Pożyczki podporządkowane kwalifikujące się do Tier II	1 016 266	1 329 687
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	4 877 294	5 513 055
Wymogi w zakresie funduszy własnych		
Ryzyko kredytowe	3 226 794	3 265 904
CCP	2 667	55
Ryzyko operacyjne	187 192	214 418
Ryzyko pozycji	3 522	3 651
CVA	13 882	27 803
Ryzyko cen towarów	1 140	733
CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY	3 435 197	3 512 564
WSPÓŁCZYNNIKI KAPITAŁOWE		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	9,0%	9,5%
Współczynnik kapitału Tier I	9,0%	9,5%
Łączny współczynnik kapitałowy	11,4%	12,6%

Poczynając od 1 stycznia 2018 roku Bank nie spełniał minimalnego wymaganego poziomu połączonego bufora kapitałowego, w związku z czym zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym przygotował i wystąpił do KNF z wnioskiem o zatwierdzenie Planu Ochrony Kapitału.

Opracowanie Planu nie było podyktowane jego działalnością operacyjną, lecz zmianami jakie zaszły w otoczeniu prawno-regulacyjnym, które w konsekwencji przełożyły się na wzrost wymogów kapitałowych. Najistotniejszy wpływ miało uwzględnienie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, wynikającej z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (obowiązującego od dnia 2 grudnia 2017 roku) oraz jego zaimplementowania przez Bank zgodnie z interpretacją Komisji z dnia 19 września 2017 roku przedstawioną w „Komunikacie UKNF dotyczącym interpretacji treści rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach”. Na powyższe wpływ miało również zaimplikowanie w IV kwartale 2017 roku wprowadzonych zmian regulacyjnych związanych z rekomendacją KNF z dnia 24 października 2017 roku w zakresie emitowanych obligacji podporządkowanych, aby minimalna wartość nominalna jednej obligacji podporządkowanej wynosiła co najmniej 400 tys. zł oraz zwiększenie od dnia 1 stycznia 2018 roku poziomu bufora zabezpieczającego o 0,625 p.p., zgodnie z art. 84 Ustawy.

Plan określa dodatkowe działania w stosunku do wskazanych w PPN, jakie Bank zamierza podjąć w celu zwiększenia funduszy własnych do poziomu zapewniającego pokrycie wymogów połączonego bufora kapitałowego; opierają się one na

dwóch kluczowych założeniach zgodnych z koncepcją przyjętą w PPN tj.: optymalizacji bieżących wyników, przy jednoczesnej minimalizacji okresu niespełniania wymogów kapitałowych oraz koncentracji na budowie bazy kapitałowej w oparciu o fundusze najwyższej jakości (Tier 1). Bank otrzymał od Głównego Akcjonariusza list wsparcia potwierdzający powyższe plany.

Plan Ochrony Kapitału zakłada osiągnięcie minimalnych poziomów połączonego bufora kapitałowego do końca 2019 roku. W dniu 24 kwietnia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła Plan Ochrony Kapitału. Jego główne założenia i działania jakie Bank zobowiązał się podjąć w ramach zatwierdzonego Planu w celu osiągnięcia zgodności z wymogiem połączonego bufora to:

1. Podwyższenie kapitału akcyjnego:

W dniu 8 maja 2018 roku oraz w dniu 4 września 2018 roku zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym emisje akcji C i D odpowiednio na kwoty 190 mln zł i 100 mln zł, które podwyższyły kapitał zakładowy Banku. W dniu 10 stycznia 2019 roku została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym emisja akcji zwykłych na okaziciela serii E, obejmująca 36 630 037 akcji o wartości nominalnej 2,73 zł każda tj. o łącznej wartości 100 mln zł.

2. Emisja instrumentów zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier 1

3. Emisja długu podporządkowanego:

Na dzień 31 grudnia 2018 roku obowiązujące Getin Noble Bank S.A. wskaźniki kapitałowe wynosiły dla Banku:

- wskaźnik adekwatności kapitałowej dla Tier 1 (T 1): 11,85%,
- łączny wskaźnik adekwatności kapitałowej (TCR): 14,17%.

Wymagana na koniec 2018 roku wysokość współczynników kapitałowych uwzględnia:

- indywidualne dodatkowe wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych Banku na pokrycie ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych; na podstawie indywidualnego zalecenia KNF dla Getin Noble Banku S.A. z października 2018 roku, Bank zobowiązany jest utrzymywać dodatkowy wymóg kapitałowy na poziomie 1,29 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego oraz 0,97 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier 1,
- bufor zabezpieczający na poziomie 1,875 p.p. w zakresie współczynnika kapitałowego opartego o kapitał Tier 1 (CET1) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) – wynikający z przepisów *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* - od 1 stycznia 2018 roku bufor zabezpieczający zwiększył się o 0,625 p.p.,

Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego nałożeniu na Getin Noble Bank S.A. na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR została z dniem 31 lipca 2018 roku w całości uchylona.

9. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to zagrożenie poniesienia skutków nieprzestrzegania w działalności Banku przepisów prawa (w tym ustaw, rozporządzeń, uchwał) wraz z regulacjami ostrożnościowymi, regulacji wewnętrznych bądź przyjętych wewnętrznie standardów rynkowych, zasad lub kodeksów postępowania.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje: identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, kontrolę ryzyka, monitorowanie wielkości i profilu ryzyka po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności oraz raportowanie o ryzyku.

W procesie identyfikacji ryzyka braku zgodności Bank przeprowadza bieżące analizy obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz gromadzi

informacje o występujących przypadkach braku zgodności i przyczynach ich wystąpienia. Dokonując oceny ryzyka Bank określa charakter i potencjalną skalę strat finansowych lub sankcji prawnych. Monitorowanie ryzyka braku zgodności polega na systematycznym obserwowaniu i śledzeniu zmian poziomu ryzyka braku zgodności, a także skuteczności stosowanych metod ograniczania tego ryzyka. Proces kontroli i ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku obejmuje: działania zapobiegające występowaniu braku zgodności i naruszeń, eliminowanie zidentyfikowanych przypadków braku zgodności oraz minimalizację skutków ich wystąpienia i obejmuje aspekty: prewencyjny (tj. ograniczanie ryzyka poprzez wprowadzenie rozwiązań i elementów zapewniających zgodność) oraz łagodzący (tj. zarządzanie ryzykiem po identyfikacji przypadku wystąpienia braku zgodności w celu złagodzenia negatywnych skutków wystąpienia ryzyka). Raportowanie w szczególności obejmuje wyniki identyfikacji, w tym zidentyfikowane nieprawidłowości, oceny ryzyka braku zgodności, w tym informacje nt. przypadków braku zgodności oraz wyniki monitorowania i kontroli, w tym i najważniejsze zmiany otoczenia regulacyjnego, wyniki monitoringu testowania kluczowych mechanizmów kontrolnych zapewniających zgodność. Odbiorcami raportów są w szczególności Komitet Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów, Prezes Zarządu, Zarząd Banku, Komitet Audytu i Rada Nadzorcza Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank uwzględnia ryzyko wynikające z działalności prowadzonej przez podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Podpisy Członków Zarządu Getin Noble Banku S.A.:

Artur Klimczak	<i>Prezes Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Karol Karolkiewicz	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Maciej Kleczkiewicz	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Tomasz Misiak	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Marcin Romanowski	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Maja Stankowska	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Wojciech Tomasiak	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Michał Sasim	<i>Dyrektor Departamentu Rachunkowości</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
---------------------	--	---

Warszawa, 24 kwietnia 2019 roku